

Gmina Międzychód

**Prognoza Oddziaływania
Na Środowisko
Strategii Rozwoju Gminy Międzychód
na lata 2015-2023**

przygotowana przez

 REMEDIS SA

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	CHARAKTERYSTYKA PROGNOZY	7
1.1.	PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY	8
1.2.	ZAKRES PROGNOZY	9
2.	ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU I JEGO POWIĄZANIA Z INNymi DOKUMENTAMI.....	13
2.1.	ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU STRATEGII	14
2.2.	WIZJA ROZWOJU GMINY MIĘDZYCHÓD	14
2.3.	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO”	15
2.4.	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”	20
2.5.	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „MĄDRZY, ZDROWI, AKTYWNI I BEZPIECZNI MIESZKAŃCY”	25
2.6.	POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII Z INNymi DOKUMENTAMI, CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY	31
2.6.1.	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020, DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030.....	31
2.6.2.	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO 2020.....	32
2.6.3.	WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020 WRPO 2014+	32
2.6.4.	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	33
2.6.5.	PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA ODRY.....	33
2.6.6.	Europejska Konwencja Krajobrazowa.....	33
2.6.7.	ROZPORZĄDZENIA DOTYCZĄCE OCHRONY GATUNKOWEJ, tj: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.X.2014 r. ws ochrony gatunkowej roślin , rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6.X.2014 r. ws ochrony gatunkowej zwierząt, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.X.2014 r. ws ochrony gatunkowej grzybów, załącznik IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dn. 21.V.1992 r. w sprawie ochrony siedlisk	

przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa), a także gatunków rzadkich bądź występujących na czerwonej liście	33
2.6.8. Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SPA); Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013 .	34
2.6.9. Plan Zadań Ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015	34
3. METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU ORAZ PRZY ANALIZIE SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII	35
3.1. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	36
3.2. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY MIĘDZYCHÓD NA LATA 2015-2023.....	37
3.2.1. MONITOROWANIE RZECZOWE REALIZACJI STRATEGII.....	37
3.2.2. MONITOROWANIE ŚRODOWISKOWE REALIZACJI STRATEGII	38
3.2.3. CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEPROWADZANIA ANALIZ SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII	39
3.2.4. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	39
3.2.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY MIĘDZYCHÓD	39
4. STAN ŚRODOWISKA ORAZ ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STRATEGII. STAN ŚRODOWISKA NA OPISYWANYM TERENIE.....	42
4.1. STAN ŚRODOWISKA	43
4.1.1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA	43
4.1.2. ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY	47
4.1.3. ZASOBY KULTUROWE GMINY	52
4.2. SFERA SPOŁECZNA	56
4.2.1. DEMOGRAFIA.....	56
4.2.2. MIESZKALNICTWO	61
4.3. SFERA GOSPODARCZA	63

4.3.1. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	63
4.3.2. PRZEDSIĘBIORSTWA	65
4.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	68
4.4.1. KOMUNIKACJA	68
4.4.2. INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA	69
4.4.2.1 SIEĆ WODOCIĄGOWA	69
4.4.2.2 SIEĆ KANALIZACYJNA	71
4.4.3. GOSPODARKA ODPADAMI	72
4.4.4. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA	72
4.4.4.1 SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA	72
4.4.4.2 SIEĆ GAZOWA	73
4.4.5. INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA	74
4.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	74
4.5.1. EDUKACJA	74
4.5.2. SPORT	77
4.5.3. KULTURA	78
4.5.4. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	81
4.5.4.1 OCHRONA ZDROWIA	81
4.5.4.2 POMOC SPOŁECZNA	82
4.5.5. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	84
4.6. DANE Z MONITORINGU PAŃSTWOWYCH SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA	85
4.6.1. POWIETRZE	86
4.6.2. WODY POWIERZCHNIOWE	86
4.6.3. MONITORING WÓD PODZIEMNYCH	92
4.6.4. JAKOŚĆ GLEBY I ZIEMI	93
4.6.5. HAŁAS	94
4.6.6. POLE ELEKTROMAGNETYCZNE	96

4.6.7.	GOSPODARKA ODPADAMI.....	97
4.7.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	101
4.8.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA TERENIE GMINY MIĘDZYCHÓD	111
4.9.	KRAJOBRAZ	113
4.10.	DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZNIENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	115
4.11.	ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W STRATEGII.....	119
	SPIS TABEL I ILUSTRACJI.....	125
	SPIS WYKRESÓW	127
5.	ZAŁĄCZNIKI.....	129

1. CHARAKTERYSTYKA PROGNOZY

1.1. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY

Podstawowym dokumentem regulującym zasady postępowania administracyjnego w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.), dokonującej w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985, str. 40, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 248),
- dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003, str. 26, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 7, str. 375),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 5.06.2003, str. 17, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 466),

- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008, str.8).

Ponadto postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko zastosowanie mają następujące przepisy:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz.U z 2013 r. poz. 1232 ze zm.),
- ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (j.t. Dz.U. z 2015 r, poz. 1651 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 199 ze zm.),
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 469 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz.U. z 2016 r. poz. 23).

1.2. ZAKRES PROGNOZY

Prognoza Oddziaływania na Środowisko, zgodnie z wymogami formalnymi, analizuje potencjalnie znaczące oddziaływania na środowisko wywołane realizacją Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023.

Niniejsza prognoza zawiera następujące elementy:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym (3 załącznik).

Określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.),

zakres sporządzenia prognozy został uzgodniony z:

Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu, pismo z dnia 22 grudnia 2015 r., znak DN - NS.9012.1823.2015, który wyraził zgodę na odstąpienie od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023.

Oraz z

Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu, pismo z dnia 4 stycznia 2016 r. znak WOO-III.410.886.2015.MM.1, który określił, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla *Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023* powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy.

Projekt *Strategii* jest ograniczony przestrzennie do obszaru Gminy Międzychód, jej horyzont czasowy sięga 2023 roku, w związku z tym zakres Prognozy obejmuje taki sam zakres.

Ze względu na swoją istotę *Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023* jest dokumentem planistycznym omawiającym poszczególne cele i działania na wysokim stopniu

ogólności, bez szczegółowego opisu. Z tego względu podobny jest poziom szczegółowości analizy oddziaływania na środowisko opisany w niniejszej Prognozie.

2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU I JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU STRATEGII

Dokument zawiera opis aktualnej sytuacji Gminy, analizę możliwości rozwojowych. Na podstawie analizy sformułowano wizję, cele strategiczne Gminy oraz programy i zadania je realizujące. Oprócz tego zawiera opis powiązań pomiędzy projektem Strategii a innymi dokumentami obowiązującym dla obszaru gminy Międzychód, opis metodyki wdrażania i monitorowania Strategii.

2.2. WIZJA ROZWOJU GMINY MIĘDZYCHÓD

Określiwszy optymalną strategię dla Gminy Międzychód sformułowano wizję i pola rozwoju strategicznego Gminy.

Gmina Międzychód - atrakcyjna dla mieszkańców, inwestorów i turystów, o rozwiniętej przedsiębiorczości i czystym środowisku naturalnym

Wzmocnienie potencjału gospodarczego

Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej

Mądrzy, zdrowi, aktywni i bezpieczni mieszkańcy

Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na powstanie nowych miejsc pracy, spadek bezrobocia i rozwój społeczno-ekonomiczny Miasta i Gminy.

Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Na podstawie analiz określono kierunki rozwoju, a następnie wyłoniono główne programy strategiczne. W skład programów wchodzi zarówno działania inwestycyjne jak i nie będące inwestycjami. W obszarach inwestycyjnych planowanie operacyjne zostanie zaprezentowane w kolejnych dokumentach Gminy o charakterze operacyjnym (przede wszystkim w Wieloletniej Prognozie Finansowej). Poniżej przedstawiono karty programów strategicznych Gminy Międzychód.

2.3. PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO”

TABELA 1 CEL STRATEGICZNY 1

CEL STRATEGICZNY 1	Wzmocnienie potencjału gospodarczego
Program operacyjny 1.1	Stworzenie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych (Park Technologiczny)
Działanie 1.1.1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Uzbrojenie wszystkich terenów przeznaczonych pod inwestycje
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki unijne,
Miernik oceny	Liczba uzbrojonych działek
Termin realizacji	2015-2023
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.1.2	Uregulowanie sytuacji prawnej działek przeznaczonych pod inwestycje
Opis Działania	Rozwiązanie problemów związanych z sytuacją prawną terenów przeznaczonych pod inwestycje
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba rozwiązanych problemów
Termin realizacji	2015-2023
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód

Działanie 1.1.3	Zapewnienie sprawnego połączenia komunikacyjnego z terenami inwestycyjnymi
Opis Działania	Modernizacja i budowa dróg dojazdowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki unijne, środki powiatowe
Miernik oceny	Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg
Termin realizacji	2015-2023
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.1.4	Stworzenie pakietu preferencyjnego dla przedsiębiorców i inwestorów
Opis Działania	Analiza i wykorzystanie aktualnych, pozostających w kompetencji samorządu możliwości działania (obniżenie podatków, pomoc w załatwieniu formalności)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba pozyskanych inwestorów, rozpoczętych inwestycji
Termin realizacji	2015-2023
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.1.5	Promocja terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Reklama w mediach, lobbing wśród przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba pozyskanych przedsiębiorców, rozpoczętych inwestycji
Termin realizacji	2015-2023
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.1.6	Opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego
Opis Działania	Opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	wielkość terenu gminy objęta opracowanymi aktualnymi planami
Termin realizacji	2015-2023
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny	Poprawa warunków do rozwoju produkcji i przetwórstwa

1.2	
Działanie 1.2.1	Wspieranie innowacyjnych technologii
Opis Działania	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami rolniczymi prowadzenie szkoleń i popularyzacja rozwoju rolnictwa i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych przedsiębiorstw, miejsc pracy
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.2.2	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego
Opis Działania	Wspieranie, partnerstwo oraz współpraca z osobami zainteresowanymi przetwórstwem lokalnym
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wytworzonych produktów
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.2.3	Wspieranie usług i przemysłu drzewnego
Opis Działania	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, nadleśnictwem i organizacjami producenckimi. Prowadzenie szkoleń i popularyzacja rozwoju branży drzewnej.
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych przedsiębiorstw, miejsc pracy
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 1.3	Rozwój oferty oraz poprawa dostępności instrumentów wsparcia dla rozwoju ekologicznego rolnictwa oraz marketingu wysokiej jakości produktów żywnościowych
Działanie 1.3.1	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania płodów rolnych na imprezach okolicznościowych
Opis Działania	Promocja sprzedaży produktów rolnych podczas jarmarków, dożynek na terenie gminy, powiatu i poza jego granicami.
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, środki prywatne

Miernik oceny	Liczba producentów zdrowej żywności, ilość oferowanych produktów
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 1.4	Wsparcie dla rozwoju istniejących przedsiębiorstw
Działanie 1.4.1	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców
Opis Działania	Wsparanie tworzenia programów pomocowych, informowanie przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wdrożonych programów
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.4.2	Wsparanie organizacji bezpłatnych szkoleń dla przedsiębiorców
Opis Działania	Udostępnienie lokali, informowanie przedsiębiorców o możliwych szkoleniach
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.4.3	Wsparanie lokalnych porozumień rolników/przedsiębiorców
Opis Działania	Rozpoznanie i zaproszenie do współpracy działających organizacji rolniczych i przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne
Miernik oceny	Liczba spotkań, efekty współpracy
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.4.4	Wsparanie włączenia społecznego
Opis Działania	Pomoc w otwieraniu działalności gospodarczej osobom zagrożonym wyłączeniem społecznym
Potencjalne źródło	Środki unijne, wojewódzkie, środki gminne

finansowania	
Miernik oceny	Spadek liczby osób bezrobotnych i zagrożonych wyłączeniem
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.4.5	Wspieranie przedsiębiorstw proinnowacyjnych
Opis Działania	Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia, wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, środki gminne
Miernik oceny	Liczba przedsiębiorstw spełniających wymogi WRPO+ w tym zakresie
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.4.6	Organizowanie targów pracy dla inwestorów
Opis Działania	Organizowanie targów pracy w celu rekrutacji pracowników
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych targów pracy
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 1.4.7	Stworzenie bazy międzychodzkiej firm
Opis Działania	Stworzenie bazy firm z terenu gminy Międzychód, przygotowanie procedur, zebranie danych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, gminne
Miernik oceny	Stworzona baza
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód

Źródło: Analiza Remedis SA

2.4. PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”

TABELA 2 CEL STRATEGICZNY 2

CEL STRATEGICZNY 2	Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
Działanie 2.1.1	Budowa dróg gminnych
Opis Działania	Budowa dróg pomiędzy poszczególnymi miejscowościami oraz dróg zbiorczych o charakterze obwodnic, w tym kontynuacja budowy drogi zbiorczej – „obwodnicy” południowo-zachodniej (ul. Sadowa-Zagrodowa aż do mostu na Warcie) oraz budowa obwodnicy Łowynia
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba kilometrów wybudowanych dróg
Termin realizacji	2015-2023
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.1.2	Modernizacja dróg
Opis Działania	Naprawa i modernizacja istniejących odcinków drogowych, położenie nakładek bitumicznych na odcinki dróg o zdegradowanej nawierzchni, rozbudowa ścieżek rowerowych i traktów pieszo-rowerowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba kilometrów zmodernizowanych dróg
Termin realizacji	2015-2023
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.1.3	Udrożnienie przepustów oraz budowa i modernizacja rowów przydrożnych
Opis Działania	Przygotowanie planów i modernizacja infrastruktury
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba kilometrów zmodernizowanych i nowych rowów, liczba udrożnionych przepustów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód

Działanie 2.1.4	Opracowanie bardziej przejrzystego układu komunikacyjnego
Opis Działania	W oparciu o konsultacje społeczne, przy akceptacji wszystkich zarządców dróg stworzenie przejrzystego planu układu komunikacyjnego Międzychodu (ze względu na specyficzne położenie miasta)
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Stworzony nowy plan
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 2.2	Skanalizowanie Gminy
Działanie 2.2.1	Dalsza rozbudowa systemu kanalizacyjnego gminy
Opis Działania	Rozbudowa kanalizacji
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.2.2	Modernizacja sieci wodociągowej
Opis Działania	Modernizacja niektórych odcinków sieci wodociągowej na terenie Gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba kilometrów nowo wybudowanej sieci
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.2.3	Budowa przydomowych zbiorczych oczyszczalni ścieków
Opis Działania	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wynikających z planów skanalizowania gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
Miernik oceny	Liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód

Program operacyjny 2.3	Wyposażenie placówek w niezbędną infrastrukturę sportową i rekreacyjną
Działanie 2.3.1	Budowa i przebudowa obiektów sportowych
Opis Działania	Budowa i przebudowa boisk, przystosowanie boisk do gry w piłkę nożną, ręczną, koszykówkę, tenisa itp. z zapleczem, budowa Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 1
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Liczba odbywających się zajęć
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.3.2	Wybudowanie siłowni na powietrzu
Opis Działania	Wybudowanie miejsc ze sprzętem do ćwiczeń oraz ich doposażenie w poszczególnych sołectwach
Potencjalne źródło finansowania	Fundusz sołecki, środki własne, środki unijne
Miernik oceny	Ilość wybudowanych elementów infrastruktury, liczba osób korzystających z niej
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.3.3	Budowa szlaków rowerowych i pieszych
Opis Działania	Zaprojektowanie szlaków turystycznych i ich budowa, zwłaszcza w południowej części gminy, w powiązaniu z doliną Kamionki
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, środki unijne
Miernik oceny	Ilość wybudowanych szlaków
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.3.4	Dostosowanie ośrodka w Mierzynie do potrzeb turystów i mieszkańców
Opis Działania	Modernizacja wjazdu, unowocześnienie ciągu gastronomicznego, odnowa plaży z pomostem, udostępnienie obiektu dla osób niepełnosprawnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki unijne
Miernik oceny	Zmodernizowany ośrodek,
Termin realizacji	2015-2023

Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.3.5	Budowa centrum turystyki i rehabilitacji zdrowotnej
Opis Działania	Centrum turystyki i rehabilitacji zdrowotnej zlokalizowane na terenach przy polu namiotowym OW w Mierzynie
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne, prywatne
Miernik oceny	Wybudowane centrum
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 2.4	Zachowanie i ochrona dziedzictwa naturalnego i kulturowego
Działanie 2.4.1	Rewitalizacja zabytkowych parków
Opis Działania	Poprawa zdrowotności drzewostanu, wykonanie nowych ścieżek, ławek, oświetlenia oraz obiektów małej architektury
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z parków, liczba kilometrów wybudowanych ścieżek, liczba postawionych ławek, liczba nowych obiektów małej architektury
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.4.2	Uporządkowanie stosunków wodnych
Opis Działania	Znalezienie finansowania, przygotowanie planów i projektów, poprawienie monitorowania w celu zapobiegania klęskom żywiołowym
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Stworzenie procedur wczesnego ostrzegania ludności, monitoringu
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.4.3	Wzbogacenie oferty edukacji przyrodniczej i regionalnej CERiP Mniszki o ścieżki edukacyjne przez dolinę Kamionki, wraz z pozyskaniem obiektu na ekspozycję o ginących zawodach leśnych
Opis Działania	Przygotowanie planów, zebranie środków, stworzenie projektów oferty, pozyskanie obiektu
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne

finansowania	
Miernik oceny	Stworzone ścieżki edukacyjne, pozyskany obiekt
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 2.5	Wspieranie tworzenia i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie zarządzania energią
Działanie 2.5.1	Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy
Opis Działania	Rozpoznanie lokalnych możliwości, i źródeł finansowania, wspieranie działań edukacyjnych w zakresie programu, instalacje fotowoltaiczne na obiektach publicznych i prywatnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych i liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 2.5.2	Wspieranie inteligentnego zarządzania energią
Opis Działania	Modernizacja obiektów publicznych w celu zastosowania nowoczesnych rozwiązań
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2015-2020
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 2.6	Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej
Działanie 2.6.1	Budowa i modernizacja obiektów edukacyjnych
Opis Działania	Budowa nowego obiektu przedszkola nr 3 przy ulicy Gwardii Ludowej
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Wybudowany obiekt
Termin realizacji	2015-2020
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód

Źródło: Analiza Remedis SA

2.5. PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „MĄDRZY, ZDROWI, AKTYWNI I BEZPIECZNI MIESZKAŃCY”

TABELA 3 CEL STRATEGICZNY 3

CEL STRATEGICZNY 3	MĄDRZY, ZDROWI, AKTYWNI I BEZPIECZNI MIESZKAŃCY
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży
Opis Działania	Przekazywanie środków, pomoc w organizacji imprez, konkursów
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.1.2	Współpraca z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu
Opis Działania	Ciągła współpraca jednostek podległych Urzędowi Gminy z klubami działającymi i mogącymi działać na terenie Gminy, wspieranie klubów organizujących zajęcia sportowe
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń sportowych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.1.3	Utworzenie kąpielisk nad jeziorami
Opis Działania	Utworzenie kąpielisk spełniających wszelkie kryteria formalne i umożliwiających bezpieczne korzystanie z plaż nad jeziorami
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba utworzonych kąpielisk
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy

Działanie 3.2.1	Aktywne instytucje kultury
Opis Działania	Opracowanie programu działania instytucji kultury jako centrum kultury i rozrywki gdzie może funkcjonować: kino/klub filmowy, kawiarnia/pub, sala bilardowa; odbywają się tu wystawy, koncerty, kursy sztuki walki i samoobrony dla kobiet, aerobik, taniec, gry na instrumentach i warsztaty twórcze oraz różnorodne imprezy sezonowe; poszukiwanie partnerów do realizacji konkretnych działań; program uwzględnia dowozy
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki prywatne, środki partnerów
Miernik oceny	Stopień realizacji programu
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.2.2	Kultywowanie i promocja tradycji
Opis Działania	Wspieranie wszelkich działań przypominających i utrwalających tradycje lokalne. Formy to np.: organizacja konkursów artystycznych o charakterze lokalnym, wspieranie tworzenia wystaw, zespołów kultywujących lokalną twórczość, poszukiwanie partnerów
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów, w tym partnerów z miast partnerskich w celu wspólnego realizowania projektów
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 3.3	Dbłość o wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego
Działanie 3.3.1	Zapewnienie nowoczesnej bazy i sprzętu dla OSP
Opis Działania	Zakup sprzętu specjalistycznego sprzętu, modernizacja bazy lokalowej OSP
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Wartość dostarczonego do OSP sprzętu, liczba zmodernizowanych obiektów
Termin realizacji	2015-2023
Koordinator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.3.2	Stworzenie sieci monitoringu najbardziej niebezpiecznych miejsc w gminie
Opis Działania	Stworzenie planów, zakup sprzętu

Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Stworzona sieć monitoringu
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.3.3	Utworzenie „ogrzewalni” zimowej dla osób bezdomnych
Opis Działania	Pozyskanie lokalu, wyposażenie, prowadzenie „ogrzewalni” w okresach zimowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Stworzona „ogrzewalnia”
Termin realizacji	2016
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 3.4	Poprawa jakości usług pomocy społecznej
Działanie 3.4.1	Prowadzenie działań w celu likwidacji barier architektonicznych
Opis Działania	Pomoc osobom niepełnosprawnym poprzez ograniczenie barier architektonicznych, stworzenie bazy miejsc z barierami i ich likwidacja
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Ilość zlikwidowanych barier
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.4.2	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia
Opis Działania	Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, spotkania integracyjne, zawody sportowo-rekreacyjne
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet Gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba aktywnych uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.4.3	Utworzenie dziennego domu opieki dla osób starszych
Opis Działania	Przygotowanie planów oraz określenie liczby osób wymagających dziennej opieki ciągłej

Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet Gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Opracowany plan działania, przystosowanie obiektów, uruchomienie placówki
Termin realizacji	2015-2016
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.4.4	Promocja trzeźwości i walka z narkotykami wśród nastolatków
Opis Działania	Organizowanie spotkań z psychologami, pedagogami, lekarzami, autorytetami, działania propagujące trzeźwość wśród młodzieży
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych spotkań, wydanych folderów
Termin realizacji	2015-2016
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 3.5	E-społeczeństwo
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym
Opis działania	Zakup programów, przeszkolenie osób
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających ze szkoleń
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
Opis działania	Upowszechnienie dostępu mieszkańców do usług elektronicznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet Gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z komunikacji elektronicznej szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.5.3	Zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowej na terenie Gminy
Opis działania	Stworzenie projektu, znalezienie środków na budowę lokalnej sieci w oparciu o istniejące węzły

Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z szerokopasmowego Internetu
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.5.4	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa
Opis działania	Wspieranie wprowadzania rozwiązań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba prowadzonych projektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 3.6	Działania prośrodowiskowe, w tym redukujące niską emisję
Działanie 3.6.1	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
Opis działania	Przygotowanie wymaganych dokumentów do przeprowadzenia termomodernizacji budynków; wykonanie prac
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba budynków objętych termomodernizacją, osiągnięte oszczędności energii
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.6.2	Promocja postaw ekologicznych
Opis działania	Szkolenia, warsztaty, inicjatywy społeczne, działania medialne
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba podjętych kampanii informacyjnych, ilość zajęć
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 3.7	Promocja walorów przyrodniczo-turystycznych
Działanie 3.7.1	Rozwój turystyki i agroturystyki

Opis działania	Działania medialne, w tym w mediach elektronicznych, szkolenia, stoiska promocyjne
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Ilość informacji wytworzonych/opublikowanych przez pracowników Urzędu Gminy, liczba szkoleń, ilość imprez, w których uczestniczyli przedstawiciele gminy imprezach
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.7.2	Wytyczenie szlaków kulturowych
Opis działania	Wytyczenie szlaków tematycznych, promujących walory lokalne i regionalne np. kulinarne, historyczne (np. utworzenie: „Kulinarnego szlaku ryb słodkowodnych”, „Samochodowego Szlaku Śladami Olędrów”, „Samochodowego Szlaku Stu Jezior” o zasięgu regionalnym)
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Ilość wytyczonych szlaków
Termin realizacji	2015-2023
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Program operacyjny 3.8	Opracowanie i aktualizacja dokumentów strategicznych gminy
Działanie 3.8.1	Opracowanie i wdrożenie Strategii Rozwoju Gminnej Oświaty
Opis działania	Stworzenie zapytania ofertowego, wybór firmy, która opracuje strategię
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne
Miernik oceny	Opracowana Strategia
Termin realizacji	2015-2016
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód
Działanie 3.8.2	Zaktualizowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Opis działania	Stworzenie zapytania ofertowego, wybór firmy, która opracuje strategię
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne
Miernik oceny	Opracowana Strategia

Termin realizacji	2015-2016
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Międzychód

Źródło: Analiza Remedis SA

Warto dodać, że wymienione powyżej zadania nie są wartościowane ze względu na skutki dla jak największej części mieszkańców. Takie hierarchizowanie należy zrealizować każdorazowo decydując o przyznaniu środków na realizację w ramach kolejnego budżetu i kolejnego WPF-u. Niemniej w praktyce należy się spodziewać, że podstawowym czynnikiem priorytetyzującym zadania będzie możliwość pozyskania dofinansowania bezzwrotnego. To bowiem pozwoli na swoiste lewarowanie możliwości budżetowych i maksymalizacji wartościowej zrealizowanych na rzecz mieszkańców działań.

2.6. POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI, CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji Strategii Rozwoju Gminy Międzychód w latach 2015 – 2023 na tle innych dokumentów strategicznych, ze szczególnym uwzględnieniem celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Analiza wykazuje zbieżność strategii Gminy z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla dotyczącymi Gminy.

2.6.1. STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020, DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030

Strategia rozwoju gminy Międzychód wykazuje pełną zbieżność z dokumentami o charakterze krajowym, które wskazują konieczność zrównoważonego rozwoju rolnictwa i leśnictwa. Strategia rozwija tematykę nowoczesności w produkcji rolnej i zrównoważonego rozwoju przetwórstwa rolnego.

2.6.2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO 2020

Spójność dokumentów strategicznych Gminy wymaga połączenia celów Strategii z dokumentem nadrzędnym, jakim jest strategia województwa. Spójność ta realizowana jest na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne.

Strategia Rozwoju Gminy Międzychód poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie siedem generalnych celów rozwojowych wyznaczonych w Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2020 o nazwach:

- Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,
- Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,
- Lepsze zarządzanie energią,
- Zwiększenie spójności województwa,
- Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,
- Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,
- Zwiększenie zasobów oraz wyrównanie potencjałów społecznych województwa.

2.6.3. WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020 WRPO 2014+

Programy operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Międzychód są zbieżne z priorytetami inwestycyjnymi wszystkich osi priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 WRPO+ o nazwach:

- Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka,
- Społeczeństwo informacyjne,
- Energia,
- Środowisko,
- Transport,
- Rynek pracy,
- Włączenie społeczne,
- Edukacja,
- Infrastruktura dla kapitału ludzkiego.

2.6.4. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Powiat Międzychodzki na chwilę obecną nie posiada aktualnych dokumentów strategicznych. Dopiero po ich opracowaniu i aktualizacji będzie można odnieść do nich założenia Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023.

2.6.5. PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA ODRY

W rządowych planach jako podstawowy cel przyjęto zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną nie pogarszanie stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Ponadto podano szereg konkretnych wskaźników fizycznych, biologicznych i chemicznych, które są szczegółowymi celami. Żaden z programów Strategii Rozwoju Gminy Międzychód nie powoduje w wyniku swojego działania pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych, niektóre (np. poprawa stanu sanitacji) wprost wpływają na poprawę. Monitorowanie wyników realizowane jest w ramach działań powołanych do tego instytucji krajowych.

2.6.6. Europejska Konwencja Krajobrazowa¹

Wpływ Strategii na krajobraz omówiony jest w uzasadnieniu oceny wpływu działań na środowisko.

2.6.7. ROZPORZĄDZENIA DOTYCZĄCE OCHRONY GATUNKOWEJ, tj: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.X.2014 r. ws ochrony gatunkowej roślin², rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6.X.2014 r. ws ochrony gatunkowej zwierząt³, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9.X.2014 r. ws ochrony gatunkowej grzybów⁴, załącznik IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dn. 21.V.1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej

¹ Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98

² Dz.U. z 2014 r. poz. 1409

³ Dz.U. z 2014 r. poz. 1348

⁴ Dz.U. z 2014 r. poz. 1408

fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa)⁵, a także gatunków rzadkich bądź występujących na czerwonej liście

Wpływ Strategii na chronione gatunki omówiony jest w uzasadnieniu oceny wpływu działań na środowisko. Ponadto omawia tę ochroną obowiązujący w Gminie Program Ochrony Środowiska.

2.6.8. Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SPA); Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013⁶

Zagadnienie omówiono w dalszej części opracowania (wpływ Strategii na klimat i mikroklimat).

2.6.9. Plan Zadań Ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015⁷

Ze względu na ogólny charakter dokumentu Strategii odniesienie do Planu jest bardzo ogólne. Szczegółowe nastąpi podczas konkretyzacji poszczególnych projektów.

⁵ Dz.U. L 2006 z 22.7.1992 r. str. 7

⁶ Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013

⁷ Zarządzenie RDOŚ w Poznaniu i RDOŚ w Gorzowie Wlkp z dnia 3.III.2014 r., Dz. Urz. Woj. Wlkp z 2014 r., poz. 1793

3. METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU ORAZ PRZY ANALIZIE SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII

3.1. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Analizę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko rozpoczęto podczas tworzenia *Strategii*. Zapoznano się z dokumentami dotyczącymi obszaru gminy Międzychód. Najważniejszym dokumentem w obszarze ochrony środowiska jest „*Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Międzychód na okres 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016*”⁸ zajmującym się szczegółowo wymaganiami środowiskowymi dla terenu Gminy. *Strategia*, której dotyczy niniejsza prognoza jest dokumentem o wysokim stopniu ogólności, dlatego podczas analizy skupiono się na metodzie jakościowej.

Sporządzenie *Prognozy dla Strategii Rozwoju Gminy Międzychód* przebiegało wieloetapowo i obejmowało kolejno:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem strategicznym, zawierającą analizę zasobów i walorów środowiska, wywieranej na nie presji antropogenicznej oraz jakości środowiska,
- ocenę potencjalnego wpływu ustaleń dokumentu strategicznego na środowisko,
- opracowanie propozycji łagodzenia skutków realizacji ustaleń dokumentu strategicznego w obszarach, w których zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływania,
- prezentację systemu monitorowania środowiskowych skutków wdrażania ustaleń dokumentu strategicznego.

Przy opisie stanu aktualnego środowiska przyrodniczego oraz analizie poszczególnych elementów wykorzystano dostępne dane literaturowe, dostępne w zasobach w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyczne oraz państwowego monitoringu środowiska.

⁸ Zagadnienia ochrony środowiska dotyczące gminy Międzychód są również szeroko omówione w dokumencie pt.: *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Międzychodzkiego – AKTUALIZACJA*, uchwała nr XXXIX/240/2010 Rady Powiatu Międzychodzkiego z dnia 10 czerwca 2010 r.

3.2. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY MIĘDZYCHÓD NA LATA 2015-2023

3.2.1. MONITOROWANIE RZECZOWE REALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem planowania długookresowego, który stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Sądzić należy, że aktualizacja Strategii jeden raz w okresie czteroletniej kadencji władz samorządowych winna zapewnić jej wystarczające dostosowanie do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy.

Zaprezentowane opracowanie zawiera zbiór celów strategicznych Gminy. Określenie „cel” określa zarówno pojedyncze działanie, wiele działań bądź wręcz odwołuje się do spójnego opracowania.

W skali krótko i średniookresowej aktualizacje planów rozwojowych gminy zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd budżetów i Wieloletnich Prognoz Finansowych. Monitoring i ewaluacja oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w Strategii polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy Gminy.

Realizacja zadań odbywać się będzie poprzez uchwalanie i realizację kolejnych budżetów. W pozostałych obszarach cele opisane w Strategii winny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd.

Władze Gminy wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań. Zarządzanie finansowe polega na wdrażaniu przyjętych przez Radę Gminy kolejnych budżetów i WPF-ów, analizujących aktualne możliwości inwestycyjne. Aktualne dokumenty (budżet i WPF) są dostępne każdorazowo na stronie BIP Gminy Międzychód.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne „cele” opisane w strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób prezentacji osiągnięć w realizacji strategii to decyzja władz Gminy. Monitorowanie i ocena zarówno Strategii jak i innych programów polegać winno na porównaniu osiągniętego stanu do założeń opisanych w odpowiednich programach na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych.

Urząd Gminy jako instytucja wdrażająca Strategię jest odpowiedzialny za:

- zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji Strategii,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

W przyjętej hierarchii dokumentów programowych podstawowe informacje pokazujące realizację Strategii zawierają w sobie sprawozdania z wykonania budżetu Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Międzychód została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w Gminie.

3.2.2. MONITOROWANIE ŚRODOWISKOWE REALIZACJI STRATEGII

Wpływ realizowanej strategii na środowisko będzie oceniany dwutorowo:

- Dzięki pozyskaniu kolejnych danych z państwowego monitoringu dla obszaru gminy (np. okresowe badania WIOŚ, badania GDDKiA, badanie gleb, badania hałasu),
- Każdorazowo przy uzyskiwaniu decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla konkretnych przedsięwzięć.

3.3. CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEPROWADZANIA ANALIZ SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII

Częstotliwość przeprowadzania analizy skutków realizacji strategii określona będzie na podstawie uzyskanych decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla konkretnych przedsięwzięć. Poza tym każdorazowa modyfikacja *Strategii* wiązać będzie się z aktualizacją analizy skutków realizacji strategii.

3.4. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Możliwym działaniem transgranicznym byłoby naruszenie tzw. *Dyrektywy Ptasiej*, niemniej *Strategia* w pełni uwzględnia uzgodnienia z nią związane. Poza tym, ze względu na niewielki zasięg przestrzenny obszaru objętego *Strategią Rozwoju Gminy Międzychód* i dużą odległością gminy od granic innych państw skutki realizacji *Strategii* nie będą miały oddziaływania transgranicznego.

3.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY MIĘDZYCHÓD

Zgodnie z wymogami stawianymi Prognozie należy rozważyć sytuację braku realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2020*. Należy podkreślić czystą hipotetyczność takiej sytuacji, bowiem *Strategia Rozwoju* ma służyć mieszkańcom. Oznacza to, że władze gminy nie

mogą dążyć do realizacji dowolnych celów częściowych, ale jedynie takich, które są zgodne z celami strategicznymi.

Zrównoważenie rozwoju oznacza (zgodnie z Agendą 21), iż dokonując alokacji środków budżetowych, w tym inwestycyjnych i dokonując wyboru kierunków rozwoju powinno dążyć się do równoważenia celów: społecznych, ekologicznych i rozwoju przestrzennego.

W warunkach samorządu granice między tymi obszarami są bardzo często nieostre. Należy więc wyodrębnić działania pod kątem głównych kierunków strategicznych, tj.: niwelowania słabych stron (aspekt społeczny) oraz służących długookresowemu rozwojowi (np. inwestycje wnoszące nową jakość w życie społeczno-gospodarcze, służące budowaniu silnej gospodarczo jednostki samorządowej – wzmocniającej akcent gospodarczy).

Zasady budowania pozycji konkurencyjnej i rozwoju społecznego gminy:

1. **Zasada selektywnego tworzenia korzyści zewnętrznych** w powiązaniu z polityką koncentracji na wybranych dziedzinach rozwoju to taki dobór inwestycji, które dają efekt mnożnikowy: nie tylko dochodowy, ale także zatrudnienia i demograficzny,
2. **Zasada budowy przewagi konkurencyjnej dla nowych sektorów** – przewidywanie kierunków rozwoju gospodarki, wykorzystanie nowoczesnych sektorów gospodarki.
3. **Zasada równoważenia rozwoju** – niwelowania słabych i wzmocnienia silnych stron gminy – w praktyce oznaczająca konieczność równoważenia interesów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych,
4. **Zasada ochrony wartości przyrody i kultury jako środowiska życia mieszkańców,**
5. **Zasada uspołeczniania procesów podejmowania decyzji** – poprzez prowadzenie szerokich konsultacji ze społecznością lokalną dotyczących obecnego i przyszłego funkcjonowania gminy,
6. **Zasada przejrzystości i jawności, przy powszechnym dostępie do informacji,**
7. **Zasada koncentracji środków,**
8. **Zasada subsydiarności** – oddawania zadań do wykonania podmiotom gwarantującym ich wykonanie w sposób rzetelny i ekonomiczny,
9. **Zasada przystępności** – prowadzenia własnej polityki informacyjnej zrozumiałej dla społeczności lokalnej.

Przy pracach nad Strategią wzięto pod uwagę specyfikę gminy, jaką jest Międzychód. Niemniej wymienione wyżej zasady zostały wykorzystane przy budowie niniejszej *Strategii*,

aby działania ukierunkowane na dalszy rozwój społeczny i budowanie mocnej pozycji konkurencyjne Gminy w regionie były spójne i przynosiły trwałe efekty.

W sposób jakościowy należy stwierdzić, że brak realizacji zapisów *Strategii* spowoduje:

- degradacją i dewastacją środowiska,
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych w powierzchni gminy,
- pogorszenie się stanu wód powierzchniowych,
- zanieczyszczenie wód podziemnych,
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w sposób przyjęty w prognozach oddziaływania na środowisko Opracowano macierz skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

**4. STAN ŚRODOWISKA ORAZ ISTNIEJĄCE
PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE
Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STRATEGII.
STAN ŚRODOWISKA NA OPISYWANYM TERENIE**

4.1. STAN ŚRODOWISKA

4.1.1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA

Gmina Międzychód położona jest na terenie województwa wielkopolskiego (do 1998 roku w województwie gorzowskim). Jest to gmina miejsko-wiejska. Znajduje się w zachodniej części powiatu międzychodzkiego. Graniczy od północy z Gminą Drezdenko (woj. lubuskie), od wschodu z gminami Sieraków, Kwilcz i Lwówek (woj. wielkopolskie), od południa z gminą Miedzichowo (woj. wielkopolskie), a od zachodu z gminami Pszczew, Przytoczna i Skwierzyna (woj. lubuskie). Gmina Międzychód jest największą z 4 gmin powiatu międzychodzkiego i jedną z 226 gmin województwa wielkopolskiego (8 co do wielkości). Zajmuje powierzchnię 307,04 km² (30.704 ha) co stanowi 41,7% powierzchni powiatu i 1,0% powierzchni województwa. Gmina wyróżnia się w Wielkopolsce bardzo dużym kompleksem terenów leśnych, gdyż ponad połowa obszaru gminy to lasy i grunty leśne (16.191ha w 2014 roku). Jest to piąty wynik w województwie wielkopolskim pod względem powierzchni lasów. Użytki rolne obejmują obszar 11.627 ha, co stanowi 37,9% powierzchni ogólnej gminy. Natomiast wody zajmują około 4,2% powierzchni.

W 2014 roku Gmina Międzychód zamieszkała była przez 18.609 osób, co czyni ją pierwszą gminą pod względem ludności w powiecie (50,12% ludności powiatu). W jej obszarze znajduje się 41 miejscowości podzielonych na 26 sołectw. Siedzibą Gminy i zarazem największą miejscowością jest Międzychód. Leży on 85 km na zachód od Poznania i 60 km na wschód od Gorzowa Wielkopolskiego, w centralnej części gminy, na lewym brzegu Warty i nad Jeziorem Miejskim.

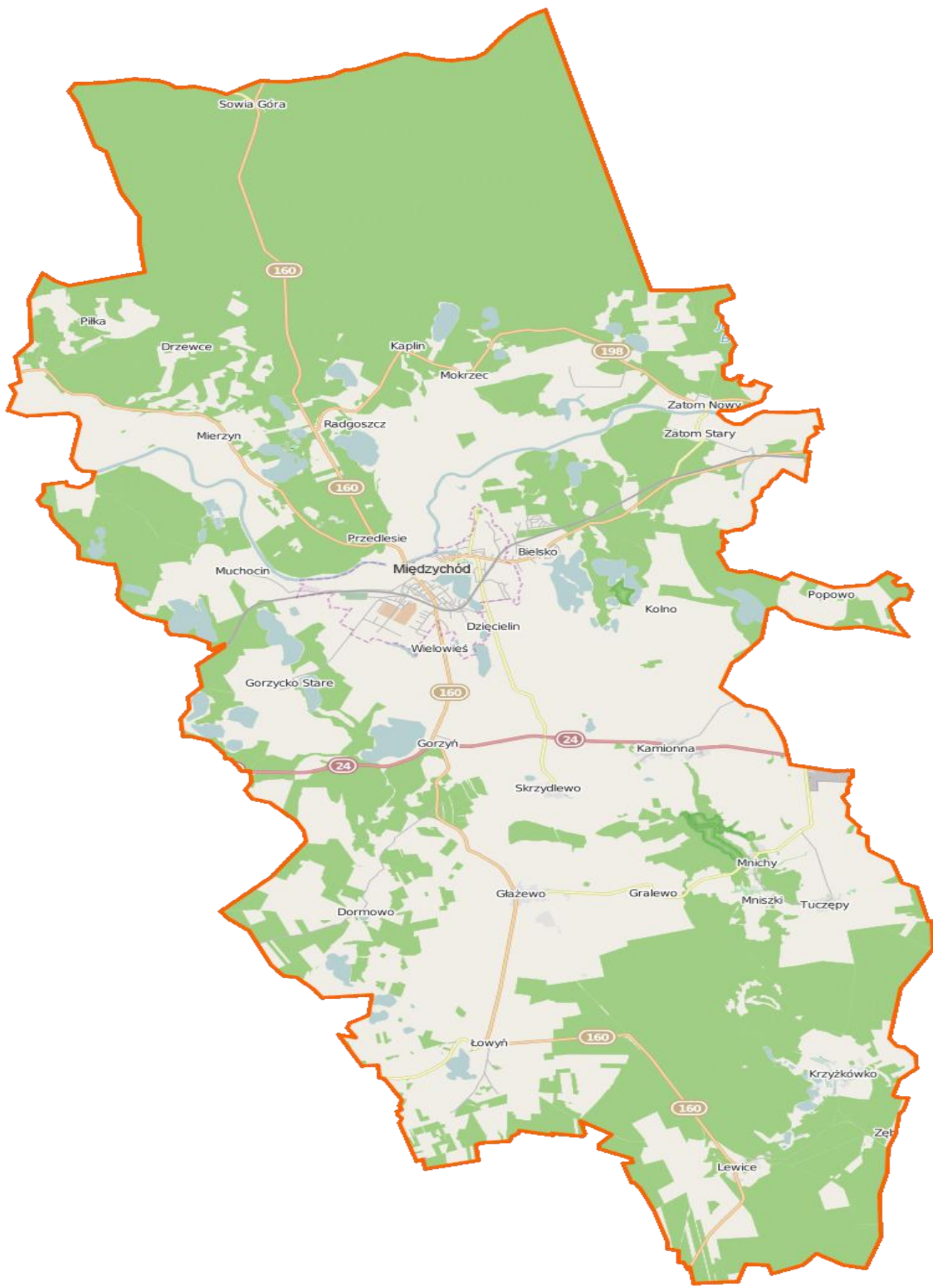
Ilustracja 1 Gmina na planie województwa wielkopolskiego

Sieć osadniczą Gminy Międzychód tworzy 41 miejscowości położonych na obszarze 26 sołectw. Przedstawia je poniższa tabela.

TABELA 4 SIEĆ OSADNICZA W GMINIE MIĘDZYCHÓD (ROK 2014)

LP.	SOŁECTWO/MIEJSCOWOŚĆ	LICZBA MIESZKAŃCÓW	% OGÓŁU GMINY
	Gmina Międzychód	18.321	
1	Międzychód	10.495	57,28
2	Bielsko	1.604	8,75
3	Dormowo	120	0,65
4	Drzewce	53	0,29
5	Dzięcielín	264	1,27
6	Głazewo	431	2,35
7	Gorzycko Stare	137	0,74
8	Gorzyń	328	1,79
9	Gralewo	135	0,73
10	Kaliska	5	0,03
11	Kamień	5	0,03
12	Kamionna	471	2,57
13	Kamionna Folwark	25	0,13
14	Kamionna Wiktorowo	13	0,07
15	Kaplin	149	0,81
16	Kolno	360	1,96
17	Krzyżkówko	56	0,30
18	Lewice	195	1,06
19	Łowyń	744	4,06
20	Mierzyn	204	1,11
21	Mierzyniek	2	0,01
22	Mnichy	174	0,94
23	Mniszki	57	0,31
24	Mokrzec	94	0,51
25	Muchocin	296	1,61
26	Muchocinek	8	0,04
27	Piłka	236	1,27
28	Popowo	30	0,16
29	Przedlesie	152	0,82
30	Puszcza	23	0,12
31	Radgoszcz	380	2,07
32	Skrzydłewo	114	0,62
33	Sowia Góra	23	0,12
34	Tuczępy	116	0,63
35	Wielowieś	341	1,86
36	Zamyślin	36	0,19
37	Zatom Nowy	90	0,49
38	Zatom Stary	290	1,58
39	Zielona Chojna	3	0,02
40	Zwierzyniec	40	0,21
41	Żmijowiec	22	0,12

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Międzychód

Ilustracja 2 Mapa gminy Międzychód

Sieć osadniczą gminy (poza Międzychodem) tworzą głównie miejscowości małe (150 – 300 mieszkańców) i bardzo małe (do 150 mieszkańców):

- Wsie duże (ponad 500 mieszkańców) – Bielsko i Łowyrń,
- Wsie średnie (300 – 500 mieszkańców) – Głazewo, Gorzyń, Kamionna, Kolno, Radgoszcz, Wielowieś,
- Wsie małe (150 – 300 mieszkańców) – Dziecielin, Lewice, Mierzyn, Mnichy, Muchocin, Piłka, Przedlesie, Zatom Stary,
- Wsie bardzo małe (do 150 mieszkańców) – Dormowo, Drzewce, Gorzycko Stare, Gralewo, Kaliska, Kamień, Kamionna Folwark, Kamionna Wiktorowo, Kaplin, Krzyżkówko, Mierzynek, Mniszki, Mokrzec, Muchocinek, Zatom Nowy, Popowo, Puszcza, Ratusz, Sarzyce, Skrzydlewko, Sowia Góra, Tuczępy, Zamyślin, Zielona Chojna, Zwierzyniec i Żmijowiec.

Miasto Międzychód pełni funkcję administracyjną, oświatową, kulturalną, gospodarczą (handel, produkcja, usługi społeczne) i komunikacyjną. Pozostałe wiejskie miejscowości spełniają rolę gospodarczą (rolnictwo, leśnictwo, handel, usługi produkcyjne), rekreacyjno-sportową, komunikacyjną i oświatowo-kulturalną.

4.1.2. ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY

Według podziału fizyczno – geograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego⁹ Gmina Międzychód leży w obrębie prowincji *Niż Środkowo - Polski*, podprowincji *Pojezierze Południowo - Bałtyckie*, na pograniczu trzech makroregionów *Pojezierza Wielkopolskiego* (krainy *Pojezierze Poznańskie*, *Pojezierze Chodzieskie*), *Pradoliny Toruńsko – Eberswaldskiej* (Kotlina Gorzowska) oraz *Pojezierza Lubuskiego* (Bruzda Zbąszyńska).

Region ten został ukształtowany przez działanie lądolodu skandynawskiego, którego potężna masa ustąpiła wskutek ocieplenia klimatu około 12.000 lat temu. Formy polodowcowe na terenie gminy są nadzwyczajnie zróżnicowane. Pasma wzgórz o wysokości przekraczającej 110 m n.p.m. przebiega w części południowej. Znajdują się tam:

- Królewska Góra (koło Dormowa) – 116 m n.p.m.,
- Bezimienny szczyt najwyższy w gminie (koło Głazewa) – 119 m n.p.m.,

⁹ Kondracki J. 2013: Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

- Kozie Góry (koło Kamionny) – 112 m n.p.m.

W dolinie Warty, w północno-zachodniej części gminy, koło Mierzyna teren opada i osiąga swoje minimum – 30 m n.p.m. Przez środek gminy, w ogólnym kierunku równoleżnikowym, przepływa rzeka Warta – największa rzeka Wielkopolski. Płyne ona odcinkiem około 20 kilometrów i przedziela gminę Międzychód na dwa, różne pod względem krajobrazowym, obszary. Część północna czyli wielki rejon międzyczecza warciańsko-noteckiego, pokryty jest piaszczystymi wydłami. Znajdują się tutaj liczne jeziora rynnowe o charakterystycznym wydłużonym kształcie. Prawie cały obszar porośnięty jest lasami sosnowymi, należącymi do Puszczy Noteckiej. W części południowej mieszczą się wzgórza moreny czołowej oraz liczne jeziora. Od południa do Warty wpływają trzy niewielkie rzeczki spływające ze wzgórz morenowych: Kamionka i Dormowska Samica i Bielina – w dolnym biegu łączące kilka jezior. Strugi te płynące głębokimi dolinami przykładają się do dużego urozmaicenia krajobrazu.

Integralnym elementem obszarów krajobrazu polodowcowego są jeziora. Na terenie na gminy Międzychód znajdziemy 52 różnej wielkości jeziora. Wszystkie razem zajmują powierzchnię 712 ha. Większość z nich leży w południowej części, często otoczona wzgórzami i lasami, stanowiąc bardzo malownicze akweny. Największym jest jezioro Gorzyńskie o powierzchni prawie 80 ha, najgłębszym zaś jezioro Tuczo o głębokości 40 m. W części północnej gminy jezior jest mniej i są one płytsze – ich głębokość nie przekracza 10 m.¹⁰

TABELA 5 JEZIORA W GMINIE MIĘDZYCHÓD

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]	NAJBLIŻSZA MIEJSCOWOŚĆ
1	Długie	4,56	Międzychód
2	Bielicz (Białacz, Bielisz)	15,40	Bielsko, Aleksandrowo
3	Bielskie	79,13	Bielsko
4	Dalemin	1,50	Kamionna
5	Dormowskie (Duże Dormowskie)	27,40	Dormowo
6	Gertruda	24,00	Gorzycko
7	Głębozeczek	10,40	Mierzynek
8	Głębokie	10,60	Dormowo
9	Głębokie	7,50	Muchocin
10	Gorzelec	3,10	Bielsko
11	Gorzyckie (Wiejskie)	19,00	Gorzycko
12	Gorzyńskie	79,60	Gorzyń
13	Jesioniówek	2,00	Łowyń
14	Karpińnik	2,30	Kolno
15	Kłudno	4,50	Kolno
16	Koleńskie	46,70	Kolno

¹⁰ Łęcki W. 2014: Międzychód Miasto i Gmina

17	Kuchenne	6,47	Międzychód
18	Lubiwiec	40,20	Kolno
19	Lowyńskie	24,90	Łowyń
20	Małe	2,50	Dormowo
21	Meszyn (Wielka Meszyna, Mieszyn)	1,50	Muchocin
22	Miejskie (Kuchenne)	39,84	Międzychód
23	Mierzyńskie	47,80	Mierzyn
24	Młyńskie	34,40	Kaplin
25	Ogrodowe	1,30	Bielsko
26	Piaskowe	13,70	Zatom Nowy
27	Płytkie	9,50	Dormowo
28	Proboszczowe (Proboszczowskie)	15,00	Dzięcielín
29	Radgoskie (Radgoszcz)	46,10	Radgoszcz
30	Soleckie	4,00	Dzięcielín
31	Soleckie	8,50	Zielona Chojna
32	Duży Szeken (Szekań Duży, Wielkie Szeken)	11,80	Mokrzec, Zwierzyniec
33	Szekań Mały (Mały Szeken)	5,60	Mokrzec
34	Szenińskie	19,70	Radgoszcz
35	Środkowe	7,20	Zatom Nowy
36	Środkowe	5,00	Gorzyń
37	Tuczno	50,50	Gorzycko
38	Wielkie	53,50	Gorzycko
39	Muchocińskie (Winnogórskie)	64,00	Gorzycko
40	Zdręczno	1,50	Kamionna
41	Zrucim	4,60	Kamionna (Wiktorowo)
42	b/n	1,75	Dormowo Kolonia
43	b/n	1,20	Głazewo
44	b/n	2,50	Gorzyń
45	b/n	4,00	Kamionna (Skrzydlewó)
46	b/n	4,00	Mierzyn
47	b/n	2,50	Muchocin
48	b/n	2,00	Muchocin
49	b/n	2,00	Popowo
50	b/n	3,50	Skrzydlewó
51	b/n	2,50	Zatom Stary

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Międzychód

Jeziora są naturalnym siedliskiem wielu gatunków ptaków – sokoła wędrownego, bociana czarnego, czapli siwej, żurawia czy łabędzi.

Duże obszary lasów, urozmaicona rzeźba terenu, jeziora, sprawiają, że około 50% procent powierzchni gminy objęte jest różnymi formami ochrony przyrody. Znajdują się tu dwa rezerваты przyrody:

- Rezerwat przyrody „Kolno Międzychodzkie” – utworzony w 1959 roku, zajmuje powierzchnię 14,8 ha, znaleźć tu można stary las liściasty z wiekowymi (około 500 lat) dębami o obwodach do 710 cm. Jest on miniaturą lasów Puszczy Białowieskiej.

Położony jest na półwyspie jeziora Koleńskiego w sąsiedztwie jeziora Kludno. Rośnie tu las olszowy i grądowy (dęby, jesiony, jawory, buki, graby, wiązy i inne gatunki),

- Rezerwat przyrody „Dolina Kamionki” – wchodzi on w skład Pszczewskiego Parku Krajobrazowego. Rezerwat powstał w 2004 roku i zajmuje powierzchnię 59,0 ha. Leży w dolinie rzeczki, o stromych zboczach porośniętych urozmaiconymi lasami.

Do wschodnich granic gminy Międzychód przylega Sierakowski Park Krajobrazowy – największy park krajobrazowy w Wielkopolsce – kraina jezior, wzgórz i lasów.

Na terenie gminy Międzychód znaleźć możemy 238 pomników przyrody. Głównie są to wiekowe drzewa charakteryzujące się dużymi rozmiarami oraz jeden głąz narzutowy. Wyróżnia się tu szczególnie około pięćsetletni dąb o obwodzie pnia 750 cm – rośnie przy wschodnim skraju Lewic. Również w parku dworskim w Gorzynie rośnie kilka drzew – pomników przyrody. Są to między innymi buki, jesiony i platany.

Ilustracja 3 Dąb na terenie rezerwatu „Kolno Międzychodzkie (źródło: <http://pl.wikipedia.org/wiki>)

Tereny w okolicach Bielska i Kolna stanowią obszar Natura 2000 pod nazwą Ostoja Międzychodzko-Sierakowska. Północna i zachodnia część gminy to bory Puszczy Noteckiej oraz okolice Dormowa i Łowynia, stanowią Międzychodzki Obszar Chronionego Krajobrazu.¹¹

¹¹ Łęcki W. 2014: Międzychód Miasto i Gmina

Ilustracja 4 Rezerwat przyrody „Dolina Kamionki” (źródło: <http://commons.wikimedia.org/wiki>)

Użytki rolne stanowią prawie 38% powierzchni gminy. Największą powierzchnię zajmują grunty orne.

TABELA 6 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W GMINIE MIĘDZYCHÓD (2014)

LP.		POWIERZCHNIA [ha]
	Obszar gminy	30.704
1	Użytki rolne razem	11.627
2	Użytki rolne – grunty orne	9.537
3	Użytki rolne – sady	0
4	Użytki rolne – łąki trwałe	1.503
5	Użytki rolne – pastwiska trwałe	438
6	Lasy i grunty leśne	16.191
7	Pozostałe grunty	2.886

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Strukturę jakości gruntów według klas bonitacji przedstawia tabela 4.

TABELA 7 KLASY BONITACYJNE GLEB W GMINIE

KLASA BONITACYJNA	UDZIAŁ W POWIERZCHNI GRUNTÓW ORNYCH [%]
IIIa	4
IIIb	6
IVa	18
IVb	17
V	27
VI	4

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Międzychód - aktualizacja

Można zauważyć, że przeważają gleby o słabej bonitacji, co nie sprzyja rozwojowi rolnictwa.

Na obszarze gminy znajdują się eksploatowane złoża surowców

- Złoże Wiktorowo pole A i pole B – kruszywo naturalne (eksploatowane),

- Złoże Międzychód – gaz ziemny (eksploatowane),
- Złoże Wielowieś S – kruszywa naturalne (rozpoznane szczegółowo),
- Złoże Wiktorowo pole C – kruszywa naturalne (rozpoznane szczegółowo),
- Złoże Lubiatów I – ropa naftowa i gaz ziemny (eksploatowane okresowo).

4.1.3. ZASOBY KULTUROWE GMINY

W Gminie Międzychód bardzo dobre warunki do wypoczynku znajdą tu zarówno amatorzy turystyki pobytowej zainteresowani np. zbieraniem owoców lasu jak również zwolennicy turystyki wędrownej, na których czekają ciekawe zabytki oraz szlaki pieszej, rowerowej, wodnej i konnej wędrówki.

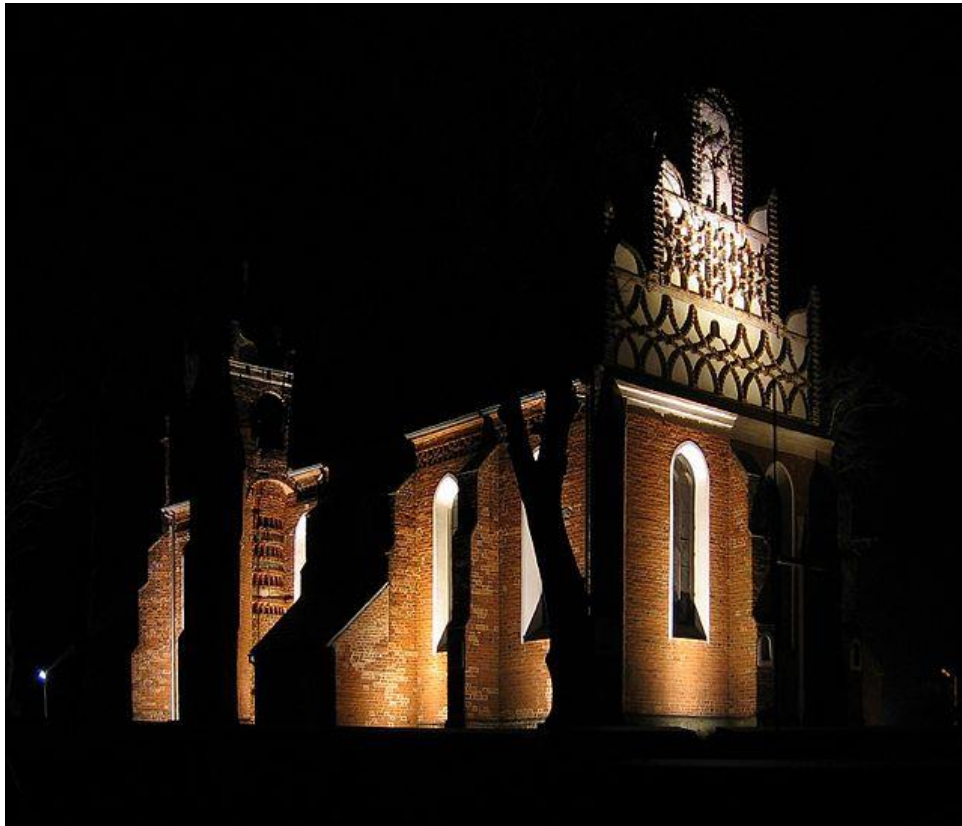
Na terenie Gminy znajduje się wiele zabytków budownictwa, architektury sakralnej i świeckiej. Do rejestru zabytków wpisane są między innymi następujące obiekty (stan na 31 grudnia 2012 r.):

- **Gorzyń:**
- dwór z XIX wieku,

Ilustracja 5 Dwór w Gorzyńiu (źródło: <http://polskaniezwykla.pl/>)

- **Kamionna:**
- kościół parafialny pod wezwaniem Narodzenia NMP z 1499 roku,

Ilustracja 6 Kościół w Kamionie (źródło: <http://pl.wikipedia.org/>)

- **Kolno:**
 - park pałacowy z przełomu XIX i XX wieku,
 - przepompownia,
- **Lewice:**
 - kościół parafialny pod wezwaniem św. Mikołaja z II połowy XIX wieku,

Ilustracja 7 Kościół w Lewicach (źródło: <http://www.miedzychod.mserwer.pl/>)

- **Łowyn:**
 - kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP z lat 1924-1927,

- cmentarz kościelny,

Ilustracja 8 Kościół w Łowiniu (źródło: <http://www.polskaniezwykla.pl/>)

- **Mierzynek,**
 - drewniany spichrz (przeniesiony został do skansenu w Gorzowie Wielkopolskim),
- **Międzychód:**
 - kościół parafialny pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela z XVI-XVII wieku,
 - zespół dawnego kościoła ewangelickiego (kościół pw. Niepokalanego Serca Maryi z 1838 roku, cmentarz z XVII wieku i ogrodzenie z XVII-XIX wieku),
 - zespół stacji kolejowej (m. in. dworzec kolejowy, magazyn i szalet z 1888 roku),
 - szkoła przy ulicy Iczka 3 z 1903 roku,
 - budynek UMiG przy ulicy Piłsudskiego 2 z 1880 roku,
 - budynek Miejskiej kasy oszczędności – obecnie muzeum przy ulicy 17 Stycznia 100 z 1904 roku,

Ilustracja 9 Kościół pw. Męczeństwa Św. Jana Chrzciciela w Międzychodzie (źródło: <http://www.polskaniezwykla.pl/>)

Ilustracja 10 Zespół stacji kolejowej w Międzychodzie (źródło: <http://commons.wikimedia.org/>)

- **Mnichy:**

- zespół dworski – dwór z XVII wieku, rządcaówka z XIX wieku, gorzelnia z 1874 roku i park dworski z II połowy XIX wieku,

- **Mniszki:**

- zespół dworski i folwarczny – dwór z 1890 roku, willa z 1910 roku, park z XIX wieku i folwark z budynkami z lat 1863-1915,

Ponadto gmina jest znanym w skali całego regionu ośrodkiem wypoczynkowym. Turyści mają do dyspozycji ok. 1000 ogólnodostępnych miejsc noclegowych o bardzo zróżnicowanym standardzie i cenach. W ciekawych miejscach, nad jeziorami i w lasach usytuowane są ośrodki

wypoczynkowe, campingi i pola namiotowe oraz liczne kwatery agroturystyczne. Z punktu widzenia walorów naturalnych gmina jest zaliczana do najatrakcyjniejszych w Wielkopolsce. Wszystko oczywiście dzięki wysokim walorom przyrodniczym nadwarciańskiego obrzeża Puszczy Noteckiej i krajobrazowi z dużą liczbą jezior i rzeką Wartą.

Przez gminę przebiegają regionalne i ponadregionalne szlaki piesze i rowerowe:

- **Szlaki piesze:**

- *żółty*: ze Starego Osieczna przez Międzychód, Kamionne do Wierzbna (68,6 km),
- *czerwony*: z Międzychodu przez Rezerwat Kolno Międzychodzkie i dolinę Kamionki, aż do Lewic (23,9 km),
- *niebieski*: ze Zbąszynia przez Międzychód, Sieraków do Kobusza i Miałów (59,6 km),
- *czarny*: z Rezerwatu „Dęby Koleńskie” przez Międzychód, „Matecznik Błota” do Sierakowa (44,8 km),
- *czarny*: z Gorzyna przez „Królewską Górę” do Gorzyna (12,7 km).

- **Szlaki rowerowe:**

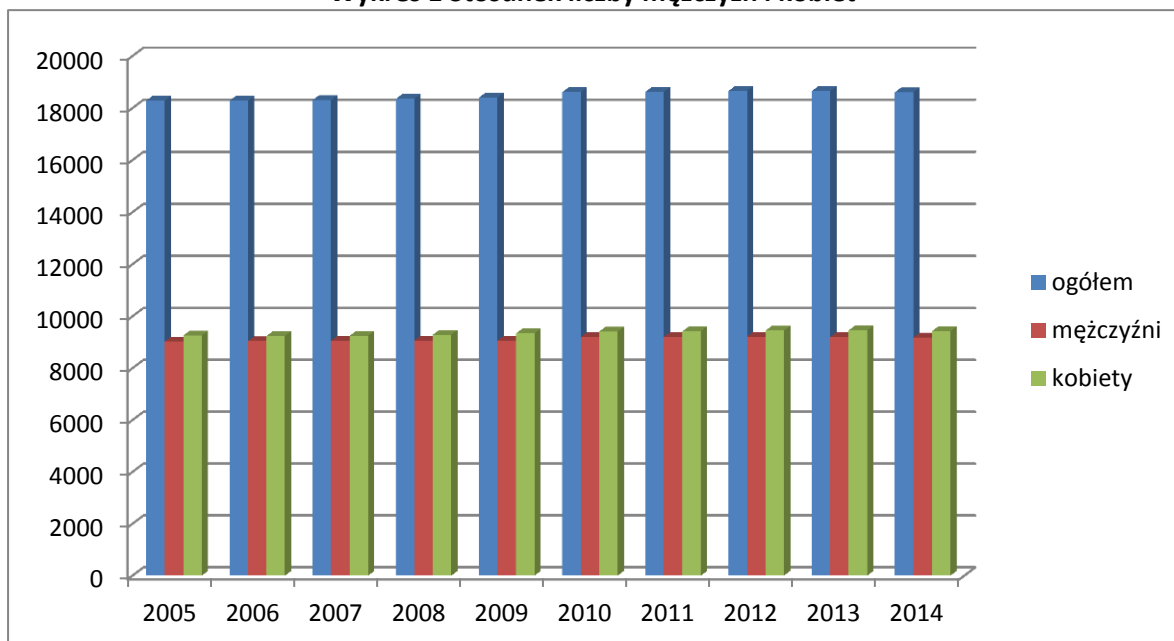
- *Nadwarciański Szlak Rowerowy* – szlak liczący 382 kilometry, prowadzący wzdłuż całego wielkopolskiego odcinka rzeki Warty,
- *Szlak Stu Jezior* – powstał w 1999 roku, o długości 110,8 kilometrów, prowadzi z Poznania przez Szamotuły do Międzychodu,
- *Szlak Powstań Narodowych 1769-1919* – otwarty w 2010 roku, składają się na niego trzy pętle (międzychodzka, sierakowska, kwilecka),
- wielkopolski odcinek *Lubuskiej Drogi Świętego Jakuba*,
- leśna rowerowa trasa turystyczna *Śladami Radusza* – składa się z dwóch szlaków historyczno-krajoznawczych, biegnących przez Puszcę Notecką.

4.2. SFERA SPOŁECZNA

4.2.1. DEMOGRAFIA

W gminie Międzychód można zauważyć powolny odpływ ludzi z miasta i wzrost liczby mieszkańców terenów wiejskich. W 2014 roku gminę zamieszkiwało 18.609 mieszkańców, w tym 9.426 kobiet oraz 9.183 mężczyzn. Kobiety mają nieznaczną przewagę liczebną nad mężczyznami (50,66%). Należy więc stwierdzić, że podział wg płci jest niezwykle równomierny, nie tylko w roku 2014 ale także na przestrzeni wielu lat.

Wykres 1 Stosunek liczby mężczyzn i kobiet

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Szczegółowe dane przedstawia tabela 5.

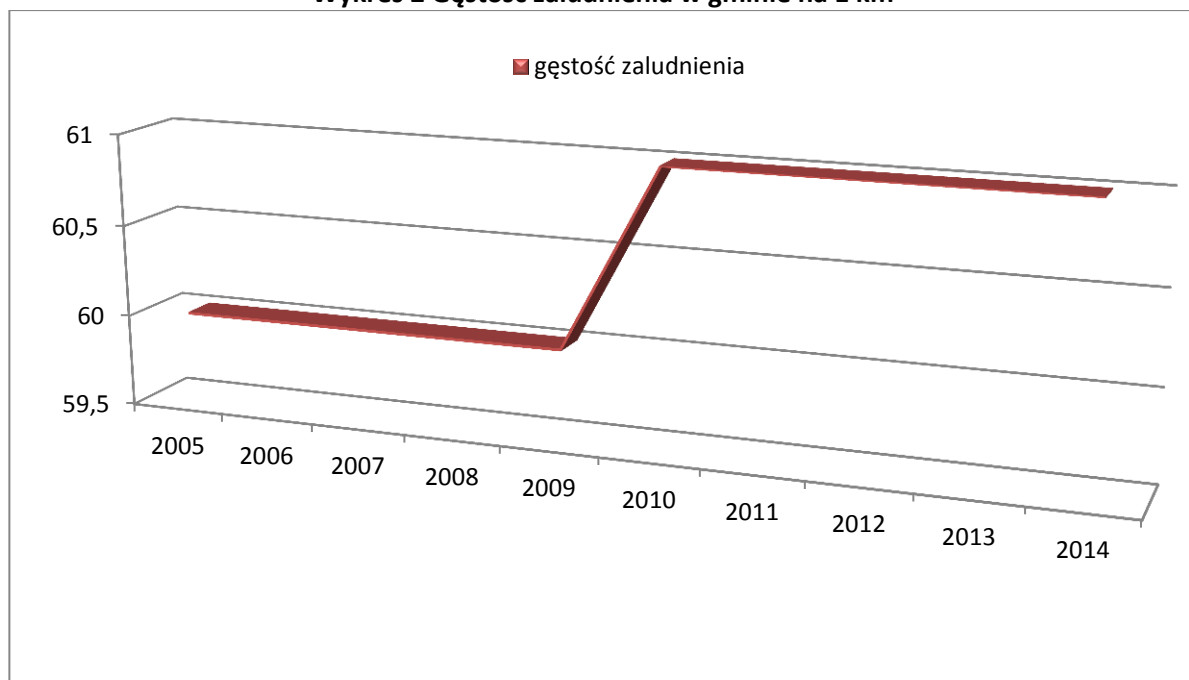
TABELA 8 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY MIĘDZYCHÓD W LATACH 2002-2014

STRUKTURA WG PŁCI	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	18.291	18.283	18.309	18.356	18.408	18.612	18.625	18.663	18.652	18.609
Mężczyźni	9.032	9.042	9.061	9.066	9.067	9.201	9.206	9.214	9.193	9.183
Mężczyźni [%]	49,37	49,45	49,56	49,38	49,25	49,43	49,42	49,37	49,28	49,34
Kobiety	9.259	9.241	9.248	9.290	9.341	9.411	9.419	9.449	9.459	9.426
Kobiety [%]	50,63	50,55	50,44	50,62	50,75	50,57	50,58	50,63	50,72	50,66

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Gęstość zaludnienia w gminie Międzychód utrzymuje się na stałym poziomie, co widać na poniższym wykresie, który nie wykazuje nadmiernej dynamiki. Według informacji z Banku Danych Lokalnych gęstość zaludnienia w 2014 roku wynosiła 61 osób na kilometr kwadratowy.

Wykres 2 Gęstość zaludnienia w gminie na 1 km²

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Gęstość zaludnienia gminy na tle powiatu i województwa przedstawia tabela 6.

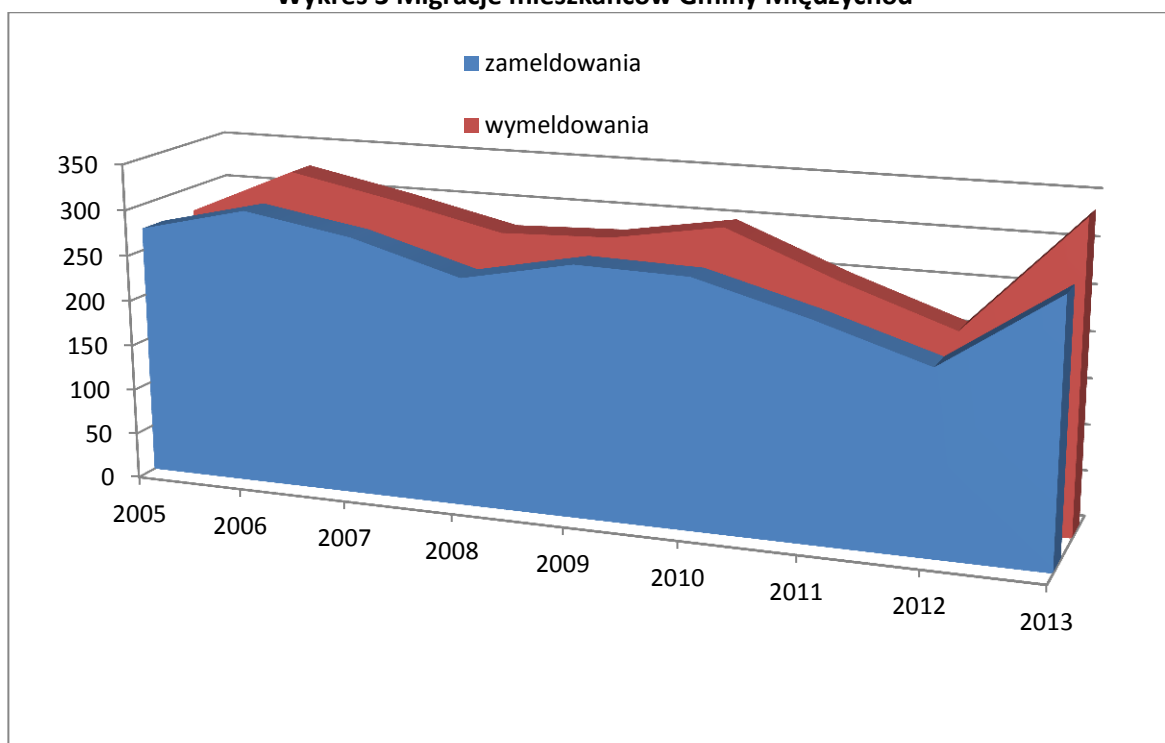
TABELA 9 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA I POWIATU

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	LUDNOŚĆ NA 1 km ²		
	2012	2013	2014
Województwo wielkopolskie	116	116	116
Powiat międzychodzki	50	50	50
Gmina Międzychód	61	61	61

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na wykresie 3 doskonale widać, że od wielu lat utrzymuje się nadwyżka wymeldowań z terenu gminy w stosunku do zameldowań. Od wielu lat przeważa ujemne saldo migracyjne.

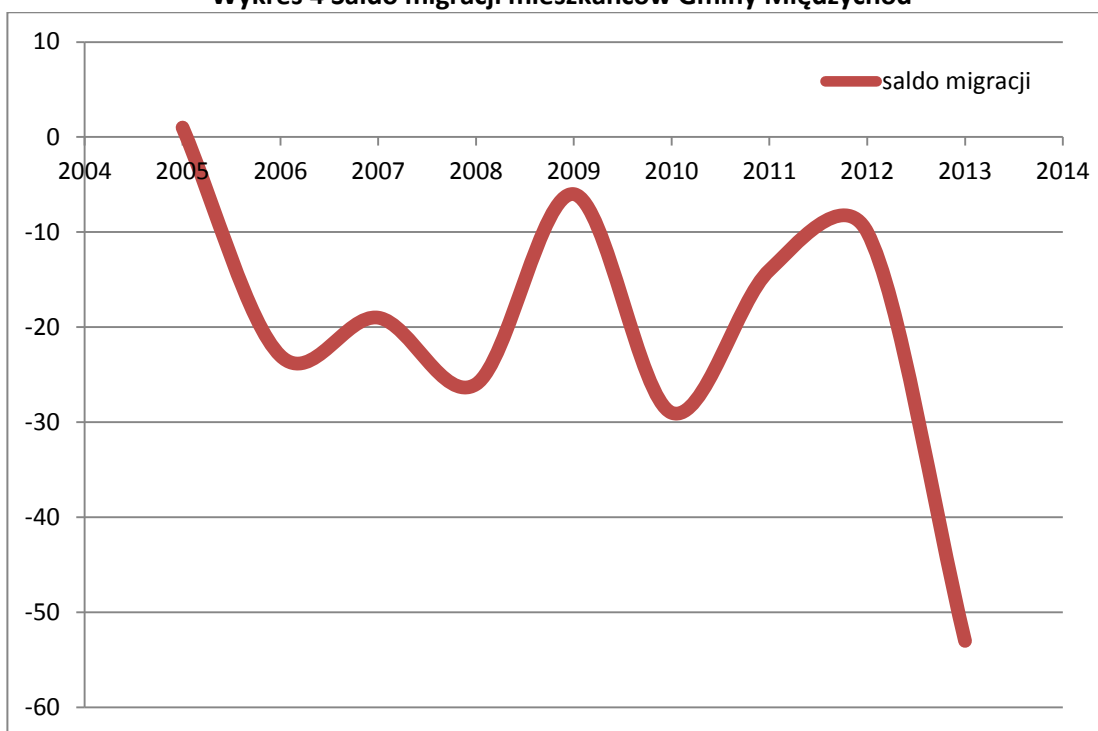
Wykres 3 Migracje mieszkańców Gminy Międzychód

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Saldo migracji wewnętrznych czyli różnica między liczbą osób, które zameldowały się, w danym roku, na terenie gminy a liczbą osób, które wymeldowały się z terenu gminy, ma bardzo istotny wpływ na wysokość populacji danego obszaru. Można stwierdzić, że emigrują najczęściej osoby młode. Przenoszą się one zazwyczaj do większych miast w celu poszukiwania nowej, lepszej, dobrze płatnej pracy, a także w celu dalszej edukacji. Z punktu widzenia dalszego rozwoju gminy migracja taka jest zjawiskiem niekorzystnym. Niestety trzeba założyć, że te migracje stać będą za mniejszą ilością zakładanych rodzin, a co za tym idzie mniejszą dzietnością. Tym samym proces starzenia się społeczeństwa gminy będzie się wzmacniał.

Wykres 4 Saldo migracji mieszkańców Gminy Międzychód

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. Zauważalny jest spadek umieralności oraz rodności w Gminie. Jednak drugi wskaźnik w ostatnich latach jest wyższy niż pierwszy. Odnotowana liczba urodzeń żywych na terenie Gminy w roku 2014 to 183, natomiast zgonów - 142. Przyrost naturalny jest dodatni i wynosi 38.

TABELA 10 URODZENIA ŻYWE, ZGONY I PRZYRÓST NATURALNY W GMINIE MIĘDZYCHÓD

	OGÓŁEM			MĘŻCZYŹNI			KOBIECY		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Urodzenia żywe	200	199	183	112	101	86	88	98	97
Zgony	167	184	142	92	107	73	75	77	72
Przyrost naturalny	33	15	38	20	-6	13	13	21	25

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

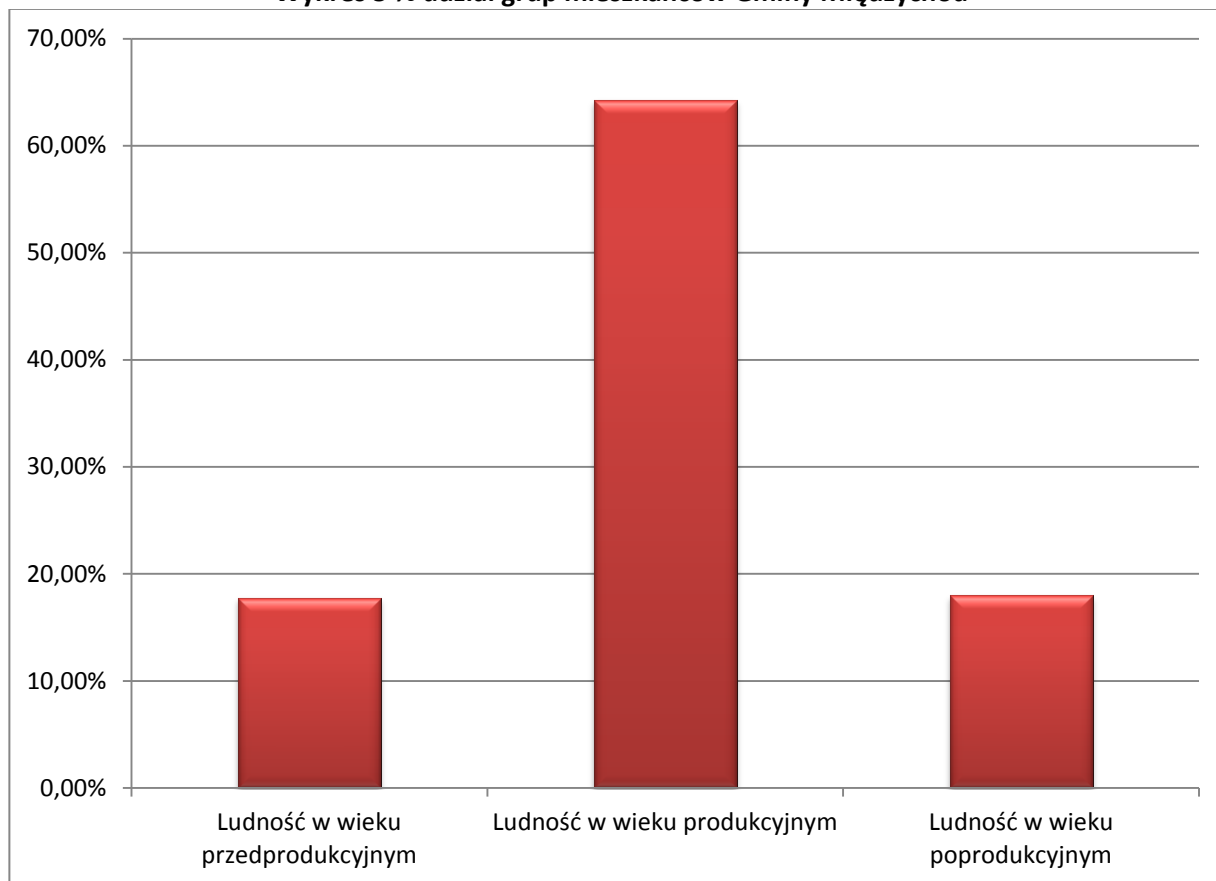
Struktura wiekowa ludności Gminy Międzychód prezentuje się w następujący sposób:

TABELA 11 LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM

WIEK	OGÓŁEM		MĘŻCZYŹNI		KOBIECY	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Przedprodukcyjny	3.608	3.523	1.859	1.808	1.749	1.715
Produkcyjny	11.918	11.788	6.386	6.339	5.532	5.449
Poprodukcyjny	3.126	3.298	948	1.036	2.178	2.262

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Możemy zauważyć w ostatnich latach spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla Gminy Międzychód wyglądają mało korzystnie. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

Wykres 5 % udział grup mieszkańców Gminy Międzychód

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

4.2.2. MIESZKALNICTWO

Zasoby mieszkaniowe, czyli ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się

obiektów zbiorowego zamieszkania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej), pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków). W Gminie Międzychód zasoby mieszkaniowe kształtują się w następujący sposób:

TABELA 12 ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY W 2013 ROKU

ROK	LICZBA MIESZKAŃ KOMUNALNYCH	POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKAŃ [m ²]	PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA 1 MIESZKANIA [m ²]
2013	624	31.359	50,25

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie Gminy znajduje się 6.355 mieszkań, które składają się na około 3.069 budynków mieszkalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2013 roku wynosiła 77,2 m².

TABELA 13 STRUKTURA MIESZKAŃ W GMINIE W LATACH 2011-2013

ROK	LICZBA MIESZKAŃ	LICZBA IZB	POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKAŃ [m ²]	PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA 1 MIESZKANIA [m ²]	PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA MIESZKANIA NA 1 OSOBĘ [m ²]
2013	6.355	24.987	490.774	77,2	26,3
2012	6.291	24.682	482.264	76,7	25,8
2011	6.214	24.345	473.495	76,2	25,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dodatki mieszkaniowe, czyli forma pomocy świadczona przez Ośrodek Pomocy Społecznej, wypłacane są gospodarstwom domowym, które ze względu na trudną sytuację ekonomiczną, nie są w stanie pokrywać kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania.

TABELA 14 DODATKI MIESZKANIOWE PRYZNANE PRZEZ GOPS W LATACH 2010-2013

ROK	LICZBA PRYZNANYCH DODATKÓW MIESZKANIOWYCH	WARTOŚĆ PRYZNANYCH DODATKÓW MIESZKANIOWYCH [zł]
2013	2.599	527.275
2012	2.304	468.392
2011	2.275	419.326

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

4.3. SFERA GOSPODARCZA

4.3.1. ROLNICTWO I LEŚNICTWO

W Gminie Międzychód użytki rolne zajmują łącznie powierzchnię 11.627 ha, z czego 9.537 ha to grunty orne. Według powszechnego spisu rolnego z 2010 na obszarze gminy znajduje się 558 gospodarstw rolnych.

TABELA 15 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE MIĘDZYCHÓD

DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE		
OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	POWYŻEJ 10 ha
558	47	165	90	256

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (Powszechny Spis Rolny 2010)

Gospodarstwa o areale do 10 ha stanowią około 54% ogólnej ilości gospodarstw. Prawie 46% gospodarstw stanowią te o areale powyżej 10 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie to około 23 ha.

TABELA 16 ŚREDNIA POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE

DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE		
OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	POWYŻEJ 10 ha
12.462,76	67,14	648,75	760,61	10.986,26

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (Powszechny Spis Rolny 2010)

Strukturę najważniejszych upraw na terenie gminy przedstawia tabela 17.

TABELA 17 STRUKTURA PRODUKCJI ROLNEJ

RODZAJ UPRAW	POWIERZCHNIA UPRAW [ha]
Ogółem	8.335,53
Zboża ogółem	6.874,70
Kukurydza na ziarno	285,21
Ziemniaki	106,34
Uprawy przemysłowe	733,88
Rzepak i rzepik	73,30
Warzywa gruntowe	61,88

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (Powszechny Spis Rolny 2010)

Dominującą gałęzią produkcji rolnej jest produkcja roślinna, w której przeważają uprawy zbożowe, a ziarna zbóż przeznaczane są przede wszystkim na cele konsumpcyjne. Część uzyskiwanych plonów jest wykorzystywana jako pasze. Także produkcja zwierzęca ma bezpośredni wpływ na rodzaj upraw (oprócz jakości gleb). Dominującym kierunkiem produkcji

zwierzęcej na terenie gminy jest tucz trzody chlewnej, w mniejszej skali hodowla bydła i drobiu.

Poza gospodarstwami indywidualnymi w Gminie gospodarują także dwie Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne oraz Rolnicze Gospodarstwo Doświadczalne w Gorzynie, należące do Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Według IUNG Puławy ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie wynosi 55,1 pkt. (powiat międzychodzki 56,9 pkt., województwo wielkopolskie 63,4 pkt.) i oznacza mało korzystne warunki przyrodnicze do produkcji rolnej. Główną przyczyną są grunty klas marginalnych – niskourodajnych (V i VI klasa) stanowiących 54,4 % ogólnej powierzchni gruntów ornych.

Ogólna ilość stosowanych nawozów mineralnych w Gminie Międzychód jest wyższa niż średnia dla Polski, ale niższa niż średnia dla województwa wielkopolskiego i średnia dla powiatu międzychodzkiego. Sytuacja wygląda podobnie, jeśli chodzi o nawozy wapniowe. Zużywa się ich w gminie mniej niż średnio w Polsce, w województwie i w powiecie.

TABELA 18 ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	ZUŻYCIE NAWOZÓW NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [kg/ha]	
	MINERALNE	WAPNIOWE
POLSKA	114,6	38,2
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	150,6	44,4
POWIAT MIĘDZYCHODZKI	165,3	39,6
GMINA MIĘDZYCHÓD	139,9	27,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (Powszechny Spis Rolny 2010)

Gospodarka leśna jest poza bezpośrednim wpływem władz gminnych. Jak wspomniano, tereny leśne zajmują ponad połowę obszaru Gminy (16.191ha w 2014 roku). Drzewostan stanowią w większości jednolite lasy sosnowe w wieku ok. 70 lat¹². To oznacza w najbliższych latach istotne pozyskanie drewna. Według szacunków Nadleśnictwa Międzychód do roku 2040 rocznie będzie się pozyskiwać z terenu Puszczy Noteckiej 4,9 do 6 mln m³ drewna rocznie.

TABELA 19 PROGNOZOWANE ŚREDNIOROCZNE POZYSKANIE DREWNA Z PUSZCZY NOTECKIEJ DO ROKU 2040

LATA	MOŻLIWOŚCI UŻYTKOWANIA NA 10 LAT GRUBIZNY NETTO (W TYS. M3) Z CAŁEJ PUSZCZY		
	RĘBNE	PRZEDRĘBNE	RAZEM
2011-2020	2.514,4	2.405,3	4.919,7
2021-2030	3.711,1	2.425,1	6.136,2
2031-2040	4.041,5	2.349,4	6.390,9

¹² Wikipedia, Puszcza Notecka, październik 2015

2041	3.853,9	2.256,3	6.110,2
------	---------	---------	---------

Źródło: Nadleśnictwo Międzychód

W tym Nadleśnictwo Międzychód planuje w latach 2015 – 2024 pozyskać ok. 1,43 mln. m³, czyli rocznie ok. 143 tys. m³. Tak duży wyrąb będzie miał oczywisty wpływ na gospodarkę gminy.

4.3.2. PRZEDSIĘBIORSTWA

W Gminie Międzychód liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych systematycznie rośnie. Działają one głównie w takich sekcjach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (596), budownictwo (274), przetwórstwo przemysłowe (178), transport i gospodarka magazynowa (121),.

TABELA 20 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE W LATACH 2011-2013

ROK	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM	LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM
2014	2.049	147	1.902
2013	2.029	147	1.882
2012	2.026	146	1.880

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Szczegółowe dane przedstawia tabela 19.

TABELA 21 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2013 I 2014 ROKU

SEKCJA	2013		2014	
	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	1	97	1	89
Górnictwo i wydobywanie(B)	0	1	0	1
Przetwórstwo przemysłowe (C)	2	177	2	178
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	1	0	1	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	1	11	1	10
Budownictwo (F)	1	267	1	274
Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	0	599	0	596
Transport i gospodarka magazynowa (H)	0	114	0	121

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	0	48	0	49
Informacja i komunikacja (J)	0	24	0	26
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	0	41	0	43
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	75	87	75	91
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	1	106	1	103
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	0	41	0	41
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	11	8	11	8
Edukacja (P)	45	30	45	29
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	6	75	6	78
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	3	33	3	31
Pozostała działalność (S,T,U)	0	123	0	133

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Według danych Urzędu Miasta i Gminy Międzychód na koniec 2014 roku w rejestrze REGON było zarejestrowanych **2.049** podmiotów gospodarczych.

Ważniejsze podmioty gospodarcze w Gminie Międzychód:

- Międzychód NOWICKA Spółka Jawna Międzychód,
- PAECH PREFABRYKACJA Sp. z o.o. Międzychód,
- MARBOPUR Sp. z o.o. S.K.A. – przetwórstwo tworzyw sztucznych,
- ABC Czepczyński,
- PPHU SCHED-POL sp. j.
- P.P.H. „Baser-Polska” Sp. z o.o.
- Piotr Gnoiński Usługi Ogólnobudowlane,
- „MPEC” Międzychodzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
- Miejska Spółka Komunalna AQUALIFT Sp. z o.o.,
- Green Energia Polska sp. z o.o.
- Sol-Fish,
- ZUO „Clean City”,
- ZPHU "Prefa - Met" J. Kadziszewski Międzychód,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Międzychodzie,

- DOMAT Łowyń,
- Zakład Produkcji Odzieży „MARKUN”,
- Zakład Drogowy Jerzy Górny,
- Nadleśnictwo Międzychód.

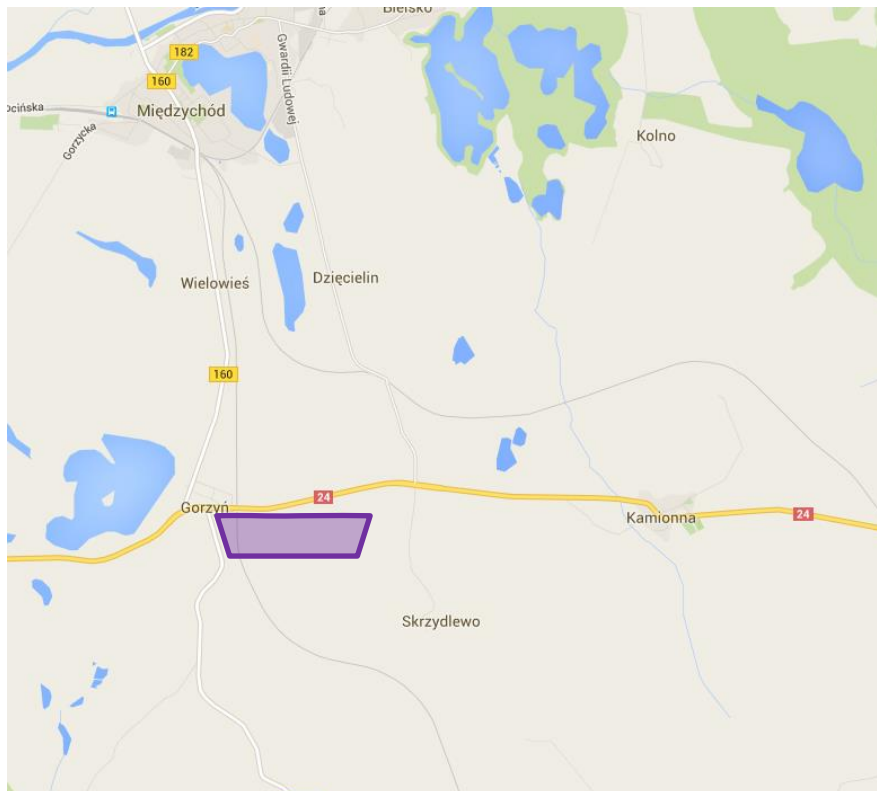
W celu intensyfikacji działań służących rozwojowi przedsiębiorczości w dniu 2 września 2015 roku Rada Miejska Międzychodu podjęła uchwałę w sprawie „Międzychodzkiego Parku Technologicznego Gorzyń wraz z Inkubatorem Przedsiębiorczości”. Przedsięwzięcie jest dedykowane dla udzielenia wsparcia dla rolnictwa, przemysłu rolno-spożywczego, drzewnego, ochrony środowiska poprzez:

- ofertę inwestycyjną w formie wydzielonych nieruchomości gruntowych,
- usługi badawcze i laboratoryjne,
- pomoc w komercjalizacji działań technologicznych i wprowadzaniu innowacji na rynek,
- wsparcie przedsiębiorstw rolnych w pozyskiwaniu środków na innowacje,
- wynajem pomieszczeń biurowych, sal konferencyjnych i hal produkcyjnych,
- usługi promocyjne i szkoleniowe,
- badania np. na rzecz pszczelarstwa, ochrony środowiska.

Merytoryczny obszar działalności planowanego przedsięwzięcia jest dopasowany do specyfiki Gminy. Lokalizację wybrano w najdogodniejszej lokalizacji, przy skrzyżowaniu drogi krajowej nr 24 z drogą wojewódzką nr 160. Dzięki temu planowany Park leży w odległości zaledwie 27 km od drogi ekspresowej S3, 40 km od autostrady A2. Do Gorzowa jest stąd 58 km, do Poznania 80 km, a do granicy z Niemcami 95 km. Działka, na której planowana jest inwestycja ma powierzchnię blisko 92 ha.

Przedsięwzięcie planowane jest w partnerstwie z:

- Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu (partner naukowy i właściciel nieruchomości),
- Zakładem Doświadczalnym Uniwersytetu Przyrodniczego – z siedzibą w Gorzynie (partner naukowy),
- przedsiębiorcami prywatnymi (podmioty korzystające z usług Parku, partnerzy finansowi),
- Nadleśnictwem i firmami przemysłu drzewnego,
- Firmami zajmującymi się ochroną środowiska i przetwórstwem rolnym.

Ilustracja 11 Orientacyjna lokalizacja planowanego „Międzychódzkiego Parku Technologicznego Gorzyń wraz z Inkubatorem Przedsiębiorczości” na terenie gminy Międzychód (mapa – Googlemaps)

4.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.4.1. KOMUNIKACJA

Sieć drogowo-uliczną w gminie Międzychód stanowią drogi:

- Krajowa nr 24 Poznań – Gorzów,
- Wojewódzkie:
 - nr 160 Drezdenko – Międzychód,
 - nr 182 Międzychód – Wronki,
 - nr 195 Zatom Nowy – prom – Zatom Stary,
 - nr 198 Radgoszcz – Kaplin – Mokrzec – Zatom Nowy – Sieraków,
 - nr 199 Skwierzyna – Wiejce – Międzychód,
- Powiatowe: 19 odcinków dróg,
- Gminne.

Łączna długość dróg w gminie wynosi 224,1 kilometrów:

- Krajowa: 10,7 km,

- Wojewódzkie: 65,1 km,
- Powiatowe: 80,1 km,
- Gminne: 68,2 km.

Komunikację publiczną zapewniają połączenia autobusowe oraz busami firm prywatnych. Brak jest połączeń kolejowych. Istniejące linie kolejowe są wyłączone z eksploatacji i użytkowane jedynie na przejazdy turystyczne. Oprócz odcinka linii od Międzychodu w kierunku zachodnim podlegają znacznej degradacji, podobnie obiekty dworców i przystanków kolejowych (dworzec w Międzychodzie, Międzychód - Letnisko, Gorzyń, Łowyń, Zatom Stary). Przeprowadzane są imprezy turystyki kolejowej, w tym duża impreza plenerowa - "Parada Lokomotyw" na dworcu w Międzychodzie.

4.4.2. INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA

4.4.2.1 SIEĆ WODOCIĄGOWA

Długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie w 2014 roku wynosiła 143 km bez przyłączy. Liczba przyłączy w 2013 roku wynosiła 2.504 sztuki. Pobór wody w 2013 roku kształtował się na poziomie 578,9 dam³. **Woda dostarczana mieszkańcom do spożycia spełnia wszelkie wymogi sanitarne i ogólnie oceniana jest, jako dobra.** Z sieci korzysta 93% mieszkańców.

TABELA 22 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ

ROK	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI ROZDZIELCZE J [km]	ILOŚĆ POŁĄCZEŃ PROWADZĄCYCH DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [szt.]	WODA DOSTARCZONA GOSPODARSTWOM DOMOWYM [dam ³]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWE J	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWE J [%]
2014	143,0	b.d	b.d	b.d	93,00
2013	139,7	2.504	578,9	16.553	88,75
2012	135,8	2.471	564,2	16.554	88,70
2011	134,1	2.411	598,0	16.476	88,46
2010	128,2	2.340	586,3	16.435	88,30

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Głównymi źródłami zaopatrzenia w wodę Gminy Międzychód są zasoby wód podziemnych, które czerpane są z sześciu ujęć zlokalizowanych w miejscowościach: Międzychód, Lewice, Łowyń, Głazewo, Radgoszcz, Kamionna.

TABELA 23 STACJE UZDATNIANIA WODY NA TERENIE GMINY MIĘDZYCHÓD

LP.	NAZWA STACJI UZDATNIANIA WODY	ROCZNA PRODUKCJA WODY [m ³]
1.	Ujęcie wody w Międzychodzie	912.500
2.	Ujęcie wody w Lewicach	16.629
3.	Ujęcie wody w Łowyniu	65.372
4.	Ujęcie wody w Głazewie	80.442
5.	Ujęcie wody w Radgoszczy	67.999
6.	Ujęcie wody w Kamionnie	29.456

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Międzychód, Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Międzychód - aktualizacja

Na terenie gminy znajduje się również 13 ujęć wód powierzchniowych (z licznych jezior). Mieszkańcy, z odpowiednimi pozwoleniami, nawadniają dzięki nim pola oraz stawy.

Średnie roczne zużycie wody na jednego mieszkańca wynosi 31,0 m³. Na przestrzeni ostatnich lat wartość ta ulega nieznacznym wahaniom.

4.4.2.2 SIEĆ KANALIZACYJNA

Sieć kanalizacyjna ma długość 89,2 km i jest dostępna dla prawie 73% mieszkańców gminy (2013 rok) przy średniej dla województwa 64,6% i 62,7% dla powiatu.

TABELA 24 SIEĆ KANALIZACYJNA W GMINIE MIĘDZYCHÓD

ROK	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNE J [km]	IŁOŚĆ POŁĄCZEŃ PROWADZĄCYCH DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [szt.]	ŚCIEKI ODPROWADZONE [dam ³]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNE J	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNE J [%]
2013	89,2	1.736	563	13.507	72,42
2012	89,2	1.720	566	13.525	72,46
2011	89,2	1.682	884	13.437	72,14
2010	74,8	1.596	762	13.324	71,59

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie miasta Międzychód do kanalizacji podłączonych jest 95% gospodarstw domowych. Na terenach wiejskich sieć znajduje się w miejscowościach: Bielsko, Muchocin, Radgoszcz,

Gorzyń, Wielowieś, Kamionna, Dziecielin, Głazewo, Łowyń. Ścieki sanitarne w pozostałych miejscowościach gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szamba). Na terenie gminy funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, o przepustowości 6.000 m³/d, w Międzychodzie:

4.4.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie gminy składowisko odpadów znajduje się w miejscowości Mnichy. Wywozem zajmuje się Zakład Utylizacji Odpadów „Clean City”. Na terenie zakładu znajduje się sortownia, która umożliwia segregację i podział odpadów komunalnych i surowców wtórnych na strumienie, przyczyniając się do zmniejszenia ilości zmieszanych odpadów komunalnych.

TABELA 25 ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU¹³

ROK	ILOŚĆ ODPADÓW ZEBRANYCH W CIĄGU ROKU [t]	ILOŚĆ ODPADÓW ZEBRANYCH NA 1 MIESZKAŃCA [kg]	ILOŚĆ ODPADÓW ZEBRANYCH Z GOSPODARSTW DOMOWYCH [t]
2013	4.126,05	221,1	2.938,88
2012	4.779,33	256,5	3.104,10
2011	4.970,41	266,7	3.263,50
2010	4.874,45	262,0	3.232,01

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy znajdują się ponadto dwa nieczynne składowiska odpadów. Jedno, już zrehabilitowane, w Łowyńcu oraz drugie w miejscowości Wiktorowo – poddawane rekultywacji.

W gminie Międzychód prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych, zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz baterii, przeterminowanych leków i odzieży.

4.4.4. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

4.4.4.1 SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Gmina Międzychód jest całkowicie zelektryfikowana. Na jej terenie znajduje się stacja transformatorowa GPZ Międzychód, zasilana liniami wysokiego napięcia 110 kV z relacji Zielomyśl-Sieraków. Przez gminę przebiega także linia wysokiego napięcia 400 kV relacji

¹³ Zmieszane odpady komunalne to odpady zebrane w ciągu roku bez odpadów zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z frakcji suchej

Krajnik-Plewiska. Obiekty z obszaru gminy zasilane są także poprzez linie 15 kV połączone z innymi rozdzielniami-stacjami 110/15kV, np. GPZ Drezdenka, GPZ Zielomyśl.

W związku z tym, że Ustawa Prawo Energetyczne obliguje do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych podłączono do sieci biogazownie w Mnichach oraz w Łowyniu.

Ponadto Gmina Międzychód znajduje się w strefie korzystnej dla lokalizowania siłowni wiatrowych. W tej chwili na jej terenie nie ma żadnej elektrowni wiatrowej, jednak wskazane są w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego potencjalne miejsca ich lokalizacji.¹⁴

4.4.4.2 SIEĆ GAZOWA

Stacja redukcyjno-pomiarowa I^o zasilająca gminę w gaz mieści się w miejscowości Gorzyń i posiada maksymalną przepustowość 6.000 m³/h. Źródłem zasilania jest magistrala gazowa wysokiego ciśnienia relacji Odolanów – Police, od której prowadzi odgałęzienie do miasta i gminy Międzychód gazociągiem średniego ciśnienia. Długość sieci gazowej w gminie w 2010 roku wynosiła w 57,6 km. Na obszarach, które nie są podłączone do sieci wykorzystywane są butle z gazem propan-butan.

TABELA 26 SIEĆ GAZOWA W GMINIE MIĘDZYCHÓD

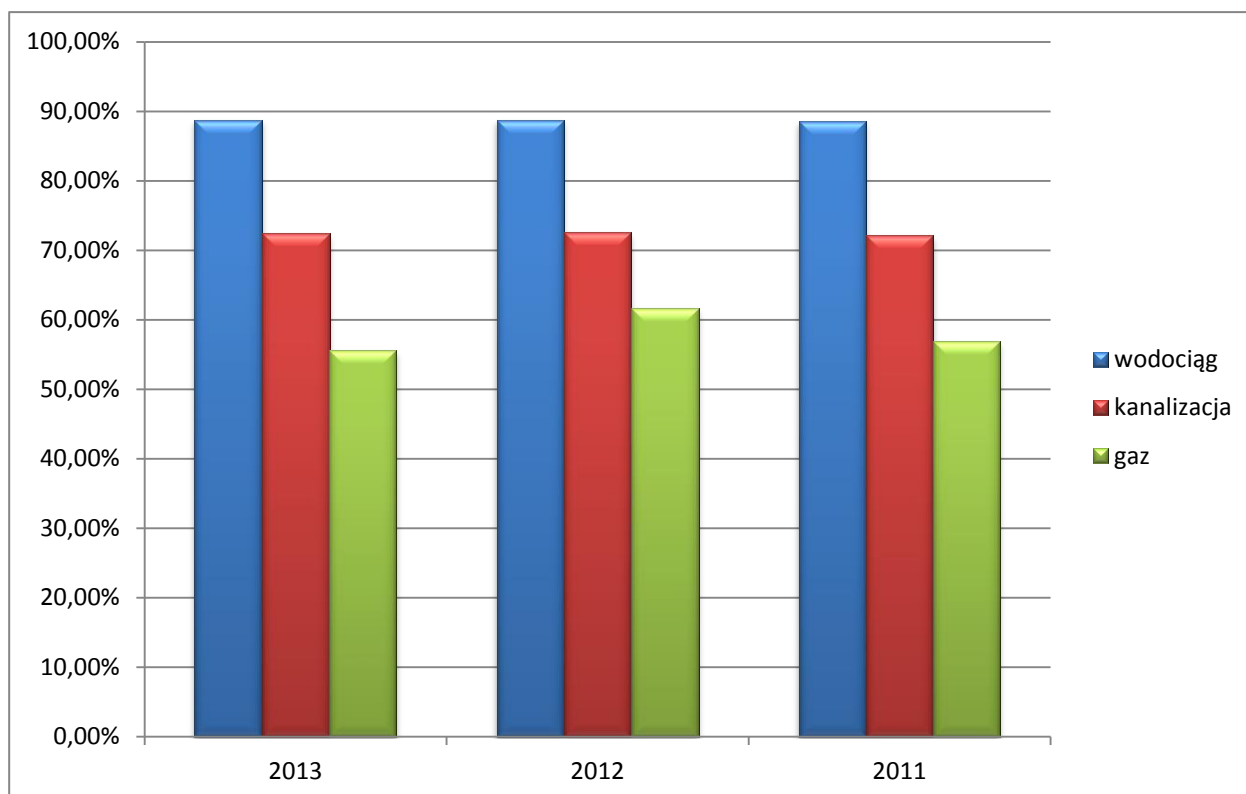
ROK	ODBIORCY GAZU [gosp]	ZUŻYCIE GAZU[m ³]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ [%]
2013	3.574	1.476,40	10.370	55,59
2012	4.055	1.473,80	11.518	61,72
2011	3.589	1.577,40	10.599	56,91
2010	3.606	1.713,60	10.798	58,02

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Podsumowując, wykres 7 przedstawia liczbę ludności korzystającą z urządzeń sieciowych w gminie Międzychód.

¹⁴ Program Rozwoju Lokalnego Gminy Międzychód 2014-2020

Wykres 6 Ludność korzystająca z instalacji w latach 2011-2013 w %

Źródło: Bank Danych Lokalnych

4.4.5. INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Gmina Międzychód należy do gmin o dobrze rozwiniętej sieci telefonicznej. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi głównych operatorów rynku (Plus, T-Mobile, Orange, Play).

Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne i ich powszechna dostępność są znaczącymi czynnikami rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Są czynnikiem stymulującym gminną ofertę inwestycyjną, jak również podnoszą poziom standardu życia mieszkańców.

4.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

4.5.1. EDUKACJA

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który młodzieży stworzy szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Gmina Międzychód dąży do tworzenia

takich warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoka jakość systemu edukacyjnego. Aktualnie funkcjonująca sieć szkół i przedszkoli zapewnia optymalne warunki do realizacji zadań oświatowych w Gminie. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (np. pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz Gminy. Wyraźnie widać także podejmowane działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądanych społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Strategia rozwoju systemu edukacji oparta została na próbie budowania demograficznego ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz Gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel. W imieniu organu prowadzącego sieć gminnych placówek oświatowych nadzoruje i obsługuje Zespół Obsługi Ekonomicznej i Administracyjnej Oświaty w Międzychodzie.

Placówki oświatowe znajdujące się na terenie gminy:

- Przedszkole w Łowyniu,
- Przedszkole „Bajka” w Bielsku,
- Przedszkole nr 1 im. Miłośników Przyrody w Międzychodzie,
- Przedszkole nr 2 z Oddziałem Integracyjnym im. Czesława Janczarskiego w Międzychodzie,
- Przedszkole nr 3 im. Jana Brzechwy w Międzychodzie,
- Przedszkole nr 4 im. Kubusia Puchatka w Międzychodzie,
- Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Miasta Stołecznego Warszawy w Międzychodzie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Międzychodzie,
- Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Łowyniu,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Powstańców Wielkopolskich w Kamionnie,
- Gimnazjum nr 1 w Międzychodzie,
- Gimnazjum nr 2 w Międzychodzie,
- Liceum Ogólnokształcące im. Jarosława Dąbrowskiego w Międzychodzie,
- Zespół Szkół nr 1 w Międzychodzie,

- Zespół Szkół nr 2 w Międzychodzie,
- Zespół Szkół nr 3 w Międzychodzie.

Ponadto w gminie działa dwuoddziałowy Żłobek Miejski oraz jeden żłobek prywatny. Młodzież z gminy może kształcić się w Międzychodzie w szkołach ponadgimnazjalnych: Liceum Ogólnokształcącym oraz trzech Zespołach Szkół. Na terenie gminy funkcjonuje również Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, które są placówkami o zasięgu powiatowym.

TABELA 27 LICZBA DZIECI W ŻŁOBKACH

ROK	ŻŁOBEK MIEJSKI	ŻŁOBEK PRYWATNY
2014	41	40
2013	33	25
2012	25	25
2011	25	0

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Międzychód GUS

TABELA 28 LICZBA DZIECI W PRZEDSZKOLACH

ROK	PRZEDSZKOLA
2014	626
2013	630
2012	574

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 7 Liczba uczniów w latach 2006-2013

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Szczegółowe dane przedstawia tabela 27:

TABELA 29 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE MIĘDZYCHÓD W LATACH 2006-2013

ROK PLACÓWKA	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	SUMA 2013
SZKOŁA PODSTAWOWA	1.439	1.367	1.289	1.236	1.188	1.151	1.129	1.143	3.023
GIMNAZJUM	837	801	805	758	740	735	734	683	
SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE I POLICEALNE	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	1.197	1.243	1.163	1.197	

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Prognozy demograficzne wskazują na ogólną tendencję zmniejszania się liczby uczniów, tak w szkołach podstawowych, jak również w gimnazjach. Trend ten ma charakter stały, zgodny z ogólnymi trendami demograficznymi w Polsce.

4.5.2. SPORT

W gminie funkcjonuje Międzychodzki Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji Sp. z o.o. Administruje on miejskimi obiektami sportowymi oraz bazą Ośrodka Mierzyn – Ustronie. Bazę sportową tworzą obiekty:

- Hala Widowiskowo-Sportowa przy ulicy Dworcowej w Międzychodzie – spełnia najwyższe międzynarodowe standardy, została oddana do użytku w 2000 roku,
- Obiekty sportowe przy ulicy Langowicza – sala gimnastyczna, dwie płyty piłkarskie, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią (boisko piłkarskie akredytowane przez UEFA na Euro2012), trybuny, bieżnia tartanowa, skocznia w dal i do trójskoku, rzutnia do kuli,
- Dwa boiska Orlik 2012 w Międzychodzie,
- Boiska wielofunkcyjne w Łowyniu, Kamionnie, Gorzynie i na terenie Ośrodka Wypoczynkowego Mierzyn-Ustronie.

Na terenie gminy działa wiele organizacji i klubów sportowych:

- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Warta” – klub piłki nożnej, jeden z najstarszych w Wielkopolsce,
- Międzychodzki Klub Sportowy „Sokół” Marbo – klub piłki koszykowej,
- Klub Sportowy „Jeziorak” – klub tenisa stołowego,
- Ludowy Zespół Sportowy „Orzeł” Łowyń – klub piłki nożnej,

- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Shotokan Sekcja Karate Tradycyjnego,
- Szkolny Związek Sportowy „Powiatu Międzychodzkiego”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Mikst” Międzychód,
- Uczniowski Klub Sportowy „Feniks”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Wilki”,
- Liga Obrony Kraju Klub Strzelecki „Skorpion”,
- MMA Devil Sporty Walki,
- Międzychodzkie Towarzystwo Turystyki i Sportów Wodnych,
- Klub Tenisa Stołowego „Junior”.

MOSTiR jest organizatorem licznych cyklicznych imprez sportowych.¹⁵

Spółecznym ciałem doradczym w zakresie rozwoju sportu jest Rada Sportu, która funkcjonuje od roku 2007. Rada pełni rolę opiniotwórczą i doradczą, inicjuje działania w zakresie kultury fizycznej, wspomaga tworzenie programów imprez sportowych i rekreacyjnych.

4.5.3. KULTURA

Ważną rolę w krzewieniu kultury na terenie gminy pełni Centrum Animacji Kultury w Międzychodzie (dawniej Dom Kultury). W jej skład wchodzi także Centrum Turystyki Rowerowej w Mierzynie. CAK jest instytucją, udostępniającą różnego rodzaju wydarzenia kulturalne, zajmującą się działalnością kulturalną i edukacyjną, a przy tym mającą w swoich zadaniach rozwijanie twórczości artystycznej mieszkańców miasta. Jest to miejsce spotkań wielu osób w celu wysłuchania ciekawych prelekcji, młodzież rozwija swoje pasje muzyczne i taneczne, a dzieci uczestniczą w zajęciach plastycznych i teatralnych.¹⁶ Przy CAK działa wiele zespołów oraz sekcji zainteresowań m. in.:

- Orkiestra Dęta Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego,
- Chór Mieszany „Lutnia”,
- Animatorzy – Wolontariusze,
- Studio Piosenki,
- Taniec ludowy – Tańcowiaczy,

¹⁵ Program Rozwoju Lokalnego Gminy Międzychód 2014-2020

¹⁶ <http://www.cakmiedzychod.pl/index.php/cak/koncepcja-cak>

- Mała akademie gitary,
- Sekcja perkusji,
- Kreatywka,
- Sekcja teatralna,
- Sekcja plastyczna,
- Formacja Hip-Hop,
- Taniec towarzyski dla dzieci i dorosłych,
- Sekcja fotograficzno-filmowa,
- Studio Mikrofon Scena,
- Sekcja Brydzowa.

Przy Centrum Animacji Kultury od 2007 roku funkcjonuje Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku, aktywizujące seniorów z terenu Gminy. Stowarzyszenie prowadzi działalność naukową, popularno-naukową, kulturalną, krajoznawczą i rekreacyjną.

Na terenie Międzychodu, w budynku Szkoły Podstawowej nr 1, ma siedzibę Koło Międzychodzkie Plastyków. W budynku Starostwa Powiatowego swą siedzibę ma Stowarzyszenie Artystyczne „Drzewce 2002”. Głównym celem Stowarzyszenia jest wspieranie i rozwój artystyczny dzieci, młodzieży i osób dorosłych zainteresowanych sztukami plastycznymi, głównie malarstwem.

Aktywność mieszkańców Gminy przejawia się również poprzez korzystanie z materiałów Biblioteki Publicznej w im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie, jej filii (4) i punktów bibliotecznych (6).

Mieszkańcy mogą korzystać ze zbiorów Muzeum Regionalnego. Obecnie od 2004 r. jest to oddział Biblioteki Publicznej w Międzychodzie i ma siedzibę w ponad stuletnim, zabytkowym budynku dawnego magistratu miejskiego. Istnieje od 8 listopada 1976 r. W latach 1974-76 zgromadzono pokaźny zbiór eksponatów, który stanowił załączek zbiorów Muzeum, które początkowo przechowywane były w pomieszczeniach miejscowego Zespołu Szkół Zawodowych. Wśród zebranych muzealiów szczególnie dużo było narzędzi i przedmiotów codziennego użytku z terenów Puszczy Noteckiej oraz Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego. Stały się one podstawą utworzenia działu etnograficznego, największego w międzychodzkiem muzeum, mieszczącego swe zbiory w czterech salach tematycznych,

poświęconych: gospodarstwu domowemu, włókiennictwu wiejskiemu, rolnictwu i kowalstwu oraz rybołówstwu. Placówka od początku swego istnienia gromadzi także wszelkie inne zabytki kultury materialnej i duchowej - pamiątki przeszłości Ziemi Międzychodzkiej: znaleziska archeologiczne, militaria, starodruki, rękopisy, lokalną prasę i fotografie w drugim z działów - historycznym. Są to w głównej mierze eksponaty związane z Powstaniem Wielkopolskim, którego tradycjom poświęcona jest stała ekspozycja. Oprócz stałych wystaw etnograficznych i historycznych Muzeum Regionalne w Międzychodzie w oparciu o własne zbiory jak i we współpracy z instytucjami o podobnym charakterze, a także z organizacjami społecznymi, artystami oraz z lokalnymi i regionalnymi środowiskami twórczymi i naukowymi organizuje wystawy czasowe, które eksponowane są w trzech salach.¹⁷

Siedzibę w budynku muzealnym znalazła także Regionalna Informacja Turystyczna, funkcjonująca, co roku od maja do końca września. Dzięki temu wiele osób chcących poznać okolice Międzychodu, a także szukających wielu informacji np.: o noclegach, restauracjach, agroturystyce, planie miasta, ulicach, zasobach przyrodniczych itp., może zgłaszać się do tego punktu.¹⁸ W 2014 roku z Biblioteką połączono Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach, które prowadzi szeroką działalność popularyzatorską w zakresie edukacji regionalnej i przyrodniczej w oparciu o zasoby doliny Kamionki, będącej częścią Pszczewskiego Parku Krajobrazowego. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się "Warsztaty ginących zawodów", a także duża impreza cykliczna "Wielkie smażenie powideł w Mniszkach". Wraz z Muzeum Regionalnym te trzy jednostki mają wspólną administrację.

W czerwcu 2004 roku powołano Sejmik Kultury, będący dla władz Gminy ciałem doradczym i opiniotwórczym. Sejmik pełni ważną rolę dla integracji środowisk kultury Miasta i Gminy Międzychód. Wspiera inicjatywy kulturalne. Jest inicjatorem corocznych Gali, podczas których wręczane są wyróżnienia w dziedzinach: Twórca Kultury, Działacz Kultury i Mecenasy Kultury.

TABELA 30 PLACÓWKI KULTURALNE W GMINIE

ROK	BIBLIOTEKI I FILIE	PRACOWNICY	KSIĘGOZBIÓR	CZYTELNICY W CIAĞU ROKU	WYPOŻYCZENIA KSIĘGOZBIORU NA ZEWNĄTRZ
2013	5	13	56.185	3.016	48.911
2012	5	13	56.430	2.998	51.334
2011	5	13	56.503	3.252	53.516
2010	5	13	57.473	3.310	50.829

¹⁷ <http://www.biblioteka-miedzychod.info/historia.htm>

¹⁸ <http://www.biblioteka-miedzychod.info/historia.htm>

4.5.4. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

4.5.4.1 OCHRONA ZDROWIA

Mieszkańcy gminy mogą korzystać z następujących przychodni lekarskich:

- NZOZ Przychodnia „Pul-Med.” Międzychód,
- Przychodnia Lekarska „Provita” s.c. Międzychód,
- Niepubliczny Profilaktyczno-Lecznicy ZOZ „Medica” Międzychód-Bielsko,
- Przychodnia POZ w Szpitalu Powiatowym w Międzychodzie,
- Mart Medica. Specjalistyczna Praktyka Urologiczna,

a także z przychodni specjalistycznych SPZOZ Międzychód.

Ponadto w Międzychodzie znajduje się Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Podmiotem tworzącym szpital jest Rada Powiatu Międzychodzkiego. Placówka posiada siedem oddziałów:

- Szpitalny Oddział Ratunkowy,
- Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- Chorób Wewnętrznych,
- Chirurgiczny Ogólny,
- Ginekologiczno-położniczo-neonatologiczny z Blokiem Porodowym,
- Pediatryczny,
- Reumatologiczny.

Można również skorzystać z pielęgniarskiej domowej opieki długoterminowej. Na terenie gminy funkcjonuje osiem aptek.

TABELA 31 LICZBA LUDNOŚCI PRZYPADAJĄCA NA 1 APTEKĘ

ROK	LICZBA APTEK	LICZBA LUDNOŚCI PRZYPADAJĄCA NA 1 APTEKĘ
2013	7	2.644
2012	7	2.666
2011	7	2.660
2010	7	2658
2015	8	2326

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, obliczenia własne

4.5.4.2 POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W ramach instytucji samorządowych zajmujących się problematyką społeczną działa Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzychodzie. Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, m.in. koordynuje rozwiązania problemów społecznych w Gminie. Jego oferta skierowana jest do mieszkańców Gminy Międzychód, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej. W wykonywaniu zadań Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzychodzie zawiera w swoich strukturach:

- Środowiskowy Dom Samopomocy – jest to ośrodek wsparcia dla niepełnosprawnych i osób przewlekle psychicznie chorych. Realizowane są tu programy terapeutyczne i rehabilitacyjne, organizowane są imprezy o charakterze integracyjnym,
- Klub Seniora „Wrzos” działający w Międzychodzie,
- Klub Seniora „Złoty Wiek” działający w Międzychodzie,
- Klub Seniora „Millenium” działający w Kamionnie – wszystkie kluby seniora mają na celu integrację osób starszych z lokalną społecznością, zagospodarowanie czasu wolnego, zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez ich aktywizację społeczną,
- Dział Świadczeń Rodzinnych,
- Dział Funduszu Alimentacyjnego,
- Klub Integracji Społecznej – cele klubu to przede wszystkim reintegracja społeczna czyli przygotowanie członków do pełnienia ról społecznych, aktywności w społeczności lokalnej i środowisku lokalnym. Innym celem jest reintegracja zawodowa czyli przygotowanie pracowników do zaistnienia na rynku pracy. Klub organizuje również imprezy o charakterze społeczno-kulturalnym.

TABELA 32 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

ROK	GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	OSOBY W GOSPODARSTWIE, KTÓRE KORZYSTAJĄ ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ
2013	485	1.221
2012	437	1.129
2011	412	1.124

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez Gminę, a realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2011-2013 najczęściej udzielanymi mieszkańcom Gminy formami wsparcia były pomoc finansowa i rzeczowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku. **Liczba gospodarstw domowych korzystająca z pomocy społecznej ma tendencje wzrostową.**

4.5.5. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne Gminy.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Straż Miejską, która podejmuje działania porządkowe i kontrolne.

Swój wkład w poprawę efektywności działania ww. służb mają władze Gminy, które wspierają remizy OSP.

Celem zapewnienia realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej co roku w budżecie Gminy zapewnia się środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymanie jednostek OSP i zapewnienie ich gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego, wyszkolenie i prowadzenie remontów baz lokalowych. Jednostki OSP Kamionna i Łowyń,

wchodzące w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, dodatkowo dotowane są z budżetu Państwa.

W Międzychodzie znajduje się Komenda Powiatowa Policji oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej.

W 2013 roku na terenie powiatu międzychodzkiego, **wykryto 754 przestępstwa o różnym charakterze**. Wskaźnik wykrywalności sprawców wynosił 87,9%.

TABELA 33 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

	2012	2013
PRZESTĘPSTWA OGÓŁEM	951	754
PRZESTĘPSTWA O CHARAKTERZE KRYMINALNYM	519	384
PRZESTĘPSTWA O CHARAKTERZE GOSPODARCZYM	171	170
PRZESTĘPSTWA DROGOWE	214	171
PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ŻYCIU I ZDROWIU	25	19
PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO MIENIU	384	365
WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW – OGÓŁEM [%]	88,6	87,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

4.6. DANE Z MONITORINGU PAŃSTWOWYCH SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA

Dane dotyczące monitoringu stanu środowiska Państwowe służby ochrony środowiska raportowane są na poziomie agregacji niższym niż NUTS-3. Do oceny wykorzystano dane z następujących dokumentów:

- *INFORMACJA O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POWIECIE MIĘDZYCHODZKIM W ROKU 2014* przygotowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu¹⁹,
- *ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM ZA ROK 2014*²⁰
- *GENERALNY POMIAR RUCHU GDDKIA 2010*²¹

¹⁹ Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzychodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

²⁰ Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/Monitoring%20jakosci%20powietrza/ocena2014.pdf>, styczeń 2016

- *STAN KLIMATU AKUSTYCZNEGO W POLSCE W ROKU 2013*²²
- *RAPORT O STANIE ŚRODOWISKA W WIELKOPOLSCE W ROKU 2013*²³
- *PLAN GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA ODRY (M.P. 2011 nr 40 poz. 451)*²⁴

4.6.1. POWIETRZE

W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy. Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.

4.6.2. WODY POWIERZCHNIOWE

Badania stanu wód w 2014 roku wykonywano w oparciu o "Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015". Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć

²¹ Źródło:

https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/g/GENERALNY_POMIAR_RUCHU_2010/0.1.1.3_Wykaz_odc_pomiarowych_GPR_2010.pdf, styczeń 2016

²² Źródło: http://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/monitoring_halasu/halas_raport_rok_2013.pdf, styczeń 2016

²³ Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/publikacje/raport-o-stanie-srodowiska-w-wielkopolsce-w-roku-2013/>, styczeń 2016

²⁴ Źródło: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20110400451>, styczeń 2016

dobry stan wszystkich wód. Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat,
- pełny zakres badań, – monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych),
- ograniczony zakres badań, – monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością:
 - raz na 6 lat (wyłącznie na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako niezagrożone niespełnieniem celów środowiskowych) – pełny zakres badań,
 - raz na 3 lata w ograniczonym zakresie badań,
 - o na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych,
 - o na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - o na obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
 - o JCW przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych;
 - corocznie (wyłącznie dla JCW przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu badawczego (MB) w punkcie wyznaczonym na potrzeby wymiany informacji między państwami członkowskimi UE z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań lub corocznie – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu międzychodzkiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Osiecznica (Oszczynica),
- Czarna Woda do dopł. spod Chudobczyc,
- Kamionka, – Jaroszevska Struga,
- Śremska Struga,
- Warta od Ostrorogi do Kamionki, – Lichwińska Struga,
- Dopływ spod Strychów,
- Kłosowska Struga,
- Dopływ z Radgoszczy,
- Warta od Kamionki do Obry,

- Dormowska Struga,
 - Dopływ ze Skrzydlewa,
- oraz jednolite części wód stojących:
- Jezioro Kubek,
 - Jezioro Lichwińskie,
 - Jezioro Kłosowskie,
 - Jezioro Barlin (Chorzępowskie),
 - Jezioro Muchocińskie (Winnogóra),
 - Jezioro Wielkie,
 - Jezioro Tuczno,
 - Jezioro Gorzyńskie,
 - Jezioro Bielskie,
 - Jezioro Ławickie,
 - Jezioro Śremskie,
 - Jezioro Jaroszewskie,
 - Jezioro Lutomskie,
 - Jezioro Krzymień (Krzemień),
 - Jezioro Wielkie (Strzyżminkie),
 - Jezioro Kuchenne (Śródeckie),
 - Jezioro Chrzypskie,
 - Jezioro Białokoskie (Białkowskie),
 - Jezioro Luboszek,
 - Jezioro Lubosz Wielki (Dobrzyczne).

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 0 – typ nieokreślony – kanały i zbiorniki zaporowe,
- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 21 – wielka rzeka nizinna,
- 23 – potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 25 – ciek łączący jeziora.

JCW stojące zaliczono do czterech typów abiotycznych:

- 2a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o małym wpływie zlewni na jakość wód,
- 2b – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o małym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3b – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014 obejmował JCW:

- Jezioro Kubek - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu obszarów chronionych siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie;
- Jezioro Wielkie (Strzyżmiskie) - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie;
- Jezioro Tuczno - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu obszarów chronionych siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie;
- Jezioro Śremskie - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego;
- Jezioro Chrzypskie - badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.

W 2014 na terenie powiatu międzychodzkiego nie prowadzono badań wód powierzchniowych płynących. Ocena stanu wód powierzchniowych Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V, 11
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
 - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
 - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
 - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl

TABELA 34 Ocena stanu wód jeziornych na terenie powiatu międzychodzkiego za 2014 rok

Nazwa ocenianej JCW	Jeziro Białokoskie	Jeziro Kubek	Jeziro Śremskie	Jeziro Tuczo	Jeziro Wielkie (Strzyżmińskie)
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	jez. Białokoskie - stan. 01	jez. Kubek - stan. 01	jez. Śremskie - stan. 01	jez. Tuczo - stan. 01	jez. Wielkie (Strzyżmińskie) - stan. 01
Typ abiotyczny	3a	3b	2a	3a	2a
Silnie zmieniona jcw	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Program monitoringu	MD, MO, MOC	MD, MOC	MD reper	MD, MOC	MD, MO, MOC
Klasa elementów biologicznych	IV	IV	IV	II	IV
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	I	I	I	I
Klasa elementów fizykochemicznych	PSD	PSD	PSD	DOBRY	PSD
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	DOBRY	DOBRY	DOBRY	DOBRY	DOBRY
STAN EKOLOGICZNY	SLABY	SLABY	SLABY	DOBRY	SLABY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	Tak	TAK	NIE	TAK	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	NIE	NIE	nie badano	TAK	NIE
STAN CHEMICZNY	DOBRY	DOBRY	nie badano	DOBRY	DOBRY
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	ZŁY	ZŁY	nie oceniano	DOBRY	ZŁY
STAN WÓD	ZŁY	ZŁY	ZŁY	DOBRY	ZŁY

PSD – poniżej stanu dobrego NIE – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Źródło: Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzychodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

W JCW Jezioro Białokoskie elementy biologiczne zostały ocenione w stanie słabym, zdecydował o tym wskaźnik fitoplankton. Elementy fizykochemiczne nie osiągnęły stanu dobrego (nasylenie tlenem hypolimnionu i przezroczystość). Stan ekologiczny oceniono jako słaby. Wymagania dla obszarów chronionych nie zostały spełnione. Stan chemiczny osiągnął stan dobry. JCW Jezioro Białokoskie posiada zły stan wód. W JCW Jezioro Kubek stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny i zły stan wód. O ocenie stanu ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (fitoplankton) oraz elementy fizykochemiczne ocenione poniżej stanu dobrego (fosfor ogólny). Wymagania dla obszarów chronionych nie zostały spełnione. JCW Jezioro Śremskie odznaczyło się słabym stanem ekologicznym, o którego ocenie zdecydowały elementy biologiczne (fitoplankton) oraz elementy fizykochemiczne (nasylenie tlenem hypolimnionu, przezroczystość oraz fosfor ogólny). Stan chemiczny nie podlegał badaniom, jednak w związku z osiągnięciem słabego stanu ekologicznego, stan wód określono jako zły. JCW Tuczno osiągnęło dobry stan ekologiczny oraz dobry stan chemiczny i co za tym idzie dobry stan wód. O klasyfikacji stanu ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (makrofity). Wymagania dla obszarów chronionych zostały spełnione. W JCW Wielkie (Strzyżmińskie) stan ekologiczny osiągnął słaby stan, o czym zdecydowały elementy biologiczne (fitoplankton) oraz fizykochemiczne (przezroczystość, azotu ogólny, średnie nasylenie tlenem hypolimnionu). Stan chemiczny określono jako dobry. Wymagania dla obszarów chronionych nie zostały spełnione. JCW Wielkie (Strzyżmińskie) osiągnęło zły stan wód.

4.6.3. MONITORING WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu międzychodzkiego zlokalizowane są 2 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- GZWP nr 146 Subzbiornik Jezioro-Bytyńskie-Wronki-Trzciel,
- GZWP nr 147 Dolina rzeki Warta (Sieraków-Międzychód)

TABELA 35 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu międzychodzkiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
146	Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel	Tr	porowy	180	20
147	Dolina rzeki Warta (Sieraków-Międzychód)	Q _D	porowy	40	10

Objaśnienia: QD – utwory czwartorzędu w dolinach Tr- trzeciorzęd

Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzychodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to zostało wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną. Oznacza ono określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu międzychodzkiego 2 JCWPd.

Na obszarze powiatu zlokalizowany jest obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych OSN w zlewni Mogilnicy i Kanału Grabarskiego (nr NVZ6000PO6) wyznaczony w rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 13 lipca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego 2012.3143).

W roku 2014 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu międzychodzkiego.

4.6.4. JAKOŚĆ GLEBY I ZIEMI

Celem badań jakości gleby i ziemi jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Rozpoczęcie piątego cyklu badań zaplanowano na rok 2015; wyniki dostępne będą w roku 2018.

W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce

wytypowano do badań 17 punktów. Na terenie powiatu międzychodzkiego nie wyznaczono punktów pomiarowych.

4.6.5. HAŁAS

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. Zadanie to realizowane jest poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska takie jak mapy akustyczne i programy ochrony przed hałasem, a także rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące ich oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne.

Przez teren powiatu międzychodzkiego przebiega droga krajowa nr 24 Pniewy - Wałdowice, a także drogi wojewódzkie nr: 133 Chełst – Chrzypsko Wielkie, 150 Wronki – Sieraków, 160 Suchań – Miedzichowo, 182 Międzychód – Ujście, 186 Kwilcz – Dobrojewo, 195 Zatom Nowy – Zatom Stary, 198 Radgoszcz – Sieraków – Piaski, 199 Skwierzyna – Międzychód. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie nr: 363 Rokietnica – Skwierzyna, 368 Szamotuły – Międzychód, 373 Międzychód – Zbąszyń.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego LDWN (poziom dziennie-wieczornonocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika LN (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu LAeqD w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (LAeqN) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Jeżeli hałas przekraczający wartości dopuszczalne powstaje w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia. Nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, tak ważne jest uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadził pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu międzychodzkiego w miejscowościach Bielsko, Międzychód i Wielowieś.

W Bielsku zlokalizowano jeden punkt pomiarowy przy ul. Armii Poznań 46. Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 182. Dopuszczalna wartość równoważnego poziomu hałasu (61 dB) w porze dziennej została przekroczona. Również równoważny poziom dźwięku dla pory nocy (56 dB) został przekroczony.

W miejscowości Międzychód zlokalizowano dwa punktu pomiarowe, przy ul. Wały Jana Kazimierza 1/4 i przy ul. Marszałka Piłsudskiego 1a. Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się po drogach wojewódzkich nr 182 i 160. Dla pory dnia dopuszczalny poziom hałasu (65 dB) został dotrzymany tylko w punkcie przy ul. Wały Jana Kazimierza. Dla pory nocy dopuszczalny poziom hałasu (56 dB) został przekroczony w obu punktach pomiarowych.

W miejscowości Wielowieś zlokalizowano jeden punkt pomiarowy przy ul. Poznańskiej 6. Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 160. Dopuszczalna wartość równoważnego poziomu hałasu (61 dB) w porze dziennej oraz dopuszczalna wartość równoważnego poziomu dźwięku dla pory nocy (56 dB) zostały przekroczone. Poniżej zestawiono wykaz punktów pomiarowych oraz otrzymane wyniki równoważnych poziomów dźwięku.

TABELA 36 Wykaz punktów pomiarowych oraz wyników badań hałasu w miejscowości Ślesin

Nr punktu	Nr drogi	Lokalizacja punktu	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A, dla czasu T wyrażona przy pomocy wskaźnika	
			L _{AeqD} [dB]	L _{AeqN} [dB]
1	182	Bielsko, ul. Armii Poznań 46	66,0	58,1
2	182	Międzychód, ul. Wały Jana Kazimierza 1/4	64,9	57,7
3	160	Międzychód, ul. Marszałka Piłsudskiego 1a	68,0	58,9
4	160	Wielowieś, ul. Poznańska 6	70,5	61,1

 przekroczenie wartości dopuszczalnej równoważnego poziomu hałasu

Źródło: Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzichodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

4.6.6. POLE ELEKTROMAGNETYCZNE

Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014 nie prowadzono pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych.

W roku 2014, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo

postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

4.6.7. GOSPODARKA ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach,
- sortowniach,
- biogazowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia. Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, kompostownie

Na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014 nie było funkcjonujących spalarni, ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Biogazownie

W miejscowości Mnichy znajduje się jedna instalacja biogazowa, pobierająca biogaz ze składowiska odpadów komunalnych. Właścicielem instalacji jest Ekowat Sp. J., 73-150 Łobez.

Sortownie

Na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014 działały dwie sortownie odpadów. W miejscowości Mnichy (gmina Międzychód) od lipca 2007 r. działa sortownia odpadów z selektywnej zbiórki i niesegregowanych odpadów komunalnych należąca do Zakładu Utylizacji Odpadów Clean City Sp. z o.o. Międzychód. Druga sortownia odpadów szklanych z selektywnej zbiórki należąca do Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o., działa w Międzychodzie (gmina Międzychód) od 2002 r. Zarządzającym obiektem jest Sur-Wil Sp. z o.o. Sieraków.

W 2014 r. w sortowni w Mnichach poddano sortowaniu 36428,77 Mg odpadów; wysortowano:

- opakowania wielomateriałowe: 150105 w ilości 62,64 Mg,
 - papier i tektura kod odpadu: 191201 w ilości 451,30 Mg,
 - opakowania z papieru i tektury kod odpadu: 150101 w ilości 111,37 Mg,
 - opakowania ze szkła kod odpadu: 150107 w ilości 2292,97 Mg,
 - opakowania z tworzyw sztucznych kod odpadu: 150102 w ilości 901,10 Mg,
 - opakowania z metali kod odpadu: 150104 w ilości 11,52 Mg,
 - żelazo i stal kod odpadu: 170405 w ilości 45,39 Mg,
 - aluminium kod odpadu: 170402 w ilości 8,88 Mg,
 - baterie i akumulatory ołowiowe kod odpadu: 160601* w ilości 0,331 Mg,
 - opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone kod odpadu: 150110* w ilości 0,10 Mg,
 - minerały kod odpadu: 191209 w ilości 8565,6 Mg,
 - inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 (<80mm) w ilości 12943 Mg,
 - inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 10915,99 Mg
- W sortowni w Międzychodzie poddano sortowaniu 4933,5 Mg odpadów, wysortowano:
- opakowania ze szkła kod odpadu: 150107 w ilości 4490,5 Mg,
 - inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 443 Mg.

Składowiska odpadów

W 2014 r. na terenie powiatu międzychodzkiego eksploatowane było jedno składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Mnichy (gmina Międzychód), znajduje się też 5 składowisk, których eksploatację zakończono.

TABELA 37 Wykaz składowisk w fazie eksploatacyjnej na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2014 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{/2/}	Typ składowiska ^{/3/}
1	Międzychód	Mnichy	38774,04	21,5	2003	1,2,3a,4,6	IN

Objaśnienia:

/1/ powierzchnia całkowita składowiska to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do zarządzającego składowiskiem;

/2/ posiadane decyzje: 1 decyzja lokalizacyjna, 2 pozwolenie na budowę, 3 decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, 3a decyzja zatwierdzająca instrukcję prowadzenia składowiska, 4 pozwolenie na użytkowanie, 5 zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, 6 pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton;

/3/ typ składowiska: N odpadów niebezpiecznych, O odpadów obojętnych, IN odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Źródło: Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzychodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

TABELA 38 Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu międzychodzkiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów/ decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Międzychód	Łowyń	3,84	1990	2002/2005	zakończona
2.	Międzychód	Wiktorowo	4,0	1986	2003/2006	w trakcie
3.	Kwilcz	Prusim	0,5	1988	2004/2005	w trakcie
4.	Sieraków	Grobia	3,35	1993	2008/2008	zakończona
5.	Chrzypsko Wielkie	Lęzce	0,4	1986	2003/2003	zakończona

Źródło: Źródło: <http://poznan.wios.gov.pl/monitoring-srodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzychodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21, z późn. zm.) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/pozwoleń zintegrowanym/zezwoleń na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie (do 23.01.2015 r.) złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

TABELA 39 Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2014 na składowiskach w fazie eksploatacyjnej i w fazie poeksploatacyjnej na terenie powiatu międzychodzkiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Mnichy	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	brak pomiaru	raz w roku
2	Lowyń	wymagane ¹	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy
		wykonane ²	2razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy
3	Grobia	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
4	Wiktorowo	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	brak pomiaru ³	nie dotyczy	2 razy w roku	brak pomiaru	nie dotyczy
5	Łęzce	wymagane ¹	raz na dwa lata	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	raz w roku	brak pomiaru ³	nie dotyczy	brak pomiaru	brak pomiaru	nie dotyczy
6	Prusim	nie prowadzono badań w 2014 r.						

Objaśnienia:

1-częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane decyzją wpisano nie dotyczy.

2 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2014

3 – brak pomiaru ze względu na brak odcieków

Źródło:<http://poznan.wios.gov.pl/monitoringsrodowiska/stan%20srodowiska%20w%20powiatach/dane%20za%20rok%202014/Powiat-miedzychodzki-2014%20rok.pdf>, luty 2016

4.7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e dokonano analizy oddziaływania na środowisko *Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023*. Oceniono przewidywania co do oddziaływań bezpośrednich, pośrednich wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych oraz długoterminowych wraz z uzasadnieniem. Przewidywania odniesiono do poszczególnych zadań służących realizacji celów Strategii. Dzięki temu możliwe było dokładne zanalizowanie oddziaływania na środowisko w stosunku do każdego zaplanowanego zadania. Przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w sposób przyjęty w prognozach oddziaływania na środowisko. Opracowano macierz skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

Jak wspomniano w punkcie 5.1 niniejszego opracowania celem Strategii jest zrównoważony rozwój Gminy. Dla przejrzystości prezentacji zaprezentowano oddziaływanie na środowisko w postaci tabelarycznej, odnosząc się do wszystkich zadań służących realizacji celów strategicznych *Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023*.

Realizacja Strategii z założenie nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, cenne przyrodniczo.

Pojawiające się negatywne oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć zawartych w Strategii ograniczać się będzie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją). Pojawiająca się zazwyczaj podwyższona emisja hałasu, spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów jest oddziaływaniem krótkotrwałym, lokalnym i ci najważniejsze odwracalnym. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, zazwyczaj o charakterze pozytywnym (np. zmniejszona emisja pyłów na utwardzonej drodze) w stosunku do stanu obecnego.

W tabeli poniżej przedstawiono wpływ poszczególnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii na poszczególne elementy środowiska. Przy ocenie starano

się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie normalnego funkcjonowania jak również na etapie budowy.

Zastosowano następujące oznaczenia:

(0) - brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia,

(+) - potencjalnie pozytywne oddziaływanie,

(+/-) - realizacja zadania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie,

(-) - potencjalnie negatywne oddziaływanie,

(N) - brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania.

Uwaga: Poniżej tabel zamieszczono uzasadnienie wyborów opisanych w tabelach.

TABELA 40 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE I CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 1	WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 1.1	Stworzenie stref aktywności gospodarczej oraz budowa infrastruktury dla przedsiębiorstw z możliwością przyłączenia w Łódzką Strefę Ekonomiczną												
Działanie 1.1.1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	-	+	-	-	0	0	+/-	N	N	0	0	+
Działanie 1.1.2	Uregulowanie sytuacji prawnej działek przeznaczonych pod inwestycje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.1.3	Zapewnienie sprawnego połączenia komunikacyjnego z terenami inwestycyjnymi	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	N	N	0	0	+
Działanie 1.1.4	Stworzenie pakietu preferencyjnego dla przedsiębiorców i inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie	Promocja terenów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.1.5	inwestycyjnych												
Działanie 1.1.6	Opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 1.2	Poprawa warunków do rozwoju produkcji i przetwórstwa												
Działanie 1.2.1	Wspieranie innowacyjnych technologii	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
Działanie 1.2.2	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	+
Działanie 1.2.3	Wspieranie usług i przemysłu drzewnego	0	+	0	0	0	0	-	0	N	0	0	+
Program operacyjny 1.3	Rozwój oferty oraz poprawa dostępności instrumentów wsparcia dla rozwoju ekologicznego rolnictwa oraz marketingu wysokiej jakości produktów żywnościowych												
Działanie 1.3.1	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania płodów rolnych na imprezach okolicznościowych	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	+
Program operacyjny 1.4	Wspieranie rozwoju istniejących przedsiębiorstw												
Działanie 1.4.1	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.4.2	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.4.3	Wspieranie lokalnych porozumień rolników/przedsiębiorców	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.4.4	Wspieranie włączenia społecznego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie	Wspieranie	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.4.5	przedsiębiorstw proinnowacyjnych												
Działanie 1.4.6	Organizowanie targów pracy dla inwestorów	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.4.7	Stworzenie bazy międzynarodzkich firm	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

Uzasadnienie:

W programie inwestycyjnym 1.1 działanie 1.1.1 Uzbrojenie terenów inwestycyjnych może wpłynąć niekorzystnie na różnorodność biologiczną, ograniczając lokalnie środowisko zarówno dla flory jak i fauny, niemniej *Strategia* nie przewiduje się takich działań w obszarach cennych przyrodniczo. Podnosi wartość ekonomiczną obszaru, jednocześnie czyniąc zmianę korzystną dla człowieka. Przygotowanie terenów pod inwestycje nie będzie wpływać na jakość wody dzięki właściwemu skanalizowaniu i przygotowaniu gruntu. Uzbrojenie terenu może wpłynąć na krajobraz zgodnie z definicją Europejskiej Konwencji Krajobrazowej będący „fragmentem powierzchni ziemi postrzeganym przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i antropogenicznych”. Niemniej zmiana ta będzie niewielka, podlegająca zgodnie z przepisami kompensacie przyrodniczej. Ponadto nie będzie odbywać się na terenach o dużej wartości środowiskowej. Podobnie można opisać wpływ przygotowania sprawnej komunikacji z terenami inwestycyjnymi (działanie 1.1.3), choć tu można stwierdzić korzystny wpływ utwardzonych dróg na jakość powietrza (zarówno zapylenie jak i mniejsze zużycie paliwa). Działania 1.1.2, 1.1.4, 1.1.5 i 1.1.6 nie mają wpływu na środowisko, dotyczą tylko sfery formalnej i informacyjnej.

Programy inwestycyjne 1.2 i 1.3 „Poprawa warunków do rozwoju produkcji i przetwórstwa” oraz „Rozwój oferty oraz poprawa dostępności instrumentów wsparcia dla rozwoju ekologicznego rolnictwa oraz marketingu wysokiej jakości produktów żywnościowych” ze swej istoty będzie miał pozytywny wpływ na środowisko, przewiduje bowiem wspieranie tylko nowoczesnych technologii sprzyjających środowisku. Inaczej należy omówić działanie 1.2.3 – wspieranie usług i przemysłu drzewnego, które to działanie niesie za sobą potencjalne zagrożenia jak każda działalność człowieka. Niemniej działania te, związane z przebudową Puszczy Nadnoteckiej są finalnie korzystne przyrodniczo, bowiem planowane jest lepsze dla środowiska urządzenie odtwarzanego drzewostanu.

Programy inwestycyjny 1.4 „Wsparcie dla rozwoju istniejących przedsiębiorstw” dotyczy głównie sfery formalnej i informacyjnej, dlatego jest obojętny dla środowiska za wyjątkiem antroposfery – tam działania wywierać będą korzystny wpływ.

TABELA 41 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE II CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 2	POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej												
Działanie 2.1.1	Budowa dróg gminnych	+	+	+	+	+	+	+	N	N	0	0	+
Działanie 2.1.2	Modernizacja dróg	+	+	+/-	+	+	+	+	N	N	0	0	+
Działanie 2.1.3	Udrożnienie przepustów oraz budowa i modernizacja rowów przydrożnych	0	+	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+	+	+	+	+
Działanie 2.1.4	Opracowanie bardziej przejrzystego układu komunikacyjnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 2.2	Skanalizowanie Gminy												
Działanie 2.2.1	Dalsza rozbudowa systemu kanalizacyjnego gminy	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.2.2	Modernizacja sieci wodociągowej	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+
Działanie 2.2.3	Budowa przydomowych zbiorczych oczyszczalni ścieków	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Program operacyjny 2.3	Wyposażenie placówek w niezbędną infrastrukturę sportową i rekreacyjną												

Działanie 2.3.1	Budowa i przebudowa obiektów sportowych	0	+	0	0	+	+	0	+	+	0	+	+
Działanie 2.3.2	Wybudowanie siłowni na powietrzu	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
Działanie 2.3.3	Budowa szlaków rowerowych i pieszych	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
Działanie 2.3.4	Dostosowanie ośrodka w Mierzynie do potrzeb turystów i mieszkańców	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
Działanie 2.3.5	Budowa centrum turystyki i rehabilitacji zdrowotnej	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
Program operacyjny 2.4	Zachowanie i ochrona dziedzictwa naturalnego i kulturowego												
Działanie 2.4.1	Rewitalizacja zabytkowych parków												
Działanie 2.4.2	Uporządkowanie stosunków wodnych	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.4.3	Wzbogacenie oferty edukacji przyrodniczej i regionalnej CERiP Mniszki o ścieżki edukacyjne przez dolinę Kamionki, wraz z pozyskaniem obiektu na ekspozycję o ginących zawodach leśnych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Program operacyjny 2.5	Wspieranie tworzenia i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie zarządzania												

	energią												
Działanie 2.5.1	Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+
Działanie 2.5.2	Wspieranie inteligentnego zarządzania energią	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+
Program operacyjny 2.6	Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej												
Działanie 2.6.1	Budowa i modernizacja obiektów edukacyjnych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

Uzasadnienie:

Program inwestycyjny 2.1 działania 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3 (budowa i modernizacja dróg oraz przepustów i rowów). Należy stwierdzić, że działania w zakresie dróg zawsze nakierowane są na bezpieczeństwo i wygodę użytkowników i podnoszą majątek Gminy. Sama budowa lepszych dróg może wpłynąć negatywnie na zwierzęta (potrącenia przez szybko jadące pojazdy). Niemniej przewiduje się przy każdym konkretnym projekcie rozwiązania minimalizujące wpływ negatywny, w przypadku niemożności kompensatę przyrodniczą określoną konkretnie w danym projekcie. Szczegóły działań minimalizujących i ewentualnych kompensat zostaną określone dopiero przy ocenie skonkretyzowanych projektów. Ponadto uporządkowanie ruchu pieszych i pojazdów przez utwardzenie szlaków w istotny sposób przyczynia się do redukcji procesów erozyjnych. Działanie 2.1.4 ma charakter organizacyjny, bez wpływu na środowisko.

Program operacyjny 2.2 „Skanalizowanie Gminy” może mieć negatywny wpływ w czasie realizacji inwestycji, jednak jednoznacznie korzystny po jej zakończeniu.

Program operacyjny 2.3 „Wyposażenie placówek w niezbędną infrastrukturę sportową i rekreacyjną” oprócz pozytywnych skutków w antroposferze przyczyni się do mniejszej presji na środowisko niepoddane przebudowie (np. gra w piłkę na przygotowanym boisku zamiast na łące).

Program operacyjny 2.4 „Zachowanie i ochrona dziedzictwa naturalnego i kulturowego” ma pozytywny wpływ na antroposferę, podnosząc jej wartość.

Program operacyjny 2.5 „Wspieranie tworzenia i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie zarządzania energią” może mieć negatywny wpływ w czasie realizacji inwestycji, jednak przy zachowaniu obowiązujących zasad dotyczących fotowoltaiki (efekt lustra wody) i właściwym lokalizowaniu elektrowni wiatrowych będzie miał jednoznacznie korzystny wpływ na środowisko.

Program operacyjny 2.6 „Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej” ma pozytywny wpływ na antroposferę, także na redukcję emisji CO₂ (modernizacje uwzględniają ten aspekt) natomiast przy nowych inwestycjach będzie realizowany w sposób redukujący do minimum wpływ na środowisko. Przed pracami modernizacyjnymi zostanie każdorazowo przeprowadzona inwentaryzacja obiektu pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Sposób prowadzenia prac zostanie dostosowany do wyników tejże.

TABELA 42 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE III CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 3	MĄDRZY, ZDROWI, AKTYWNI I BEZPIECZNI MIESZKAŃCY	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży												
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.1.2	Współpraca z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
Działanie 3.1.3	Utworzenie kąpielisk nad jeziorami	0	+	0	+	+	0	0	0	0	0	0	+
Program operacyjny-	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy												

ny 3.2														
Działanie 3.2.1	Aktywne instytucje kultury	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+
Działanie 3.2.2	Kultywowanie i podtrzymywanie tradycji ludowych oraz promocja tradycji	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.3	Dbałość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego													
Działanie 3.3.1	Zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP	0	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	+	+
Działanie 3.3.2	Stworzenie sieci monitoringu najbardziej niebezpiecznych miejsc w gminie	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.3.3	Utworzenie „ogrzewalni” zimowej dla osób bezdomnych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Program operacyjny 3.4	Poprawa jakości usług pomocy społecznej													
Działanie 3.4.1	Prowadzenie działań w celu likwidacji barier architektonicznych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.4.2	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.4.3	Utworzenie dziennego domu opieki dla osób starszych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.4.4	Promocja trzeźwości i walka z narkotykami wśród nastolatków	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.5	E-społeczeństwo													
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym												
Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.5.3	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.6	Działania prośrodowiskowe, w tym redukujące niską emisję												
Działanie 3.6.1	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.6.2	Promocja postaw ekologicznych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.7	Promocja walorów przyrodniczo-turystycznych												
Działanie 3.7.1	Rozwój turystyki i agroturystyki	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Program operacyjny 3.8	Opracowanie i aktualizacja dokumentów strategicznych gminy												
Działanie 3.8.1	Opracowanie i wdrożenie Strategii Rozwoju Gminnej Oświaty	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 3.8.2	Zaktualizowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

Uzasadnienie:

III Cel Strategiczny „Mądrzy Zdrowi I Aktywni Mieszkańcy” nastawiony jest na wspieranie dobrostanu mieszkańców Gminy różnorodnymi działaniami o charakterze informacyjno-organizacyjnym. Niektóre z działań o charakterze inwestycyjnym (3.1.3 – utworzenie kąpielisk, 3.4.1 – likwidacja barier architektonicznych, 3.6.1 – termomodernizacja) mogą mieć niewielki negatywny wpływ w trakcie realizacji, po realizacji będą poprawiały stan środowiska.

4.8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA TERENIE GMINY MIĘDZYCHÓD

(Na podstawie opracowania pt.: informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Powiecie Międzychodzkiem w roku 2014)

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy. Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.

2. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód. W 2014 na terenie powiatu międzychodzkiego nie prowadzono badań wód powierzchniowych płynących; w wyniku badań JCW jeziornych stwierdzono: – w JCW Jezioro Białokoskie stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód;

– w JCW Jezioro Kubek stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód;

– w JCW Jezioro Śremskie stwierdzono słaby stan ekologiczny, stan chemiczny nie był badany, uzyskano zły stan wód;

– w JCW Tuczno stwierdzono dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, spełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym dobry stan wód;

– w JCW Jezioro Wielkie (Strzyżmińskie) stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód.

Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków) oraz zanieczyszczenia

obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi.

Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równoległe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

3. Na obszarze powiatu położone są 2 JCWPd (nr 36 i 42). W roku 2014 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu międzychodzkiego.

4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu międzychodzkiego nie wyznaczono punktów pomiarowych. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego. W roku 2014 WIOŚ prowadził pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu międzychodzkiego w miejscowościach Bielsko, Międzychód i Wielowieś. Dopuszczalna wartość równoważnego poziomu dźwięku dla pory dnia została dotrzymana tylko w jednym punkcie pomiarowym w miejscowości Międzychód. Dla pory nocy dopuszczalny poziom hałasu został przekroczony we wszystkich punktach pomiarowych.

6. Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku. W roku 2014 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.

7. Gospodarka odpadami

- a) na terenie powiatu funkcjonowały dwie sortownie odpadów, jedno składowisko odpadów komunalnych i jedna biogazownia, w której źródłem biogazu było składowisko odpadów,
- b) na terenie powiatu nie było funkcjonujących spalarni i kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych,
- c) ilość składowanych odpadów na składowisku w Mnichach była większa w porównaniu do roku 2013,
- d) na terenie powiatu znajduje się 5 składowisk odpadów, które posiadają decyzje na zamknięcie, na 3 z nich rekultywacja została zakończona, na 2 składowiskach trwają prace rekultywacyjne,
- e) na składowisku w Prusimiu w roku 2014 nie prowadzono badań monitoringowych; na 3 składowiskach nie prowadzono monitoringu w pełnym wymaganym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

4.9. KRAJOBRAZ

Obszar gminy Międzychód w znaczącej części podlega ograniczeniom w zmianach o charakterze antropogenicznym. Zgodnie z art. 3 *Europejskiej Konwencji Krajobrazowej* jej celami są: *promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu*. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem. Cała Strategia Rozwoju Gminy Międzychód jest nastawiona na zachowanie istniejącego krajobrazu, a tam, gdzie to niemożliwe, na minimalizację lub kompensatę skutków niepożądanych zmian. Wszelkie działania władz samorządowych respektują postanowienia konwencji krajobrazowej (Dz. U. 2006 nr 14 poz. 98)

KLIMAT I MIKROKLIMAT:

Zagadnienia klimatyczne są traktowane z wielką uwagą. W niniejszym opracowaniu przyjęto ocenę wpływu zagadnień w sposób zaproponowany w opracowaniu *Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SPA)*; Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013. „Celem głównym SPA jest

zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu”.

Analizę działań przeprowadzono w odniesieniu do wskazanych w SPA działań, za które odpowiedzialne są jednostki samorządu terytorialnego. Odniesiono się wyłącznie do działań priorytetowych SPA dotyczących gminy Międzychód.

TABELA 43 ODNIESIENIE STRATEGII ROZWOJU GMINY MIĘDZYCHÓD DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030

Działanie priorytetowe SPA	Realizujące cele działania w Strategii Rozwoju Gminy Międzychód
1.1.2 Zarządzanie ryzykiem powodziowym, w tym zapewnienie infrastruktury krytycznej; zwiększenie możliwości retencyjnych i renaturyzacja cieków wodnych.	2.1.3 Udrożnienie przepustów oraz budowa i modernizacja rowów przydrożnych 3.3.1 Zapewnienie nowoczesnej bazy i sprzętu dla OSP
1.3.1 Rozwijanie alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji na terenach o mniejszej gęstości zaludnienia.	2.5.1 Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy 2.5.2 Wspieranie inteligentnego zarządzania energią
1.3.2 Zapewnienie awaryjnych źródeł energii oraz przesyłu w przypadkach, w których zastosowanie podstawowych źródeł nie będzie możliwe.	2.5.2 Wspieranie inteligentnego zarządzania energią 3.3.1 Zapewnienie nowoczesnej bazy i sprzętu dla OSP
1.5.2 Wdrożenie działań zabezpieczających przed osuwiskami.	2.1 Program operacyjny – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
[] Ograniczenie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych u wrażliwych grup ludności.	3.4.2 Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia
[]Rozwój systemów monitoringu i wczesnego ostrzegania o możliwych skutkach zmian klimatycznych dla produkcji roślinnej i zwierzęcej.	1.3.1 Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania płodów rolnych na imprezach okolicznościowych 1.4.3 Wspieranie lokalnych porozumień

	rolników/przedsiębiorców
6.1.2 Organizowanie szkoleń w zakresie: zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków dla mieszkańców: terenów zagrożonych powodzią, osuwiskami i silnymi wiatrami.	Program operacyjny 3.5 E-społeczeństwo
6.1.3 Organizowanie szkoleń dla rolników w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków.	
6.1.4 Włączenie lokalnych społeczności i administracji samorządowej do działań zapobiegających skutkom zmian klimatu.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023”

4.10. DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZNIENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Podstawowym celem *Strategii* jest poprawa sytuacji w obszarze środowiskowym. Jednak przy podejmowaniu projektów mających negatywny wpływ na środowisko podejmuje się dwa rodzaje działań

- działania łagodzące - zmierzające do zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na element środowiska społecznego lub przyrodniczego,
- działania kompensujące - działania najczęściej niezależne od projektu strategicznego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko. Kompensacja podejmowana jest w sytuacji, gdy ochrona środowiska jest

niemożliwa (zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.)

Zidentyfikowane oddziaływania niniejszej *Strategii* na środowisko nie dają przesłanek świadczących o niemożności ochrony środowiska przyrodniczego, dlatego nie ma potrzeby stosowania działań kompensujących.

Negatywny wpływ na środowisko działań wynikających z projektów niniejszej *Strategii* będzie miał skutki tylko w ograniczonym czasie (realizacji inwestycji). Ponadto *Strategia* nie zawiera projektów istotnie przekształcających środowisko. Jak wspomniano na terenie gminy Międzychód nie ma terenów objętych szczególną ochroną.

W związku z tym przewidziano jedynie zbiór działań o charakterze łagodzącym niekorzystne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska:

LUDZIE:

- oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac,
- stosowanie sprawnego i posiadającego odpowiednie świadectwa i atesty sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP,
- ograniczenie czasu pracy maszyn do niezbędnego minimum, w tym wyłączenie na czas przerw w pracy w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu,
- stosowanie systemów zabezpieczających wykopy, rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez niewywoływane,
- stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych).

ZWIERZĘTA (*patrz Program Ochrony Środowiska Gminy Międzychód*):

- prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy,
- w przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniejsze zabezpieczenie obiektów przed zakładaniem w nich lęgówisk,

- współpraca z ornitologami i chiropterologami na wypadek odnalezienia miejsc gniazdowania ptaków oraz rozrodu nietoperzy,
- po przeprowadzeniu prac remontowych, w przypadku braku możliwości zachowania istniejących schronień, wyposażenie budynków w schronienia alternatywne (skrzynki dla ptaków i nietoperzy), równoważące ubytek takich miejsc,
- prowadzenie prac w możliwie najkrótszym czasie.

ROŚLINY(patrz Program Ochrony Środowiska Gminy Międzychód): ☒

- ochrona drzew przed uszkodzeniami w czasie prowadzenia prac,
- zabezpieczanie ewentualnie powstałych ran odpowiednimi środkami,
- w sytuacji konieczności prowadzenia wykopów w bliskości systemów korzeniowych wykonywanie ich ręcznie,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robot budowlanych (np. budowa zapleczy z dala od cennej roślinności
- nasadzenia realizowane w porozumieniu ze specjalistami, aby zapewnić właściwą dla danego terenu różnorodność biologiczną.

WODA:

- właściwe zabezpieczenie/uszczelnienie terenów miejsc magazynowania substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi,
- stała kontrola szczelność zbiorników paliw płynnych stosowanych w czasie prac w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi,
- dbałość o stworzenie przygotowanych miejsc napełniania zbiorników maszyn na placu budowy,
- zapewnienie dostępu do przenośnych, regularnie i prawidłowo opróżnianych toalet,
- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych,
- ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych,
- stosowanie rozwiązań technicznych i technologii ograniczających zużycie wody.

POWIETRZE (*patrz Program Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Międzychód*):

- dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń spalinowych w zakresie emisji spalin,
- ograniczenie czasu pracy urządzeń spalinowych,
- stosowanie osłon ograniczających pylenie podczas prac, za i rozładunku oraz transportu,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów,
- propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę odpowiednich ciągów komunikacyjnych,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprawiających skład powietrza atmosferycznego,
- budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne,
- stosowanie rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie niskiej emisji,
- inteligentne zarządzanie energią pozwalające obniżyć zapotrzebowanie na ciepło, światło.

POWIERZCHNIA ZIEMI:

- właściwa gospodarka humusem – zebranie przed i rozdysponowanie po zakończeniu prac,
- wcześniej wymienione działania w zakresie wody służą także ochronie powierzchni ziemi.

KRAJOBRAZ:

- integracja planowanych inwestycji z istniejącym krajobrazem.

KLIMAT:

- wszelkie wymienione działania poprzez dbałość o środowisko naturalne mają korzystny wpływ na klimat.

ZASOBY NATURALNE:

- stosowanie oszczędnych technologii,

- dbałość o zachowanie zasobów w stanie możliwie nie pogorszonym.

ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE:

- planowanie działań w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym,
- wyeksponowanie obiektów zabytkowych,
- prowadzenie prac dotyczących zabytków w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.

Należy zwrócić uwagę, że wszelkie działania prowadzone na terenie Gminy są na bieżąco monitorowane przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska. Dzięki temu możliwe jest bieżące kontrolowanie wpływu realizacji strategii na stan środowiska na terenie Gminy.

4.11. ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W STRATEGII

Analiza rozwiązań alternatywnych w przypadku opracowania o tak wysokim stopniu ogólności jest niełatwa do prezentacji. O zastosowaniu rozwiązań alternatywnych, zasadniczo można mówić w trzech sytuacjach:

- jeśli w wyniku wyboru innego wariantu realizacji założonego celu, nie zostaje zmieniona planowana funkcja lub planowany sposób zagospodarowania, a jedynie zmianie ulegają założenia szczegółowe ich realizacji – np. zmienia się planowana intensywność lub szczegółowa koncepcja zagospodarowania – taki sposób wariantowania pozwala na osiągnięcie celów ekologicznych dzięki zmniejszeniu intensywności oddziaływania lub optymalizacji wykorzystania przestrzeni,
- gdy w wyniku wyboru innego wariantu następuje rezygnacja z planowanego dotąd sposobu zagospodarowania lub planowanej funkcji i następuje zmiana na inny sposób zagospodarowania lub funkcji (mniej agresywnych wobec różnych aspektów środowiska),
- gdy w wyniku wyboru innego wariantu realizacji następuje zmiana lokalizacji danego przedsięwzięcia w celu wyboru lokalizacji mniej uciążliwej.

W omawianym w niniejszym opracowaniu dokumencie na drodze do prezentacji rozwiązań alternatywnych pojawiają się następujące problemy o charakterze ogólnym:

- wiele planowanych działań wpływa pozytywnie na środowisko,
- działania o charakterze twardym są opisane w sposób ogólny, bez konkretnej lokalizacji,
- znacząca część działań ma charakter miękkiej,

TABELA 44 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE I CELU STRATEGICZNEGO

		Możliwości działań alternatywnych
CEL STRATEGICZNY 1	WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY	
Program operacyjny 1.1	Stworzenie stref aktywności gospodarczej oraz budowa infrastruktury dla przedsiębiorstw z możliwością przyłączenia w Łódzką Strefę Ekonomiczną	
Działanie 1.1.1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	Alternatywny jest wybór konkretnych lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 1.1.2	Uregulowanie sytuacji prawnej działek przeznaczonych pod inwestycje	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.1.3	Zapewnienie sprawnego połączenia komunikacyjnego z terenami inwestycyjnymi	Alternatywny jest wybór konkretnego przebiegu połączeń komunikacyjnych w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 1.1.4	Stworzenie pakietu preferencyjnego dla przedsiębiorców i inwestorów	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.1.5	Promocja terenów inwestycyjnych	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.1.6	Opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego	Plany będą uwzględniały przygotowanie linii zabudowy w sposób umożliwiający „przewietrzanie” terenów zabudowanych
Program operacyjny 1.2	Poprawa warunków do rozwoju produkcji i przetwórstwa	
Działanie 1.2.1	Wspieranie innowacyjnych technologii	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 1.2.2	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego	Alternatywny jest wybór konkretnych lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 1.2.3	Wspieranie usług i przemysłu drzewnego	Alternatywny jest wybór konkretnego przebiegu połączeń komunikacyjnych w sposób najkorzystniejszy dla

		środowiska
Program operacyjny 1.3	Rozwój oferty oraz poprawa dostępności instrumentów wsparcia dla rozwoju ekologicznego rolnictwa oraz marketingu wysokiej jakości produktów żywnościowych	
Działanie 1.3.1	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych	Działanie mające pozytywny wpływ na środowisko
Program operacyjny 1.4	Wspieranie rozwoju istniejących przedsiębiorstw	
Działanie 1.4.1	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.4.2	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.4.3	Wspieranie lokalnych porozumień rolników/przedsiębiorców	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.4.4	Wspieranie włączenia społecznego	Działanie mające pozytywny wpływ na środowisko,
Działanie 1.4.5	Wspieranie przedsiębiorstw proinnowacyjnych	Działanie mające pozytywny wpływ na środowisko
Działanie 1.4.6	Organizowanie targów pracy dla inwestorów	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.4.7	Stworzenie bazy międzychodzkich firm	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

TABELA 45 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE II CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 2	POPRAWA STANU INFRA-STRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	Możliwości działań alternatywnych
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej	
Działanie 2.1.1	Budowa dróg gminnych	Alternatywny jest wybór konkretnego przebiegu połączeń komunikacyjnych w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.1.2	Modernizacja dróg	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.1.3	Udrożnienie przepustów oraz budowa i modernizacja rowów przydrożnych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.1.4	Opracowanie bardziej przejrzystego układu komunikacyjnego	Działanie ma na celu między innymi zapewnienie poprawy klimatu akustycznego, emisji pyłów i zanieczyszczeń w celu poprawy stanu środowiska
Program operacyjny 2.2	Skanalizowanie Gminy	
Działanie 2.2.1	Dalsza rozbudowa systemu kanalizacyjnego gminy	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.2.2	Modernizacja sieci wodociągowej	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.2.3	Budowa przydomowych zbiorczych oczyszczalni ścieków	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 2.3	Wyposażenie placówek w niezbędną infrastrukturę sportową i rekreacyjną	
Działanie 2.3.1	Budowa i przebudowa obiektów sportowych	Alternatywny jest wybór konkretnych lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.3.2	Wybudowanie siłowni na powietrzu	Alternatywny jest wybór konkretnych lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.3.3	Budowa szlaków rowerowych i pieszych	Alternatywny jest wybór konkretnych lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.3.4	Dostosowanie ośrodka w Mierzynie do potrzeb turystów i mieszkańców	Działanie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

TABELA 46 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE III CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 3	MĄDRZY, ZDROWI, AKTYWNI I BEZPIECZNI MIESZKAŃCY	
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży	
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.1.2	Współpraca z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.1.3	Utworzenie kąpielisk nad jeziorami	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy	
Działanie 3.2.1	Aktywne instytucje kultury	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.2.2	Kultywowanie i podtrzymywanie tradycji ludowych oraz promocja tradycji	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Program operacyjny 3.3	Dbałość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego	
Działanie 3.3.1	Zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 3.3.2	Stworzenie sieci monitoringu najbardziej niebezpiecznych miejsc w gminie	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.3.3	Utworzenie „ogrzewalni” zimowej dla osób bezdomnych	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Program operacyjny 3.4	Poprawa jakości usług pomocy społecznej	
Działanie 3.4.1	Prowadzenie działań w celu likwidacji barier architektonicznych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 3.4.2	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 3.4.3	Utworzenie dziennego domu opieki dla osób starszych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 3.4.4	Promocja trzeźwości i walka z narkotykami wśród nastolatków	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 3.5	E-społeczeństwo	
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw

Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 3.5.3	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 3.6	Działania prośrodowiskowe, w tym redukujące niską emisję	
Działanie 3.6.1	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 3.6.2	Promocja postaw ekologicznych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 3.7	Promocja walorów przyrodniczo-turystycznych	
Działanie 3.7.1	Rozwój turystyki i agroturystyki	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Program operacyjny 3.8	Opracowanie i aktualizacja dokumentów strategicznych gminy	
Działanie 3.8.1	Opracowanie i wdrożenie Strategii Rozwoju Gminnej Oświaty	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 3.8.2	Zaktualizowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko

Źródło: opracowanie Remedis S.A.

SPIS TABEL I ILUSTRACJI

TABELA 1 CEL STRATEGICZNY 1	15
TABELA 2 CEL STRATEGICZNY 2	20
TABELA 3 CEL STRATEGICZNY 3	25
TABELA 4 SIĘĆ OSADNICZA W GMINIE MIĘDZYCHÓD (ROK 2014).....	45
TABELA 5 JEZIORA W GMINIE MIĘDZYCHÓD.....	48
TABELA 6 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W GMINIE MIĘDZYCHÓD (2014)	51
TABELA 7 KLASY BONITACYJNE GLEB W GMINIE.....	51
TABELA 8 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY MIĘDZYCHÓD W LATACH 2002-2014	57
TABELA 9 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA I POWIATU.....	58
TABELA 10 URODZENIA ŻYWE, ZGONY I PRZYROST NATURALNY W GMINIE MIĘDZYCHÓD.....	60
TABELA 11 LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM	61
TABELA 12 ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY W 2013 ROKU	62
TABELA 13 STRUKTURA MIESZKAŃ W GMINIE W LATACH 2011-2013	62
TABELA 14 DODATKI MIESZKANIOWE PRYZNANE PRZEZ GOPS W LATACH 2010-2013	62
TABELA 15 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE MIĘDZYCHÓD	63
TABELA 16 ŚREDNIA POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE.....	63
TABELA 17 STRUKTURA PRODUKCJI ROLNEJ	63
TABELA 18 ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010	64
TABELA 19 PROGNOZOWANE ŚREDNIOROCZNE POZYSKANIE DREWNA Z PUSZCZY NOTECKIEJ DO ROKU 2040.....	64
TABELA 20 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE W LATACH 2011-2013	65
TABELA 21 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2013 I 2014 ROKU.....	65
TABELA 22 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ	69
TABELA 23 STACJE UZDATNIANIA WODY NA TERENIE GMINY MIĘDZYCHÓD	71
TABELA 24 SIĘĆ KANALIZACYJNA W GMINIE MIĘDZYCHÓD.....	71
TABELA 25 ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU	72
TABELA 26 SIĘĆ GAZOWA W GMINIE MIĘDZYCHÓD	73
TABELA 27 LICZBA DZIECI W ŻŁOBKACH.....	76
TABELA 28 LICZBA DZIECI W PRZEDSZKOLACH	76
TABELA 29 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE MIĘDZYCHÓD W LATACH 2006-2013.....	77

TABELA 30 PLACÓWKI KULTURALNE W GMINIE	80
TABELA 31 LICZBA LUDNOŚCI PRZYPADAJĄCA NA 1 APTEKĘ	81
TABELA 32 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	84
TABELA 33 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO	85
TABELA 34 Ocena stanu wód jeziornych na terenie powiatu międzychodzkiego za 2014 rok ..	91
TABELA 35 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu międzychodzkiego	93
TABELA 36 Wykaz punktów pomiarowych oraz wyników badań hałasu w miejscowości Ślesin	96
TABELA 37 Wykaz składowisk w fazie eksploatacyjnej na terenie powiatu międzychodzkiego w roku 2014	99
TABELA 38 Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu międzychodzkiego.....	99
TABELA 39 Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2014 na składowiskach w fazie eksploatacyjnej i w fazie poeksploatacyjnej na terenie powiatu międrzychodzkiego	100
TABELA 40 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE I CELU STRATEGICZNEGO	102
TABELA 41 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE II CELU STRATEGICZNEGO	105
TABELA 42 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE III CELU STRATEGICZNEGO.....	108
TABELA 37 ODNIESIENIE STRATEGII ROZWOJU GMINY MIĘDZYCHÓD DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030	114
TABELA 44 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE I CELU STRATEGICZNEGO	120
TABELA 45 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE II CELU STRATEGICZNEGO	122
TABELA 40 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE III CELU STRATEGICZNEGO	123

Ilustracja 1 Gmina na planie województwa wielkopolskiego.....	44
Ilustracja 2 Mapa gminy Międzychód.....	46
Ilustracja 3 Dąb na terenie rezerwatu „Kolno Międzychodzkie	50
Ilustracja 4 Rezerwat przyrody „Dolina Kamionki”	51
Ilustracja 5 Dwór w Gorzynie.....	52
Ilustracja 6 Kościół w Kamionnie	53
Ilustracja 7 Kościół w Lewicach.....	53
Ilustracja 8 Kościół w Łowyniu	54
Ilustracja 9 Kościół pw. Męczeństwa Św. Jana Chrzciciela w Międzychodzie	55
Ilustracja 10 Zespół stacji kolejowej w Międzychodzie	55
Ilustracja 11 Orientacyjna lokalizacja planowanego „Międzychodzkiego Parku Technologicznego Gorzyń wraz z Inkubatorem Przedsiębiorczości” na terenie gminy Międzychód	68

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Stosunek liczby mężczyzn i kobiet	57
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w gminie na 1 km ²	58
Wykres 3 Migracje mieszkańców Gminy Międzychód	59
Wykres 4 Saldo migracji mieszkańców Gminy Międzychód.....	60
Wykres 5 % udział grup mieszkańców Gminy Międzychód.....	61
Wykres 6 Ludność korzystająca z instalacji w latach 2011-2013 w %.....	74
Wykres 7 Liczba uczniów w latach 2006-2013	76

5. ZAŁĄCZNIKI

1. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego

Urząd Województwa Wielkopolskiego
Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

Telefony: DATA 2015 =12= 31 12282/15
- informacja o numerach wewnętrznych 61 854-48-00
- WPWIS 61 852-99-18
- e-mail WSSE w Poznaniu sekretariat@wssepoznan.pl
- Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego 61 854-48-51 61 854-48-52
61 854-48-53 61 854-48-77
- tel/fax 61 854-48-76
- e-mail nadzor.zapobiegawczy@wssepoznan.pl

ul. Noskowskiego 23
61-705 Poznań
www.wsse-poznan.pl

DN-NS.9012.1823.2015

oryginał/kopia

Poznań, 22 12 2015

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 48, w związku z art. 58 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zm.),

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z wnioskiem Burmistrza Międzychodu nr PG.061.02.2015 z dnia 02.12.2015r.,

wyraża pozytywną opinię w sprawie

możliwości odstąpienia od procedury przeprowadzenia

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023.

UZASADNIENIE:

W dniu 04.12.2015r. do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynął wniosek Burmistrza Międzychodu nr PG.061.02.2015 z dnia 02.12.2015r. w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023”. Wniosek zawiera uzasadnienie. We wniosku podano adres strony internetowej z projektem przedmiotowego dokumentu.

Z zapisów art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 ze zm.) wynika, iż organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1 i 2, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Strona 1 z 2

Zgodnie z zapisami art. 48 ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2 wymienionej ustawy (w tym strategii) może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

W przedmiotowym przypadku zostaje spełniony warunek odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 48 ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, gdyż dokument dotyczy obszaru w granicach jednej gminy - Międzychód.

W dokumencie określono wizję: „Gmina Międzychód - atrakcyjna dla mieszkańców, inwestorów i turystów, o rozwiniętej przedsiębiorczości i czystym środowisku naturalnym.”

Strategia Rozwoju Gminy Międzychód wyznacza następujące cele strategiczne:

- Wzmocnienie potencjału gospodarczego gminy,
- Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej,
- Mądrzy, zdrowi, aktywni i bezpieczni mieszkańcy.

We wniosku Burmistrza Międzychodu wskazano, że działania ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Międzychód będą realizowane w sposób minimalizujący ryzyko dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska.

Podsumowując, dokument „Strategia Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023” dotyczy obszaru w granicach jednej gminy, w związku z powyższym spełnia kryteria do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Realizacja założeń planu nie powinna spowodować wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska. Mając powyższe na uwadze Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny postanowił odstąpić od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

Otrzymuje:

1. Burmistrz Międzychodu
ul. Marszałka Piłsudskiego 2
64-400 Międzychód

Do wiadomości:

1. a/a
A.S.

Zastępca Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego
Inspektora Sanitarnego

dr Jadwiga Kuczma-Napierata
Specjalista epidemiolog

2. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**
w Poznaniu

Poznań, 04. STY. 2016

WOO-III.410.886.2015.MM.1

	Urząd Miasta i Gminy w Międzychodzie WPLYNEŁO
DATA	2016 -01- - 8
ilość załączników	266/16
podpis	

Burmistrz Międzychodu
ul. Marszałka Piłsudskiego 2
64-400 Międzychód

08.01.16
K. D. 28
H. Wianke
H. Wianke

Dotyczy: uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023” i ewentualnego uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ww. projektowanego dokumentu.

Nawiązując do pisma z 02.12.2015 r., znak: PG.061.02.2015 na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 2, art. 49, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), *zwanej dalej ustawą ooś*, stwierdzam, że projekt „Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023” wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy ooś organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 (w przedmiotowym przypadku regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym), odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 48 ust. 2 ustawy ooś odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Zgodnie z art. 46 pkt 2 ustawy ooś przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj. przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. Nr 213, poz. 1397 ze zm.).

W piśmie z 02.12.2015 r., znak: PG.061.02.2015 nie określono czy projekt Strategii wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W odniesieniu do planowanych w projekcie Strategii działań napisano jednak, iż „konkretne rozwiązania będą planowane podczas przygotowywania konkretnych działań i uzyskiwania dla nich odpowiednich decyzji środowiskowych”. Biorąc pod uwagę przedmiotowy zapis, charakter zaplanowanych w projekcie Strategii działań oraz brak

ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 79, 60-529 Poznań, tel. 61-639-64-00, faks 61-639-64-47,
sekretariat.poznan@rdos.gov.pl, www.poznan.rdos.gov.pl

szczególowych informacji dotyczących lokalizacji i danych technicznych inwestycji (np. długości w przypadku dróg itp.) część z nich może kwalifikować się do przedsięwzięć określonych w rozporządzeniu w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym projekt Strategii wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W rozdziale 5 na str. 90 projektu Strategii, udostępnionego zgodnie z pismem z 02.12.2015 r., znak: PG.061.02.2015 na stronie BIP Gminy Międzychód pod linkiem http://www.biuletyn.net/nt-bin/_private/miedzychod/5847.pdf, napisano: „Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Na podstawie analiz określono kierunki rozwoju, a następnie wyłoniono główne programy strategiczne. W skład programów wchodzi zarówno działania inwestycyjne jak i nie będące inwestycjami”.

W rozdziale 5.1 projektu Strategii zatytułowanym „Programy realizujące cel »Wzmocnienie potencjału gospodarczego«” przedstawiono planowane do realizacji działania, wśród których znalazły się: „uzbrojenie terenów inwestycyjnych”, „uregulowanie sytuacji prawnej działek przeznaczonych pod inwestycje”, „zapewnienie sprawnego połączenia komunikacyjnego z terenami inwestycyjnymi”, „stworzenie pakietu preferencyjnego dla przedsiębiorców i inwestorów”, „promocja terenów inwestycyjnych”, „opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego”, „wspieranie innowacyjnych technologii”, „tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego”, „wspieranie usług i przemysłu drzewnego”, „propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych”, „stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców”, „wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń dla przedsiębiorców”, „wspieranie lokalnych porozumień rolników/przedsiębiorców”, „wspieranie włączenia społecznego”, „wspieranie przedsiębiorstw proinnowacyjnych”, „organizowanie targów pracy dla inwestorów” i „stworzenie bazy międzychodzkiej firm”.

W rozdziale 5.2 projektu Strategii zatytułowanym „Programy realizujące cel »Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej«” przedstawiono planowane do realizacji działania, wśród których znalazły się: „budowa dróg gminnych” polegająca na „budowie dróg pomiędzy poszczególnymi miejscowościami oraz dróg zbiorczych o charakterze obwodnic, w tym kontynuacja budowy drogi zbiorczej – »obwodnicy« południowo-zachodniej (ul. Sadowa-Zagrodowa aż do mostu na Warcie) oraz budowa obwodnicy Łowynia)”, „modernizacja dróg”, „udrożnienie przepustów oraz budowa i modernizacja rowów przydrożnych”, „opracowanie bardziej przejrzystego układu komunikacyjnego”, „dalsza rozbudowa systemu kanalizacyjnego gminy”, „modernizacja sieci wodociągowej”, „budowa przydomowych zbiorczych oczyszczalni ścieków”, „budowa i przebudowa obiektów sportowych”, „wybudowanie siłowni na powietrzu”, „budowa szlaków rowerowych i pieszych”, „dostosowanie ośrodka w Mierzynie do potrzeb turystów i mieszkańców”, „budowa centrum turystyki i rehabilitacji zdrowotnej”, „rewitalizacja zabytkowych parków”, „uporządkowanie stosunków wodnych”, „wzbogacenie oferty edukacji przyrodniczej i regionalnej CERiP Mniszki o ścieżki edukacyjne przez dolinę Kamionki, wraz z pozyskaniem obiektu na ekspozycję o ginących zawodach leśnych”, „rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy”, „wspieranie inteligentnego zarządzania energią”, „budowa i modernizacja obiektów edukacyjnych”.

W rozdziale 5.3 projektu Strategii zatytułowanym „Programy realizujące cel »Mądrzy, zdrowi, aktywni i bezpieczni mieszkańcy«” przedstawiono planowane do realizacji działania, wśród których znalazły się: „organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży”, „współpraca z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu”, „utworzenie kąpielisk nad jeziorami”, „aktywne instytucje kultury”, „kultywowanie i promocja tradycji”, „zapewnienie nowoczesnej bazy i sprzętu dla OSP”,

„stworzenie sieci monitoringu najbardziej niebezpiecznych miejsc w gminie”, „utworzenie »ogrzewalni« zimowej dla osób bezdomnych”, „prowadzenie działań w celu likwidacji barier architektonicznych”, „kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia”, „utworzenie dziennego domu opieki dla osób starszych”, „promocja trzeźwości i walka z narkotykami wśród nastolatków”, „stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym”, „rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego”, „zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowej na terenie Gminy”, „wspieranie rozwoju e-społeczeństwa”, „kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej”, „promocja postaw ekologicznych”, „rozwój turystyki i agroturystyki”, „wytyczenie szlaków kulturowych”, „opracowanie i wdrożenie Strategii Rozwoju Gminnej Oświaty”, „zaktualizowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”.

Na terenie gminy Międzychód znajdują się następujące obszarowe formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody „Kolno Międzychodzkie”,
- rezerwat przyrody „Dolina Kamionki”,
- obszar chronionego krajobrazu „H” - Międzychód,
- Pszczewski Park Krajobrazowy,
- obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Międzychodzko-Sierakowska PLH300032,
- obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Kamionki PLH300031.

Na terenie gminy Międzychód w Nadleśnictwie Międzychód znajduje się również strefa ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania bielika w obrębach ewidencyjnych: Bielsko Gorzyń, Lewice, Kaplin, a także strefa kani rudej w obrębie Kolno. Ponadto, w odległości ok. 4,5 km znajduje się obszar ważny dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji „Pola w okolicach Lwówka”, a w odległości ok. 7 km obszar „Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry”, wyznaczone na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008).

Zgodnie z art. 46 pkt 3 ustawy o ocenie oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.

W piśmie z 02.12.2015 r., znak: PG.061.02.2015 nie odniesiono się do wpływu działań wyznaczonych w projekcie Strategii na obszary i gatunki chronione występujące na terenie gminy Międzychód. Napisano jedynie, że „żadne z zaplanowanych działań nie jest nakierowane na pogorszenie stanu obszarów o szczególnych właściwościach naturalnych (...). Wszystkie działania przewidziane do realizacji w ramach Strategii mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska, w tym mają wpływać pozytywnie na zdrowie i życie mieszkańców gminy Międzychód”. Wskazano również, że „każde z zaplanowanych działań ma charakter lokalny (w granicach gminy Międzychód), a ich rodzaj, skala i usytuowanie, tym samym wpływ na środowisko będzie lokalny, w związku z czym oddziaływania, które będą im towarzyszyły, wpłyną jedynie na niewielkie obszary i będą miały charakter krótkotrwały i odwracalny (w czasie realizacji inwestycji). (...) Konkretnie rozwiązania będą planowane podczas przygotowywania konkretnych działań i uzyskiwania dla nich odpowiednich decyzji środowiskowych”.

Biorąc pod uwagę charakter działań przewidzianych do realizacji w projekcie Strategii oraz lokalizację na terenie gminy ww. form ochrony przyrody, a także brak wykluczenia

wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko na skutek realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, w szczególności na gatunki oraz obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U z 2015 r., poz. 1651 ze zm.), stwierdzam, iż dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023” wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie zgodnie z art. 53, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy o oś uzgadniam zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023”.

Prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o oś.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii, tzn. ocenić wpływ planowanych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych na stan środowiska, w szczególności w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza, emisji hałasu, emisji pól elektromagnetycznych, emisji substancji do wód, gleby i ziemi. Analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektu Strategii proszę przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. Również w przypadku stwierdzenia braku znaczących oddziaływań na wybrane komponenty środowiska lub oddziaływań pozytywnych prognoza winna zawierać taką informację wraz z odpowiednim uzasadnieniem. W prognozie proszę także przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii.

W prognozie proszę określić aktualny stan powietrza w strefie, do której należy gmina Międzychód zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r., poz. 914). Informuję, że na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu została opublikowana „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014”. Sporządzając prognozę i projekt Strategii proszę uwzględnić działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjętym uchwałą Nr XXXIX/769/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie „Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” (Dz.Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r., poz. 7401), w szczególności dotyczące stosowania w indywidualnych systemach grzewczych nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń, takich jak: olej opałowy, gaz, a także stosowania do celów grzewczych energii elektrycznej oraz odnawialnych źródeł energii. W przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi wskazane jest stosowanie wysokosprawnych kotłów. Ponadto zaleca się budowę i rozbudowę sieci ciepłowniczych zapewniających podłączenie nowych użytkowników, a także projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” terenów ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzenia drzew i krzewów). Ponadto, w prognozie proszę wymienić szlaki komunikacyjne w gminie Międzychód, które mają wpływ na wzrost emisji substancji charakterystycznych dla ruchu transportowego oraz wymienić przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury drogowej, które ukierunkowane będą na poprawę stanu powietrza. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić problemy w zakresie jakości powietrza na obszarze objętym projektem Strategii oraz przewidywane znaczące oddziaływania na stan powietrza. Ponadto, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii. W prognozie proszę wskazać działania na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu Strategii na klimat (w tym mikroklimat), w szczególności na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie proszę również przeanalizować w jaki sposób przewidywane zmiany klimatu (mikroklimatu) wpłyną na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń projektu Strategii na klimat wskazane jest uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), opublikowanym na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl).

W prognozie proszę również określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu Strategii na krajobraz, mając na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

Prognoza powinna określać aktualny stan klimatu akustycznego na obszarze objętym projektem Strategii, tzn. określać wpływ istniejących szlaków komunikacyjnych oraz innych przedsięwzięć będących źródłem hałasu na klimat akustyczny. W celu prawidłowej oceny wpływu szlaków komunikacyjnych na klimat akustyczny proszę uwzględnić natężenie ruchu na tych szlakach oraz w przypadku dróg udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów. Prognoza powinna również określać potencjalne zmiany stanu klimatu akustycznego w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii (w szczególności zadań polegających na budowie i modernizacji infrastruktury drogowej) oraz wskazać działania na rzecz poprawy klimatu akustycznego.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska gruntowo – wodnego na obszarze objętym projektem Strategii, ze szczególnym wskazaniem obszarów zanieczyszczonych, na których nastąpiło przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi. Przy określaniu istniejącego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu gleby i ziemi wskazane jest uwzględnienie m.in. informacji dostępnych na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, w tym przedstawionych w „Raportie o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014” oraz określenie czynników wpływających na ww. komponenty środowiska. W prognozie proszę wskazać jednolite części wód (JCW), w granicach których położona jest gmina Międzychód, określić ich stan oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Ponadto, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektu Strategii na jakość gleby i ziemi, a także na jednolite części wód. W prognozie proszę wskazać, czy realizacja ustaleń projektu Strategii może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r. przez Prezesa Rady Ministrów. W prognozie proszę również przedstawić działania zmierzające do poprawy jakości ww. komponentów środowiska.

Prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu Strategii, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W prognozie proszę ocenić walory przyrodnicze przedmiotowego obszaru, w szczególności proszę wskazać, czy w jego granicach występują gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r.,

poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2014 r., poz. 1348), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r., poz. 1408), gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu Strategii na rośliny, zwierzęta i grzyby, w tym na gatunki chronione, na różnorodność biologiczną, a także na cele ochrony rezerwatów przyrody, cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu i parku krajobrazowego, cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci. W prognozie proszę również zaproponować rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na rośliny, zwierzęta i grzyby, w tym na gatunki chronione, na różnorodność biologiczną, a także na cele ochrony rezerwatów przyrody, cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu i parku krajobrazowego, cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii.

Z uwagi na planowane w projektowanym dokumencie działanie związane z rozwojem energii wiatrowej w prognozie proszę w szczególności określić, przeanalizować i ocenić wpływ elektrowni wiatrowych na ptaki i nietoperze, stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. W ocenie i analizie proszę uwzględnić w szczególności wpływ elektrowni wiatrowych na szlaki migracyjne zwierząt, głównie ptaków i nietoperzy, miejsca ich odpoczynku i żerowania w trakcie sezonowych wędrówek, a także na korytarze ekologiczne, uwzględniając trasy przelotowe ptaków i nietoperzy. W prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie ewentualnych negatywnych oddziaływań na ornitofaunę i chiropterofaunę, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii. Pomocnymi dokumentami podczas sporządzania projektu Strategii i prognozy mogą być następujące opracowania: „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (Chylarecki P., Paślawska A., Szczecin 2008), „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego”, „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (wersja II, grudzień 2009), przygotowane przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” oraz Porozumienie dla Ochrony Nietoperzy i „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych” (Stryjecki M., Mielniczuk K., GDOŚ, Warszawa 2011).

Z uwagi na planowane w projektowanym dokumencie działanie związane z rozwojem fotowoltaiki, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane oddziaływanie tych inwestycji na środowisko przyrodnicze. Szczególnie należy wziąć pod uwagę oddziaływanie na florę (kwestia zajęcia dużej powierzchni, fragmentacji siedliska) oraz na faunę, w tym oddziaływanie na ptaki (efekt „tafli wody”, zajęcie potencjalnych siedlisk i żerowisk) i inne zwierzęta lądowe (przeszkoda migracyjna, zajęcie potencjalnych siedlisk i żerowisk). Ponadto, w prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, mogących być skutkiem realizacji ww. inwestycji.

Z uwagi na planowane w projektowanym dokumencie działanie związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej proszę pamiętać, że stanowią one potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym m. in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. W § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt wymieniono zakazy obowiązujące w stosunku do dziko występujących zwierząt, w § 7 rozporządzenia wymieniono zakazy obowiązujące w stosunku do innych niż

dziko występujących zwierząt. Natomiast w § 8 ust. 1 rozporządzenia wymieniono zakazy obowiązujące w stosunku do dziko występujących ptaków. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych i rozrodczych.

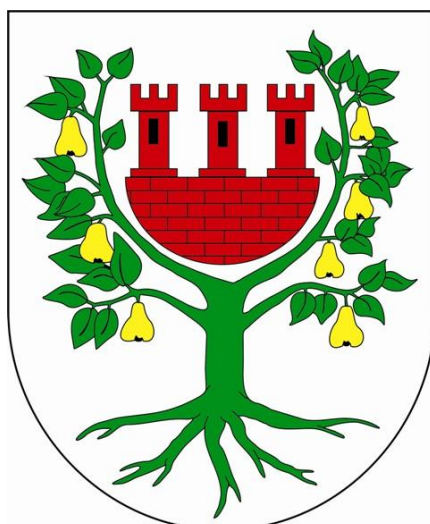
Z uwagi na planowane w projektowanym dokumencie działania związane z lokalizacją liniowych elementów infrastruktury technicznej [w szczególności dróg zbiorczych o charakterze obwodnic, w tym kontynuacji budowy drogi zbiorczej – »obwodnicy« południowo-zachodniej (ul. Sadowa-Zagrodowa aż do mostu na Warcie) oraz budowy obwodnicy Łowynia] w prognozie proszę ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów i ich siedliska, różnorodność biologiczną, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne itp. oraz ww. obszary chronione, a także zaproponować działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.

Jednocześnie informuję, że obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Notecka PLB300015 posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015 (Dz.Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r., poz. 1793). W związku z powyższym założenia projektu Strategii powinny być zgodne z ustaleniami i działaniami ochronnymi zawartymi w planie zadań ochronnych.

Ponieważ w przepisach nie wskazano na możliwość odstąpienia od wymagań co do zawartości prognozy oddziaływania na środowisko stwierdzono, że prognoza winna być sporządzona w pełnym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień, o których mowa powyżej.

Jednocześnie proszę, by we wniosku o zaopiniowanie projektu Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko powołać się na znak niniejszego pisma.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
A. Kawicka
Agnieszka Kawicka
Kierownik Oddziału Ocen Strategicznych

**Gmina
Międzychód**

**Streszczenie
Prognozy Oddziaływania
Na Środowisko
Strategii Rozwoju Gminy Międzychód
na lata 2015-2023**

przygotowana przez

 REMEDIS SA

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY

Podstawowym dokumentem regulującym zasady postępowania administracyjnego w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.).

2. ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA TERENIE GMINY MIĘDZYCHÓD

(Na podstawie opracowania pt.: informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Powiecie Międzychodzkiem w roku 2014)

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.

2. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód. W 2014 na terenie powiatu międzychodzkiego nie prowadzono badań wód powierzchniowych płynących; w wyniku badań wód jeziornych stwierdzono: – w Jeziorze Białokoskie stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód;

– w Jeziorze Kubek stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód;

– w Jeziorze Śremskim stwierdzono słaby stan ekologiczny, stan chemiczny nie był badany, uzyskano zły stan wód;

– w jeziorze Tuczno stwierdzono dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, spełnienie wymagań dla obszarów chronionych, a tym samym dobry stan wód;

– w Jeziorze Wielkim (Strzyżmińskie) stwierdzono słaby stan ekologiczny, dobry stan chemiczny, niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych, a tym samym zły stan wód.

Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków) oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi.

Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równoległe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

3. Wody podziemne. W roku 2014 nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu międzychodzkiego.

4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu międzychodzkiego nie wyznaczono punktów pomiarowych. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego. W roku 2014 WIOŚ prowadził pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu międzychodzkiego w miejscowościach Bielsko, Międzychód i Wielowieś. Dopuszczalna wartość równoważnego poziomu dźwięku dla pory dnia została dotrzymana tylko w jednym punkcie pomiarowym

w miejscowości Międzychód. Dla pory nocy dopuszczalny poziom hałasu został przekroczony we wszystkich punktach pomiarowych.

6. Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku. W roku 2014 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.

7. Gospodarka odpadami

a) na terenie powiatu funkcjonowały dwie sortownie odpadów, jedno składowisko odpadów komunalnych i jedna biogazownia, w której źródłem biogazu było składowisko odpadów,

b) na terenie powiatu nie było funkcjonujących spalarni i kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych,

c) ilość składowanych odpadów na składowisku w Mnichach była większa w porównaniu do roku 2013,

d) na terenie powiatu znajduje się 5 składowisk odpadów, które posiadają decyzje na zamknięcie, na 3 z nich rekultywacja została zakończona, na 2 składowiskach trwają prace rekultywacyjne,

e) na składowisku w Prusimiu w roku 2014 nie prowadzono badań monitoringowych; na 3 składowiskach nie prowadzono monitoringu w pełnym wymaganym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

3. WIZJA ROZWOJU GMINY MIĘDZYCHÓD

Gmina Międzychód - atrakcyjna dla mieszkańców, inwestorów i turystów, o rozwiniętej przedsiębiorczości i czystym środowisku naturalnym

Wzmocnienie potencjału gospodarczego

Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej

Mądrzy, zdrowi, aktywni i bezpieczni mieszkańcy

Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na powstanie nowych miejsc pracy, spadek bezrobocia i rozwój społeczno-ekonomiczny Miasta i Gminy.

4. MONITOROWANIE ŚRODOWISKOWE REALIZACJI STRATEGII

Wpływ realizowanej strategii na środowisko będzie oceniany dwutorowo:

- Dzięki pozyskaniu kolejnych danych z państwowego monitoringu dla obszaru gminy (np. okresowe badania WIOŚ, badania GDDKiA, badanie gleb, badania hałasu),
- Każdorazowo przy uzyskiwaniu decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla konkretnych przedsięwzięć.

5. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w sposób przyjęty w prognozach oddziaływania na środowisko. Opracowano macierz skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

Jak wspomniano w punkcie 5.1 niniejszego opracowania celem Strategii jest zrównoważony rozwój Gminy. Dla przejrzystości prezentacji zaprezentowano oddziaływanie na środowisko w postaci tabelarycznej, odnosząc się do wszystkich zadań służących realizacji celów strategicznych *Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015-2023*.

Realizacja Strategii z założenie nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, cenne przyrodniczo.

Pojawiające się negatywne oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć zawartych w Strategii ograniczać się będzie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją). Pojawiająca się zazwyczaj podwyższona emisja hałasu, spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów jest oddziaływaniem

krótkotrwałym, lokalnym i ci najważniejsze odwracalnym. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, zazwyczaj o charakterze pozytywnym (np. zmniejszona emisja pyłów na utwardzonej drodze) w stosunku do stanu obecnego.

6. KRAJOBRAZ

Obszar gminy Międzychód w znaczącej części podlega ograniczeniom w zmianach o charakterze antropogenicznym. Zgodnie z art. 3 *Europejskiej Konwencji Krajobrazowej* jej celami są: *promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu*. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem. Cała Strategia Rozwoju Gminy Międzychód jest nastawiona na zachowanie istniejącego krajobrazu, a tam, gdzie to niemożliwe, na minimalizację lub kompensatę skutków niepożądanych zmian. Wszelkie działania władz samorządowych respektują postanowienia konwencji krajobrazowej (Dz. U. 2006 nr 14 poz. 98)

KLIMAT I MIKROKLIMAT:

Zagadnienia klimatyczne są traktowane z wielką uwagą. W niniejszym opracowaniu przyjęto ocenę wpływu zagadnień w sposób zaproponowany w opracowaniu *Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SPA)*; Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013. „Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu”.

7. DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Podstawowym celem *Strategii* jest poprawa sytuacji w obszarze środowiskowym. Jednak przy podejmowaniu projektów mających negatywny wpływ na środowisko podejmuje się dwa rodzaje działań

- działania łagodzące - zmierzające do zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na element środowiska społecznego lub przyrodniczego,
- działania kompensujące - działania najczęściej niezależne od projektu strategicznego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko. Kompensacja podejmowana jest w sytuacji, gdy ochrona środowiska jest niemożliwa (zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.)

Zidentyfikowane oddziaływania niniejszej *Strategii* na środowisko nie dają przesłanek świadczących o niemożności ochrony środowiska przyrodniczego, dlatego nie ma potrzeby stosowania działań kompensujących.

Negatywny wpływ na środowisko działań wynikających z projektów niniejszej *Strategii* będzie miał skutki tylko w ograniczonym czasie (realizacji inwestycji). Ponadto *Strategia* nie zawiera projektów istotnie przekształcających środowisko. Jak wspomniano na terenie gminy Międzychód nie ma terenów objętych szczególną ochroną.

W związku z tym przewidziano jedynie zbiór działań o charakterze łagodzącym niekorzystne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska:

LUDZIE:

- oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac,
- stosowanie sprawnego i posiadającego odpowiednie świadectwa i atesty sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP,
- ograniczenie czasu pracy maszyn do niezbędnego minimum, w tym wyłączanie na czas przerw w pracy w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu,
- stosowanie systemów zabezpieczających wykopy, rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez niewywoływane,

- stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych).

ZWIERZĘTA (patrz Program Ochrony Środowiska Gminy Międzychód):

- prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy,
- w przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniejsze zabezpieczenie obiektów przed zakładaniem w nich lęgowisk,
- współpraca z ornitologami i chiropterologami na wypadek odnalezienia miejsc gniazdowania ptaków oraz rozrodu nietoperzy,
- po przeprowadzeniu prac remontowych, w przypadku braku możliwości zachowania istniejących schronień, wyposażenie budynków w schronienia alternatywne (skrzynki dla ptaków i nietoperzy), równoważące ubytek takich miejsc,
- prowadzenie prac w możliwie najkrótszym czasie.

ROŚLINY(patrz Program Ochrony Środowiska Gminy Międzychód): ☒

- ochrona drzew przed uszkodzeniami w czasie prowadzenia prac,
- zabezpieczanie ewentualnie powstałych ran odpowiednimi środkami,
- w sytuacji konieczności prowadzenia wykopów w bliskości systemów korzeniowych wykonywanie ich ręcznie,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robot budowlanych (np. budowa zapleczy z dala od cennej roślinności
- nasadzenia realizowane w porozumieniu ze specjalistami, aby zapewnić właściwą dla danego terenu różnorodność biologiczną.

WODA:

- właściwe zabezpieczenie/uszczelnienie terenów miejsc magazynowania substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi,
- stała kontrola szczelność zbiorników paliw płynnych stosowanych w czasie prac w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi,

- dbałość o stworzenie przygotowanych miejsc napełniania zbiorników maszyn na placu budowy,
- zapewnienie dostępu do przenośnych, regularnie i prawidłowo opróżnianych toalet,
- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych,
- ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych,
- stosowanie rozwiązań technicznych i technologii ograniczających zużycie wody.

POWIETRZE (*patrz Program Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Międzychód*):

- dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń spalinowych w zakresie emisji spalin,
- ograniczenie czasu pracy urządzeń spalinowych,
- stosowanie osłon ograniczających pylenie podczas prac, za i rozładunku oraz transportu,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów,
- propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę odpowiednich ciągów komunikacyjnych,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprawiających skład powietrza atmosferycznego,
- budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne,
- stosowanie rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie niskiej emisji,
- inteligentne zarządzanie energią pozwalające obniżyć zapotrzebowanie na ciepło, światło.

POWIERZCHNIA ZIEMI:

- właściwa gospodarka humusem – zebranie przed i rozdysponowanie po zakończeniu prac,
- wcześniej wymienione działania w zakresie wody służą także ochronie powierzchni ziemi.

KRAJOBRAZ:

- integracja planowanych inwestycji z istniejącym krajobrazem.

KLIMAT:

- wszelkie wymienione działania poprzez dbałość o środowisko naturalne mają korzystny wpływ na klimat.

ZASOBY NATURALNE:

- stosowanie oszczędnych technologii,
- dbałość o zachowanie zasobów w stanie możliwie nie pogorszonym.

ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE:

- planowanie działań w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym,
- wyeksponowanie obiektów zabytkowych,
- prowadzenie prac dotyczących zabytków w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.

Należy zwrócić uwagę, że wszelkie działania prowadzone na terenie Gminy są na bieżąco monitorowane przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska. Dzięki temu możliwe jest bieżące kontrolowanie wpływu realizacji strategii na stan środowiska na terenie Gminy.